

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Revision af regler om midlertidig beskikkelse af advokater som landsdommer eller byretsdommer m.v.). (Lovforslag nr. L 153).

Forslag til lov om ændring af dyreværnsloven. (Strafskærpelse, pasningsvejledninger ved salg af dyr til private, fremvisning af halekuperede hunde, øget dyrevelfærdsmæssig kontrol, gebyrbestemmelse m.v.). (Lovforslag nr. L 154).

Integrationsministeren (Bertel Haarder) har meddelt mig, at han ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om etnisk ligebehandling. (Lovforslag nr. L 155).

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Skærpelse af udsendelsesforanstaltningerne, effektivisering af sagsbehandlingen vedrørende ansøgninger om humanitær opholdstilladelse m.v.). (Lovforslag nr. L 156).

Forslag til lov om ændring af udlændingeloven. (Reform af aktiverings- og undervisningsindsatsen over for voksne asylansøgere m.v. og af systemet vedrørende udbetaling af kontante ydelser til asylansøgere m.v.). (Lovforslag nr. L 157).

Forslag til lov om danskuddannelse til voksne udlændinge m.fl. (Lovforslag nr. L 158).

Medlemmer af Folketinget Jann Sjørnsen (KRF), Bodil Kornbek (KRF), Mogens Nørgård Pedersen (KRF) og Tove Videbæk (KRF) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til lov om ændring af straffeloven. (Kriminalisering af prostitutionskøbere). (Lovforslag nr. L 132).

Forslag til lov om ændring af retsplejeloven. (Styrkelse af politiets efterforskningsmidler i sager om rufferi m.v.). (Lovforslag nr. L 133).

Medlemmer af Folketinget Naser Khader (RV) og Marianne Jelved (RV) har meddelt mig, at de ønsker skriftligt at fremsætte:

Forslag til folketingsbeslutning om støtte til musikformidling. (Beslutningsforslag nr. B 80).

Medlemmer af Folketinget Keld Albrechtsen (EL) og Line Barfod (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til trafikministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om mulighederne for at sikre den bedst mulige trafikløsning for Bornholm, herunder natfærge fra Rønne til nordhavnen i København og tilstrækkelig kapacitet i sommerperioden?« (Forespørgsel nr. F 39).

Medlemmer af Folketinget Ritt Bjerregaard (S), Kristen Touborg (SF), Martin Lidegaard (RV) og Keld Albrechtsen (EL) har meddelt mig, at de ønsker at stille følgende forespørgsel til fødevarerministeren:

»Hvad kan ministeren oplyse om det arbejde, der er sat i gang om ændring af landbrugsloven med særligt henblik på opkøb af naturarealer – f.eks. af almene fonde – og jordbrugskommissionernes lovgrundlag og sammensætning?« (Forespørgsel nr. F 40).

Den første sag på dagsordenen var:

1) Spørgsmål til ministre:

Spørgetiden

Spm. nr. S 1548

1) Til statsministeren af:

Sandy Brinck (S):

»Vil statsministeren redegøre for, hvorvidt den danske statsborger, der er tilbageholdt af amerikanerne på basen i Guantánamo, er at betragte som krigsfange i henhold til den 3. Genèvekon-

vention med de rettigheder, der følger heraf, eller blot betragtes som krigsfange i en vis forstand?»

Skriftlig begrundelse

Udenrigsministeren oplyste på et åbent samråd i Folketingets Retsudvalg, at den danske statsborger betragtes som krigsfange i henhold til den 3. Genève-konvention, en oplysning udenrigsministeren senere har benægtet over for bl.a. Jyllands-Posten i artikel af 23. januar 2003.

Sandy Brinck (S):

I sidste uge skabte udenrigsministeren ganske stor tvivl om, hvilken status fangerne på Guantánamobasen i Cuba har, herunder selvfølgelig også den danske statsborger, som er tilbageholdt i den sammenhæng. Udenrigsministeren oplyste over for Folketingets Retsudvalg i tirsdags, den 21. januar, at de tilbageholdte er krigsfanger, men udenrigsministeren trak så i land over for pressen i onsdags.

Udenrigsministeren forvirrer således mere, end han forklarer på dette område, og derfor har vi følt, at der var et behov for, at statsministeren gør klart, hvilken status fangerne på Guantánamobasen har.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som bekendt er det sådan, at fangerne på Guantánamobasen er i USA's varetægt, og det, jeg kan oplyse, er, at USA selv har vurderet, at de bør behandles i overensstemmelse med principperne i den 3. Genèvekonvention om behandling af krigsfanger.

Kl. 13.05

Sandy Brinck (S):

Det er jo sådan set ikke svar på spørgsmålet, hr. statsminister.

Spørgsmålet er, hvilken retsstatus de har, og hvis man går ind på Det Hvide Hus' hjemmeside, kan man læse, at amerikanerne *ikke* anser dem for at have status efter 3. Genèvekonvention; det står meget tydeligt. Det er muligt, at de bliver behandlet efter principperne i konventionen, men der er altså forskel på, om man nyder en retslig status, eller nogen tildeler én en retsbeskyttelse i en vis forstand, altså noget mere lemfældigt.

Statsministeren bliver nødt til at svare på: Er de tilbageholdte krigsfanger? Ja eller nej.

Formanden:

Jeg skal sige allerede nu, at jeg accepterer indtil tre medspørgere pr. spørgsmål.

Line Barfod (EL):

Jeg vil også gerne høre, hvad statsministerens egen opfattelse og hvad den danske regerings opfattelse er af de interneredes status. En ting er, hvad amerikanerne, som har dem i deres varetægt, siger, men den danske regering må også have sin egen mening. Hvis ikke man bare skal være »Voice of America« og marionetdukke, må den danske regering have sin egen opfattelse af, hvilken status disse mennesker har: om de er krigsfanger, eller de ikke er krigsfanger.

Anne Baastrup (SF):

I forlængelse heraf vil jeg godt spørge, om statsministeren mener, at disse mennesker på Guantánamobasen rent faktisk behandles som krigsfanger, al den stund de jo ifølge udenrigsministeren tilsyneladende ikke kan blive sluppet løs, før de har fortalt alt det, de ved, selv om de muligvis slet ikke ved noget.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til alle tre spørgere kan jeg svare, at det afgørende for regeringen er, at fangerne bliver behandlet i overensstemmelse med principperne i den 3. Genèvekonvention om krigsfanger. Det er det afgørende for regeringen, og deri ligger jo også retssikkerhedsgarantier.

Men jeg tror i det hele taget, det er gået op for alle, at den rent folkeretlige beskrivelse af kampen mod den internationale terrorisme er et kompliceret forehavende, hvor det kan være vanskeligt at give helt entydige svar, også juridiske svar. Det er også derfor, at den schweiziske regering har indkaldt til et første ekspertmøde om disse problemer, og det finder sted på Harvard University i denne uge.

Sandy Brinck (S):

Må jeg forstå statsministerens svar sådan, at regeringen nu erkender, at der er et hul i retsbeskyttelsen i de internationale konventioner? Hvis det er tilfældet, synes jeg, enhver regeringsleder bør gøre sig store bestræbelser på at finde ud af, hvor stort det hul er, og hvordan det skal stoppes.

Til statsministerens oplysning er den konference, der skal foregå på Harvard, jo ikke en politisk konference. Det er eksperter, der mødes, og det er fint, men man kunne måske godt ønske

ske sig, at der også fra politisk side blev gjort noget for, at der netop kunne gives retssikkerhedsgarantier. Det sagde statsministeren lige før – retssikkerhedsgarantier – men der er ingen retssikkerhedsgarantier, hvis man ikke kan svare entydigt på spørgsmålet: Er de krigsfanger eller ej? Ja eller nej.

Line Barfod (EL):

Jeg forstod nærmest statsministeren sådan, at den danske regering ikke har nogen holdning. Det kan jeg ikke tro er rigtigt, så jeg håber, statsministeren vil svare på, om den danske regering mener, at der er tale om, at disse mennesker er krigsfanger eller ej. Én ting er, hvordan USA opfatter situationen, men den danske regering må også have sin egen opfattelse af, om disse mennesker skal behandles som krigsfanger eller ej.

Det følger jo af Genèvekonventionen, at hvis man er usikker på nogle personers status, skal de behandles som krigsfanger, og så kan man indkalde til et tribunal, der skal tage stilling til, om man skal ændre status. Men indtil da skal de behandles som krigsfanger med de rettigheder, som følger deraf.

Den danske regering må have en holdning til, om man mener, at de er krigsfanger, og hvad de er, hvis de ikke er krigsfanger. Det er muligt, der på længere sigt er behov for at ændre konventioner og retsstilling, men i Danmark har vi jo heller ikke det princip, at hvis vi mener, der er noget galt med lovgivningen, lader vi folk sidde i et tomrum, indtil vi har ændret lovgivningen. Det kan vel ikke være regeringens mening, at det skal være tilstanden internationalt.

Anne Baastrup (SF):

Statsministeren svarede slet ikke på mit spørgsmål: mener statsministeren, at folk på Guantánamobasen behandles i overensstemmelse med Genèvekonventionen, al den stund de udsættes for tortur, i og med at de isoleres? Vi har jo vedtaget i det danske Folketing, at isolation er tortur.

Mener statsministeren, at det er i overensstemmelse med Genèvekonventionen, at de ifølge udenrigsministeren skal sidde 20-30 år på Guantánamobasen? Er det i overensstemmelse med Genèvekonventionens principper? Og til sidst: Mener statsministeren, at fanger i krig mod terror er i overensstemmelse med Genèvekonventionens definition af, hvad krigsfanger er?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tror, vi kommer realiteterne nærmest ved at opfatte fangerne på Guantánamobasen som krigsfanger. I hvert fald er det sådan, at USA behandler fangerne i overensstemmelse med principperne i den 3. Genèvekonvention om behandling af krigsfanger, og det er jo sådan set det afgørende.

Så spørger fru Sandy Brinck, om der med den uklarhed, der er på hele dette område, er en slags hul i den internationale ret. Det er i hvert fald sådan, at i øjeblikket er der mange, der diskuterer dette nye, der er opstået i kampen eller, om man vil, krigen mod terrorismen. Selv det Internationale Røde Kors' komité, der jo er en slags garant for anvendelsen af de humanitære og folkeretlige regler, erkender, at anvendelsen af disse regler i forbindelse med bekæmpelsen af international terrorisme som f.eks. Al-Qaeda-netværket rejser problemer, som kræver nærmere overvejelse, og det er derfor, der nu afholdes denne konference på Harvard University.

Til fru Line Barfod kan jeg svare, at det jo ikke er rigtigt, når fru Line Barfod hævder, at regeringen ikke har en holdning. Det har regeringen i allerhøjeste grad, og jeg har redegjort for den ved at henvise til, at den amerikanske regering selv opfatter det sådan, at fangerne skal behandles i overensstemmelse med principperne i den 3. Genèvekonvention om behandling af krigsfanger. Derfor kan jeg også sige til fru Anne Baastrup, at regeringen er fuldt overbevist om, at fangerne bliver behandlet i overensstemmelse med disse principper.

Sandy Brinck (S):

Der er mange »opfatter som« og »principperne i« osv. i statsministerens besvarelse, og jeg synes ærlig talt, at det lyder, som om statsministeren accepterer, at der her er et retstomrum, og det synes jeg er dybt, dybt bekymrende.

Når statsministeren siger, hvad amerikanerne gør, synes jeg, statsministeren skal være meget opmærksom på, at amerikanerne understreger, at de *ikke* er krigsfanger efter 3. Genèvekonventions definition, og derfor synes jeg, der er anledning til meget indtrængende at opfordre regeringen til at tage stilling og ikke acceptere et retstomrum. Jeg vil også erindre statsministeren om, at terrorbekæmpelse jo netop går ud på at beskytte demokratiske retsstaten, og derfor synes jeg, det er dybt bekymrende, at ikke alene udenrigsministeren, men nu også statsministeren åbenbart tager meget let på dette spørgsmål.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er netop vigtigt at hæfte sig ved, at det drejer sig om at beskytte demokratiske retsstat. Derfor skal terrorister spærres inde, og derfor skal terrorister holdes indespærret, så længe de udgør en trussel. Det er min opfattelse.

Men det er klart, at fanger skal behandles i overensstemmelse med de principper, der gælder, og her er det altså sådan, at efter det, der er oplyst over for mig, er den pågældende taget til fange under omstændigheder, der har at gøre med enten krigshandlinger eller terrorisme, og det er der selvfølgelig grund til at tage alvorligt. Men det, vi føler os trygge ved, er, at amerikanerne behandler de tilbageholdte fanger på Guantánamobasen efter de principper, der gælder i den 3. Genèvekonvention om behandling af krigsfanger, og det er fuldt tilfredsstillende for den danske regering.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1549

2) Til statsministeren af:

Sandy Brinck (S):

»Vil statsministeren redegøre for, hvor længe regeringen mener, at USA kan tilbageholde den danske statsborger, som sidder fanget på Guantánamobasen?«

Sandy Brinck (S):

Nu siger statsministeren, at kampen mod terrorisme er at sørge for, at terrorister sidder indespærret, og det undrer jo som sådan ikke nogen. Men det undrer bare, at statsministeren er helt sikker på, at de, der sidder på Guantánamobasen, er terrorister, al den stund udenrigsministeren i et svar til fru Line Barfod på spørgsmål nr. S 1380 faktisk har beskrevet, at det er ganske, ganske uvist, om der overhovedet bliver rejst tiltale.

Deraf kommer det næste spørgsmål: hvor længe vil den danske regering acceptere, at man skal sidde tilbageholdt på Guantánamobasen uden sikkerhed for, at der overhovedet er en sag?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Det er en vigtig politisk opgave for Danmark at bidrage til at sikre både os selv og andre demokratiske samfund mod terror, og jeg hverken kan eller vil tage ansvaret for, at personer, der er

tilbageholdt som deltagere i Al-Qaeda-netværket, bliver frigivet i utide.

I øvrigt er det sådan, at de tilbageholdte selv kan påvirke mulighederne for at blive frigivet. Hvis de samarbejder med USA, og hvis de giver de oplysninger, de måtte sidde inde med, øges sandsynligheden for, at de kan frigives, forudsat at de ikke udgør nogen sikkerhedsrisiko.

Kl. 13.15

I tilfælde af frigivelse er det selvsagt vigtigt, at der ikke er risiko for, at den frigivne på ny begår terrorhandlinger. Det ville være helt forfærdeligt, såfremt flere eller bare én af de frigivne fra Guantánamo senere dukker op i forbindelse med en terrorhandling. Hvem tør egentlig påtage sig ansvaret for det?

Samtidig er det klart, som jeg også sagde før, at de tilfangetagne skal behandles humant. Regeringen har flere gange haft kontakt med den danske fange, som efter omstændighederne har det godt og har kontakt til sin familie.

Jeg ønsker ikke at sætte en specifik tidsgrænse for, hvor længe USA kan tilbageholde den danske fange. Jeg har tillid til, at USA ikke vil beholde fangerne længere end nødvendigt, og det er selvfølgelig klart, at der må være en grænse for, hvor længe fangerne kan tilbageholdes.

Sandy Brinck (S):

Når ministeren siger, at der må være en grænse, så vil jeg da godt spørge, hvor den grænse er. Statsministeren er jo selvfølgelig fuldt ud bekendt med, at udenrigsministeren gjorde sig morsom ikke kun under samrådet med Retsudvalget, men også efterfølgende over for pressen, om, hvem der kunne vide, hvornår trediveårskrigen sluttede.

Vi ved, at disse fanger kan sidde, så længe krigen varer, og der må jeg jo blot erindre om, at krigen mod terrorisme jo ligesom krigen mod narko er et evigt projekt.

Derfor hæfter jeg mig positivt ved, at statsministeren siger, der må være en grænse. Så vil jeg blot bede statsministeren om at oplyse, hvor den grænse går.

Anne Baastrup (SF):

Jeg vil godt spørge statsministeren, hvorfra statsministeren ved, at de mennesker, der sidder på Guantánamobasen, rent faktisk er terrorister, al den stund de jo ikke har været for en domstol, og set i lyset af at udenrigsministeren jo på vores første samråd klart tilkendegav, at det kunne

være en turist, der blev fundet det forkerte sted på det forkerte tidspunkt.

Line Barfod (EL):

Jeg er temmelig rystet over statsministerens svar og håber, at jeg har misforstået statsministeren. Mener statsministeren, at et land skal have ret til at tilbageholde mennesker, uden at de bliver stillet for en domstol? Hvis bare de bliver behandlet humant, så kan man tilbageholde dem på ubestemt tid, uden at de har krav på at blive stillet for en domstol, uden de har krav på at få at vide, hvorfor de bliver tilbageholdt, men så længe man mener, at der er grund til at tilbageholde dem, så har en stat ret til vilkårligt at gøre det?

Når statsministeren mener, vi er i krig, betyder det så, at andre lande også ville have ret til at tilbageholde danske statsborgere på ubestemt tid uden at stille dem for en domstol, uden at den danske regering ville protestere, fordi de så er vores modstandere i den krig? Hvor lang tid varer en sådan krig, hvis man kan kalde alle former for kriminalitetsbekæmpelse krig?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg tror, det er meget naivt, hvis man vil opfatte terrorismen som sådan al anden slags almindelig kriminalitet. Det er noget helt særligt, vi står over for. Jeg opfatter det som en krig mod terrorisme.

Hvis personer bliver pågrebet under omstændigheder, der klart må give indtryk af, at de deltager i terroristaktiviteter, jamen så er det at deltage i krigsaktiviteter, og så er det også rimeligt at opfatte dem som krigsfanger. Det er nøjagtigt, hvad amerikanerne gør ved at behandle dem i overensstemmelse med principperne i den tredje Genèvekonvention.

Så når fru Sandy Brinck spørger, hvor grænsen for tilbageholdelse går, så er svaret: Jamen det kan den pågældende fange selv påvirke ved at spytte ud med, hvad vedkommende ligger inde med af informationer, og den dag, hvor den pågældende ikke er en trussel, så er der jo heller ikke nogen baggrund for at tilbageholde den pågældende længere. Det er derfor, jeg siger, at selvfølgelig må der være en grænse for, hvor længe fangerne kan tilbageholdes.

Så spørger fru Line Barfod, om man bare kan tilbageholde mennesker på ubestemt tid. Krigsfanger kan tilbageholdes, så længe krigen varer. Men jeg forestiller mig da ikke, at kampen eller krigen mod terror varer til evig tid, og selvfølgelig er det ikke rimeligt at tilbageholde folk til

evig tid. Det er derfor, jeg siger, at der selvfølgelig må være en grænse.

Sandy Brinck (S):

Statsministeren fandt det nødvendigt at sige, at spørgerne herovre var naive, og samtidig siger statsministeren, at han ikke tror på, at kampen mod terrorisme varer evigt. Det vil sige, at statsministeren tror på, at verden på et eller andet tidspunkt ikke længere har terrorisme. Det synes jeg ærlig talt er naivt.

Men når statsministeren siger, at man jo selv kan påvirke, hvornår man kan komme fri, må jeg så tage det som udtryk for, at når den danske statsborger stadig væk sidder på Guantánamobasen, så er det, fordi den danske statsborger ikke har samarbejdet med de amerikanske myndigheder?

Kl. 13.20

Og så synes jeg, det er fint at have tillid, men jeg synes måske, at statsministeren er lige lovlig tillidsfuld over for de amerikanske myndigheder – et retssamfund bygger jo altså ikke alene på tillid. I så fald ville vi jo også have tillid til, at dem, politiet snupper, nok er de rigtige skurke. Nej, vi stiller dem faktisk for en domstol. Det er det, der ligger i at have en retsstat.

Line Barfod (EL):

Der var engang, hvor man talte om de borgerlige frihedsrettigheder og indførte borgerlige frihedsrettigheder for borgerne, hvor en af de væsentlige og mest fundamentale var, at man skulle være sikker på, at staten ikke kunne fange folk vilkårligt og tilbageholde dem vilkårligt, men at de skulle for en dommer.

Jeg kan forstå, statsministeren nu mener, at vi ikke længere skal have den type borgerlige frihedsrettigheder, at der er kampe, hvor det gode formål gør, at man skal have ret til som stat at tilbageholde folk på ubestemt tid, uden at de har krav på at komme for en dommer.

Jeg kan forstå, at statsministeren mener, at den definition, man hidtil har haft på, hvornår noget er en krig, skal vi nu have ændret, så vi taler om, at så længe der er organiseret terror i verden, så er vi i krig.

Men så vil jeg endnu en gang spørge statsministeren, for det fik jeg ikke svar på før: Hvis så andre lande mener, at de kan tillade sig det samme som USA og tilbageholde danske statsborgere på ubestemt tid, vil statsministeren så også acceptere dét?

Anne Baastrup (SF):

Det er karakteristisk for statsministeren, at han ikke besvarer de trælse spørgsmål.

Jeg vil derfor godt gentage mit spørgsmål: Hvorfra ved statsministeren, at den danske statsborger på Guantánamobasen er terrorist, al den stund han ikke har været for en domstol?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til det sidste kan jeg svare, at jeg fuldt og helt stoler på de oplysninger, vi har modtaget fra de amerikanske myndigheder. I modsætning til fru Anne Baastrup så stoler jeg altså faktisk på de oplysninger og er fuldt ud tilfreds med, at USA opfatter det sådan, at de tilbageholdte på Guantánamobasen skal behandles efter principperne i den tredje Genèvekonvention om behandling af krigsfanger.

Så kan jeg sige til fru Line Barfod, at det jo netop er, fordi man rent juridisk er ude i et uklart område, når vi taler om kampen mod terrorisme, at statsretsekspertter nu drøfter sagen, bl.a. på den konference, jeg omtalte. For det er klart, at krigen mod terrorisme er en ny form for krig, hvor man selvfølgelig også må forholde sig til en række juridiske spørgsmål i den internationale ret.

Det er jeg meget tilfreds med at man nu tager fat på. Og så håber jeg, at de uklarheder, der måtte være, kan blive afklaret via statsretskyndiges arbejde med det her, men for så vidt angår den danske fange på Guantánamobasen, må jeg sige, at den danske regering fuldt ud er tilfreds med, at amerikanerne opfatter det sådan, at den pågældende skal behandles efter principperne i den tredje Genèvekonvention.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1550

3) Til statsministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Kan statsministeren bekræfte, at EU's landbrugsstøtte medfører højere fødevarerpriser for forbrugerne i EU, skade på miljø og natur på grund af intensiveret produktion samt urimelige vilkår for fattige bønder i udviklingslandene på grund af statsstøttet dumping af EU's overskudsproduktion på deres markeder, handelsforvridende tilskud til EU's bønder og manglende adgang for ulandenes fødevarerproduktion til EU's markeder, og i bekræftende fald hvilke ini-

tiativer agter regeringen at tage i forbindelse med midtvejsevaluering af den fælles landbrugspolitik og de kommende forhandlinger i WTO?»

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Jørn Jespersen har stillet et, jeg tror godt, at jeg uden at fornærme hr. Jørn Jespersen kan sige, meget langt spørgsmål.

Men bortset fra, at jeg nok ikke i så langt et spørgsmål ville udtrykke mig helt så firkantet, som spørgeren har gjort, så vil jeg godt sige, at jeg på mange måder deler de betragtninger, der kommer til udtryk i det meget lange spørgsmål, som jo grundlæggende drejer sig om, hvorvidt vi skal have en reform af EU's landbrugspolitik.

Jeg kan også sige til hr. Jørn Jespersen, som jeg før har gjort det, at det er regeringens holdning bl.a. at arbejde for en langsigtet afvikling af den direkte eksportstøtte og arbejde for at udfase alle eksportsubsidier og pristøtteordninger i EU's landbrugspolitik.

Regeringens holdning er altså helt i overensstemmelse med den vedtagelse, der er besluttet her i Folketinget, den, der hedder V 13, og som blev vedtaget i forbindelse med forespørgselsdebatten den 5. november sidste år om EU's midtvejsevaluering af landbrugspolitikken og om afvikling af EU's landbrugsstøtteordninger.

Jeg går ind for, regeringen går ind for, en mere markedsorienteret landbrugspolitik.

Kl. 13.25

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er fuldstændig sikker på, at statsministeren ikke mente noget kritisk med sin konstatering af, at det var et relativt langt spørgsmål.

Når jeg har stillet det, så er det jo, fordi vi tidligere bag lukkede døre har haft denne her diskussion, hvor statsministeren har udtrykt sig relativt tydeligt om EU's landbrugsordninger og de skadevirkninger, de har. Og det synes vi kunne være lidt nyttigt at få statsministeren til at gøre offentligt, sådan at befolkningen også fik et indtryk af, at statsministeren er kritisk over for EU's landbrugsordninger. Derfor vil jeg sådan set godt bede statsministeren om at svare på spørgsmålet, som han jo ikke gjorde i første omgang.

Det, spørgsmålet går på, er, om statsministeren er enig i, at den nuværende ordning for EU's landbrugsstøtte er skadelig for forbrugerne, fordi den medfører ganske markant højere priser, at den er skadelig for natur og miljø, fordi den

fører til en intensivning af landbruget, som skader natur og miljø. Og endelig, og det er for mig noget af det helt afgørende, at den er dybt, dybt skadelig for ulandenes muligheder for ved hjælp af egen kraft at arbejde sig ud af fattigdom.

Det er jo konstateringen af de faktiske forhold, og dem vil jeg gerne have statsministeren til at forholde sig til. Så kan vi bagefter diskutere, hvordan og hvor hurtigt og hvor markant vi får reformeret EU's landbrugsordninger, for det er selvfølgelig det handlingsorienterede i det, det er jeg enig i.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Hr. Jørn Jespersen har fuldstændig ret i, at der ikke i mine bemærkninger lå nogen kritisk holdning til formuleringen af spørgsmålet, og jeg mener faktisk også, at jeg svarede positivt på hr. Jørn Jespersens spørgsmål ved at sige, at jeg på mange måder deler de betragtninger, der kommer til udtryk i spørgsmålet.

Og så gik jeg straks over til det handlingsorienterede og spurgte: Hvad gør vi så? For jeg mener, at det, der er det afgørende, så er at se fremad nu og få gennemført grundlæggende reformer i EU's landbrugspolitik, og jeg vil gerne stå ved, også her i Folketingssalen, at det er jeg en stærk tilhænger af. Og Europa-Kommissionen har jo som bekendt netop fremsendt forslag til reform af den fælles landbrugspolitik i EU, et forslag, som rummer en række gode takter, vil jeg sige.

Derudover fremlagde Kommissionen i december forslag til EU's holdning til forhandlingerne på landbrugsområdet i handelsorganisationen WTO. Kommissionens papir blev med visse mindre ændringer godkendt af Udenrigsministerrådet forleden, og regeringen støtter hovedlinjerne i Kommissionens udspil på begge områder. Samtidig vil vi fra dansk side arbejde på at fremme de holdninger, der er indeholdt i den vedtagelse, som Folketinget besluttede den 5. november.

Så hr. Jørn Jespersen behøver ikke at tvivle på min og regeringens fortsatte bestræbelser på at fremme reformer af landbrugspolitikken.

Jørn Jespersen (SF):

Kan jeg tage det som udtryk for, at statsministeren er enig i, at EU's landbrugsordninger i dag koster forbrugerne og skatteyderne i EU i omegnen af 300 mia. kr., og at det svarer til en ekstraudgift pr. husstand på i størrelsesordenen 4.000-

7.000 kr. om året, alt efter hvordan man regner det ud?

Kan jeg også tage det som udtryk for, at statsministeren er enig i, at det medfører markant skade på natur og miljø, og endelig at statsministeren er enig i, at noget af det værste ved EU's landbrugsordning er, at det i virkeligheden for nu at fortsætte den tidligere diskussion er en slags reel krig mod de fattige, der bliver ført via EU's landbrugsordninger, som forhindrer dem i at få adgang til vores markeder, og som dumper vores overskudsproduktion til kunstigt lave priser på deres markeder og dermed fastholder dem i ekstrem fattigdom? Den konstatering synes jeg godt statsministeren kunne komme med over for offentligheden.

Så vil jeg spørge om det mere handlingsorienterede. Er statsministeren tilfreds med udspillet fra Kommissionen både i forhold til midtvejs-evalueringen og i forhold til WTO, eller vil statsministeren og regeringen arbejde for, at de noget svage udspil bliver styrket, bl.a. ved at man langt hurtigere får afskaffet eksportsubsidier, og ved at man får lavet en kraftigere afkobling mellem støtten og produktionen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

For det første vil jeg sige, at den bedste måde, man kan hjælpe verdens fattigste lande på, er ved at give dem fri adgang til verdensmarkedet og dermed mulighed for at tjene deres egne penge, og ved at de rige lande holder op med at fylde deres egne erhverv med subsidier, der forvrider konkurrenceforholdene og på den måde også gør livet besværligt for de fattigste lande. Jeg er fuldstændig enig med hr. Jørn Jespersen i den betragtning.

Man kan også sige, at det er en mærkelig ting, at først skal forbrugerne i de rige lande betale en højere fødevarerpris, end de ellers skulle, og derefter beder vi de samme forbrugere om via deres skattebillet at betale til en udviklingsbistand, der skal råde en slags bod på, at vi har gjort skade på de fattige lande gennem en besynderlig handelspolitik. Så der er mange absurditeter i den måde, vi har indrettet det på.

Kl. 13.30

Men så vil jeg altså godt sige, at nu bør hr. Jørn Jespersen og andre jo ikke glemme, at der også er en historisk baggrund for, at landbrugsordningerne er bygget op, som de er, nemlig at Europa efter Anden Verdenskrig ikke var i stand til at brødføde sig selv, og i 1950'erne udviklede man derfor en landbrugspolitik, som faktisk har

gjort Europa selvforsynende og mere end det med fødevarer og sikret en forsyningsstabilitet, som også er til gavn for forbrugerne. Så regnestykkerne kan ikke gøres helt så enkelt op, som hr. Jørn Jespersen har gjort det.

Det er den historiske forklaring, men nu skal vi jo se fremad, og der er jeg enig med hr. Jørn Jespersen i, at der er behov for reformer.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg er fuldt ud klar over, at der er en historisk baggrund, og at der har været en fornuftig baggrund for landbrugspolitikken for mange år tilbage, men det gælder vel ikke de sidste 10-20 år, hvor formålet jo er mere end opfyldt, og hvor hele ordningen derfor er blevet kontraproduktiv.

Jeg er helt enig i, at det er fuldstændig vanvittigt, at man bruger skattekildepenge til at holde andre lande ude fra vores markeder – det er absurd – og det er også derfor, jeg godt kunne tænke mig, at statsministerens ord blev omsat til handling.

Og her mangler jeg svar på mit spørgsmål: Vil regeringen arbejde for, at de meget svage udspil, der er kommet, bliver skærpet, sådan at der kommer overensstemmelse mellem regeringens principielle linje og så det, regeringen i praksis gør? Det er nemlig det, vi mangler.

Tre gange i løbet af 2002 har regeringen accepteret national landbrugsstøtte oven i landbrugsstøtten fra EU. Det er da ikke at arbejde for en liberalisering.

Under udvidelsesforhandlingerne accepterede statsministeren, og det kan man have en vis forståelse for, at Polen nærmest blev bestukket til at sige ja med yderligere landbrugsstøtte og en forlængelse – i kraft af aftale mellem Frankrig og Tyskland – af ordningerne til 2013. Hvordan vil statsministeren gøre den skade god igen?

Jeppé Kofod (S):

Jeg skal blot i forlængelse af statsministerens sidste svar spørge: Hvis det viser sig, at nogle udviklingslande vil kunne få fordel af selv at opbygge en landbrugspolitik byggende på samme principper, som man gjorde i EU efter Anden Verdenskrig, vil statsministeren så også støtte de udviklingslande i, at de får lov til det inden for WTO? Hvis det altså viser sig, at det kan være en fordel, så landene kan blive selvforsynende og selverhvervende, kan de så få lov til at efterligne nogle af de ideer, som vi har brugt i EU de sidste 50 år?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Først skal jeg sige til hr. Jørn Jespersen, at jeg er tilhænger af mere vidtgående reformer end dem, der ligger på bordet. Jeg tror, at det rent strategisk er rigtigt at gribe det an på den måde, at vi nu støtter Kommissionens udspil, som de nu ligger på denne side af 2006.

Der, hvor der er chance for at få mere vidtgående landbrugsreformer gennemført, er, når vi skal diskutere EU's nye budget, som skal virke fra 2007 og frem. Og der har den danske regering jo som formandskab for EU været med til i hvert fald at yde det bidrag, at der nu bliver lagt et loft ind over udgifterne til store dele af landbrugspolitikken, og det vil i sig selv virke fremmende for bestræbelserne på at gennemføre reformer.

Og så vil jeg bare sige til hr. Jørn Jespersen, at hver eneste ting, vi foretog os gennem det danske formandskab, for så vidt angik beslutninger om budgetter og landbrugspolitik, vil jeg til enhver tid holde fast i og forsvare – og også forklare med, at vi helt nødvendigt måtte give førsteprioritet til udvidelsen af EU. Og det håber jeg altså også at hr. Jørn Jespersen vil gøre.

Så til hr. Jeppé Kofod: Jeg synes, vi skal gå meget langt i retning af at acceptere systemer og ordninger, som gør, at udviklingslandene bliver økonomisk selv bærende, men de bør måske så også lære af de fejl, der er begået andre steder, nemlig at lukkethed, told- og handelsbarrierer og centralistisk planlægning sjældent fører til noget godt. Hvorfor skal de begå de fejl, andre har begået? Men jeg er enig med hr. Jeppé Kofod i, at vi bør gå meget langt med hensyn til at acceptere ordninger, der kan gøre dem reelt økonomisk selv bærende.

Jørn Jespersen (SF):

Når statsministeren taler om lukkethed, toldbarrierer, protektionisme i alt dets væsen osv., så er det formentlig EU, der sigtes til, for der er jo ikke nogen anden region i hele verden, der i den grad er karakteriseret ved lukkethed og toldbarrierer over for de fattige lande på især landbrugsområdet.

Kl. 13.35

Derfor synes jeg altså, det er ærgerligt, at statsministeren ikke er i stand til at hæve ambitionsniveauet bare en lillebitte smule og sige: Hvornår bør eksportsubsidierne være væk?

At stille sig tilfreds med et loft! Statsministeren skrev en kronik i Jyllands-Posten den 16. juli 2001, hvor han gjorde sig til talsmand for en

fuldstændig afvikling af støtten og meget rigtigt redegjorde for, at det var den bedste måde at hjælpe ulandene på. Nu har statsministeren medvirket til, at støtten fortsætter uforandret frem til 2013. Det kunne da godt føre til lidt selvrefleksion over, hvordan man gør den skade god igen, og en lidt mere offensiv indstilling, end at nu må vi bare støtte Kommissionen i et meget svagt udspil.

Sidste spørgsmål: Hvor stor en reduktion af eksportsubsidier og direkte støtte ligger der efter statsministerens opfattelse i Kommissionens udspil til WTO-forhandlingerne fra december 2002?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil sige til hr. Jørn Jespersen, at det ikke er nogen korrekt beskrivelse af situationen at hævde, at nu fortsætter det hele uforandret frem til 2013. Det er tværtimod en meget forkert beskrivelse af situationen.

Lad mig blot som én ting henvise til, at fra 2007 bliver der nu lagt et loft ind over landbrugsudgifterne, og det vil i sig selv bidrage til at fremtvinge reformer af EU's landbrugspolitik, og en række af de beslutninger, der er truffet i forbindelse med udvidelsen af EU, er beslutninger om systemer og ordninger, som er midlertidige, som fases ud igen, og som efter min opfattelse er acceptable i lyset af, at vi har gennemført en historisk og meget vigtig udvidelse af EU.

Jeg er ikke i stand til på stående fod at give konkrete tal for, hvor stor reduktionen af subsidier er i Kommissionens udspil til WTO-forhandlingerne. Det vender jeg meget gerne tilbage til, eventuelt skriftligt, således at det kan blive mere præcist.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1553

4) Til statsministeren af:

Villy Søvndal (SF):

»Vil statsministeren redegøre for uenigheden i NATO om deltagelse i en krig imod Irak, og hvad den danske position i uenigheden er?«

Villy Søvndal (SF):

Nu skal vi til Irak og truslerne om en forestående krig.

Der var i NATO den 22. januar et møde mellem NATO-ambassadørerne i Bruxelles, hvor

USA lagde pres på for at sikre, at NATO vil gå ind i en eventuelt kommende Irakkrig.

Det, man bad om fra amerikansk side, var at stille fly til rådighed, AWACS og overvågningsfly, og at sikre logistisk støtte og flere andre ting.

Det, der skete på mødet ifølge dagbladene, som kom umiddelbart efter – bl.a. Politiken fra den 23. januar – var, at en del lande sagde nej til at trække NATO ind i det ud fra et ønske om at bevare diskussionen i FN-regi.

Jeg vil derfor bede statsministeren svare på: Hvad var uenigheden i NATO? Og hvordan var den danske position? Lå man sådan vanen tæt op ad USA, eller støttede man den fransk-ty-ske holdning?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

I NATO-erklæringen fra Pragtopmødet sidste år understregede en enig kreds af NATO-lande, at man var fast besluttet på at tage skridt til at assistere og støtte FN i bestræbelserne på at opnå fuld, øjeblikkelig og betingelsesløs irakisk efterlevelse af Sikkerhedsrådets resolution nr. 1441.

Den danske position var meget klar: Regeringen finder det helt naturligt og fornuftigt, at NATO foretager beredskabsplanlægning af sin mulige støtterolle i den forbindelse.

Villy Søvndal (SF):

Tak for svaret. Det var måske ikke lige et svar på det, jeg spurgte om. Statsministerens svar handlede om NATO-topmødet i Prag. Det, jeg spurgte om, var spørgsmålet om NATO-ambassadørernes møde forrige tirsdag, altså for en uge siden, i Bruxelles, hvor det fremgår af medierne, at USA havde lagt pres på for at drage NATO ind i konflikten med henblik på nogle meget præcise ting, bl.a. nogle overvågningsfly, noget logistisk støtte og nogle Patriotmissiler.

På mødet sidste tirsdag var det sådan ifølge dagspressen, at fire NATO-lande med Frankrig og Tyskland i spidsen blokerede for den beslutning ud fra den forudsætning, at FN-arbejdet ikke var færdiggjort.

Der er det, jeg spørger: Hvad er den danske holdning til, at NATO skulle inddrages på nuværende tidspunkt? Lænedes Danmark sig traditionen tro op ad USA, eller fulgte man de europæiske allierede Frankrig og Tyskland?

Kl. 13.40

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Danmark fulgte i den sag ikke Frankrig og Tyskland.

Lad mig understrege, at alle medlemmer jo fortsat står ved Pragerklæringen. Det, der drøftes i NATO i øjeblikket, er derfor først og fremmest et spørgsmål om timing, det vil sige tidspunktet for, hvornår beredskabsplanlægningen formelt bør iværksættes.

I første omgang drejer beredskabet sig om forskellige former for støtte til forsvar af Tyrkiet, som ikke må lades i tvivl om alliancens støtte. Sammen med et bredt flertal af NATO-landene er det regeringens opfattelse, at det er vigtigt allerede nu at sende det signal til Irak, at NATO også i praksis er rede til at støtte FN.

Vi kan konstatere, at der hidtil har været forskellige syn på spørgsmålet om timing, og NATO-Rådet forventes at vende tilbage til sagen igen i nær fremtid.

Villy Søvnald (SF):

Tak for svaret.

Jeg er enig i og tror, at der ligger en afgørende vurdering af forskel i timingen, men det er jo ikke et ligegyldigt spørgsmål; det lå nødvendigvis heller ikke i statsministerens svar, men den afgørende timing er jo: Skal våbeninspektørerne have lov til at afslutte deres arbejde, hvilket jeg forstår har været den danske regerings position, eller vil den danske regering se igennem fingre med, hvis inspektionens arbejde afbrydes ved, at USA indleder en krig? Det er det afgørende spørgsmål.

Det lyder sådan meget teknisk, at det er et spørgsmål om timing; det er vel et spørgsmål om krig og fred? Men det er vel også et andet principielt spørgsmål, nemlig at det her angreb mod Irak jo bl.a. også er affødt af en russisk tese om forebyggende angreb.

NATO er dannet som en forsvarsalliance, og derfor er den principielle diskussion jo også: Hvor langt vil NATO lade sig inddrage i en egentlig angrebskrig, hvis den ikke er solidt besluttet i FN i form af et nyt FN-mandat?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

De to ting udelukker jo ikke hinanden. Regeringens opfattelse er, som jeg redegjorde for i går, at det er fornuftigt under de nuværende omstændigheder at give våbeninspektørerne mere tid til at foretage supplerende inspektioner i Irak, men det udelukker jo ikke, at man samtidig i NATO kan begynde en planlægning af beredskab, bl.a. for at give det klare signal, at Tyrkiet ikke bliver ladt i stikken. Da Tyrkiet jo er naboland til Irak,

er det klart, at her står der væsentlige interesser på spil, hvis det på et eller andet tidspunkt bliver aktuelt, at der skal iværksættes en militær operation – hvad alle selvfølgelig håber, vi kan undgå. Men hvis vi kommer i den situation, er det meget vigtigt, at Tyrkiet ikke er ladt i stikken, og det er grunden til, at det kunne være fornuftigt allerede på nuværende tidspunkt at iværksætte planlægningen af et NATO-beredskab.

Så man kan godt både være tilhænger af, at våbeninspektørerne får mere tid, og at NATO går i gang med en beredskabsplanlægning.

Villy Søvnald (SF):

Mener statsministeren så, at den fransk-tyske blokade, som skete sidste tirsdag sammen med to andre lande, er et udtryk for slaphed fra netop de lande? Og blokerer de på den måde for det, statsministeren argumenterede for som en nødvendig beslutning?

For er situationen ikke også en anden set fra det tysk-franske synspunkt, hvor man vil undgå en krig, nemlig at det er meget svært at have en våbeninspektion, der forløber i fuld tillid, samtidig med at man iagttager, at der rundt om våbeninspektionen bygges stadig større styrker op, og at der fremføres en stadig mere aggressiv retorik i form af trusler og i form af: Nu går vi snart i gang? Er det ikke svært at håndtere de to ting samtidig? Forstår man ikke godt, at den nation, der bliver udsat for våbeninspektion, holder sig en smule tilbage, hvis man er usikker på spillereglerne, nemlig at man risikerer et angreb uden for al international lov på den måde, at FN's Sikkerhedsråd ikke inddrages?

Tror statsministeren ikke, det er årsagen til, at det her ikke kun er en diskussion om timing, men i virkeligheden en af de afgørende diskussioner om forskellen på krig og fred?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil ikke på nogen måde gå ind og kommentere baggrunden for, at andre lande måtte have andre holdninger end os; det er deres egen afgørelse. Men den danske regerings holdning er meget klar, nemlig at det bedste middel til at sikre, at vi får en fredelig afvæbning af Saddam Hussein uden at skulle gribe til militære forholdsregler, er, at der opbygges en stærk international koalition, som viser beslutsomhed, og som kan fortælle Saddam Hussein, at han skal rette sig efter de beslutninger, der er truffet i FN.

Hvis der er vaklen der, risikerer vi bare, at Saddam Hussein udnytter splittelsen til sit eget formål, sådan som han har gjort de sidste 10-12 år, og det synes jeg også hr. Villy Søvndal skulle tænke over.

Villy Søvndal (SF):

Årsagen til mit spørgsmål om slaphed var såmænd ikke at genere hverken tyskerne eller franskmændene, men det var, fordi statsministeren for en uge siden, da vi diskuterede det her, mente, at de, der ikke lå fuldstændig vandret i forhold til amerikanske ønsker, var slappe. Det var dengang min ringe person, men jeg er glad for, at statsministeren ikke har samme vurdering af Frankrig og Tyskland, når de indtager det standpunkt, som også er mit standpunkt, og som ikke er et standpunkt om, at der ikke skal ske noget, men er et standpunkt om, at våbeninspektionen skal have lov til uforstyrret at afslutte sit arbejde.

Jeg synes, det er uforståeligt, at det ikke i højere grad også for den danske regering er indlysende, at hvis påstanden om, at der er utrolig mange ødelæggelsesvåben i hænderne på Saddam Hussein, er rigtig, så er det vel det stærkeste argument for, at våbeninspektionen får lov til at afslutte sit arbejde, får lov til at opspore og tilintetgøre masseødelæggelsesvåben, og det er vel i så fald også det stærkeste argument imod at indlede en krig, ikke alene af statsretslige grunde, men først og fremmest fordi det er en voldsom trussel mod de soldater, man sender ind i Irak.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan altså kun sige, at diskussionen med hr. Villy Søvndal, som nu har fundet sted over ganske mange dage og over ganske mange uger, kører i ring.

Den dækker jo over en grundlæggende uenighed. Den dækker over, at hr. Villy Søvndal hele tiden gør sig til talsmand for det synspunkt, at man ikke på nogen som helst måde må presse Saddam Hussein. Hr. Villy Søvndal er tilsyneladende af den opfattelse, at det stort set er ligeegyldigt, hvad FN's Sikkerhedsråd beslutter, hvis Saddam Hussein ikke vil rette sig efter det, skal man ikke gøre noget som helst ved ham.

Der må jeg altså bare sige, at over for det må jeg give fortabt. Ligeegyldigt hvor ofte jeg svarer, og ligeegyldigt hvad jeg svarer, ligeegyldigt hvor præcist jeg svarer, så vil hr. Villy Søvndal ikke erkende, at her er den reelle uenighed, og hr. Vil-

ly Søvndal virker fuldstændig uimodtagelig for argumenter.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1554

5) Til statsministeren af:

Villy Søvndal (SF):

»Hvad er regeringens holdning til våbeninspektionens rapport, og hvilke reaktioner mener regeringen at rapporten bør give anledning til?«

Villy Søvndal (SF):

Jeg håber, at statsministeren i det her tilfælde er i stand til at bevare roen og eftertænksomheden og ikke sådan begynder at beskyldte mig for alle mulige ærinder som ved sidste spørgsmål. Vi prøver så igen.

Statsministeren må undskylde, men det er jo ikke et hvilket som helst tilfældigt emne, vi diskuterer. Vi diskuterer, om verden skal gå i krig i en situation, hvor landene er splittet, og der synes jeg, det er lidt for primitivt at begynde at beskyldte en, der er modstander af krig på det nuværende tidspunkt, for alle mulige ting i en situation, hvor diskussionen også brager f.eks. i USA. Demokraterne er i stadig stigende grad skeptiske over for krigen, og derfor spørgsmålet.

Nu har vi så fået våbeninspektionens rapport, som både uddeler ris og ros. Den siger, at inspektørerne har fået lov at komme ind der, hvor de skulle ind. Den siger i øvrigt også, at inspektørerne ikke har fundet noget afgørende, men den peger samtidig på, at der er nogle huller, der endnu ikke er afsluttede, i form af kemiske våben, i form af visse farlige stoffer osv., som så skal afsluttes.

Hvad er statsministerens holdning til inspektionens rapport, og hvilke reaktioner mener statsministeren, den bør give anledning til?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg er bare nødt til at sige til hr. Villy Søvndal, at jeg synes altså ikke, at det er en rimelig måde at debattere på at fremstille det, som om hr. Villy Søvndal er modstander af krig, og så nærmest fremstille det, som om jeg skulle være tilhænger af krig.

Jeg er præcis lige så meget modstander af krig som hr. Villy Søvndal. Det er bare min opfattelse, at den bedste måde at undgå krigen på er at vise fasthed over for typer som Saddam

Hussein, for hvis ikke man viser fasthed over for den slags typer, så spiller de kispus med verdenssamfundet, som han har gjort de sidste 10-12 år. Det er der også despoter før i historien, der har gjort, fordi man viste slaphed over for dem i stedet for at vist fasthed. Det er deri vores uenighed består.

Det spørgsmål, som hr. Villy Søvndal nu stiller, besvarede jeg allerede i går, men jeg gentager gerne mit svar. Våbeninspektørernes rapport er stærkt kritisk over for Irak, peger klart på, at Irak ikke er i stand til at dokumentere, at Irak ikke råder over masseødelæggelsesvåben eller ikke har evnen til at fremstille dem.

Dermed opfylder Irak ikke på nuværende tidspunkt resolution 1441. Men regeringen er af den opfattelse, at det er rimeligt under disse omstændigheder at give våbeninspektørerne mere tid til at foretage supplerende inspektion. Det redegjorde jeg for i går, og jeg har gerne villet gentage det i dag.

Kl. 13.50

Villy Søvndal (SF):

Jeg skal takke for svaret og sige, at ønsket om mere tid er noget af det, vi også hele tiden har bedt om fra SF's side. Jeg var også inde på i mit sidste spørgsmål, at våbeninspektørerne skal have lov til at afslutte deres arbejde.

Jeg har derfor kun et enkelt spørgsmål til statsministeren: Hvis nu de ikke får lov til det, hvis de bliver afbrudt i at afslutte deres våbeninspektion i form af, at USA angriber Irak i løbet af 2 uger, 3 uger, hvordan vil den danske regering så reagere?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Som jeg også allerede svarede i går, så ønsker jeg ikke på nogen måde at gå ind i spekulative forestillinger om, hvorledes man skal reagere i en fremtidig situation, som måske ikke engang opstår.

Hr. Villy Søvndal synes at forudsætte, at amerikanerne pludselig vil angribe uden videre. Foreløbig er situationen altså den, at debatten foregår i FN's Sikkerhedsråd, og som jeg flere gange har redegjort for, er det regeringens klare holdning, at hvad der end skal tages af videre skridt i denne sag, skal de være forankret i FN's Sikkerhedsråd.

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes ikke, det er elegant – undskyld – når statsministeren forsøger at slippe udenom. Det

er den debat, der pågår i hele verden, den pågår i USA, den pågår i samtlige europæiske lande, om man skal have et fornyet FN-mandat som baggrund for et angreb på Irak, eller, som jeg syntes statsministeren også sagde lidt tidligere, om der allerede i den nuværende 1441-resolusion er nok til, at USA kan vælge at gå i krig, hvis de vil?

Det er jo en kendt sag, at Tyskland og Frankrig er imod denne her krig. Det er en kendt sag, at den amerikanske senator Edward Kennedy har advaret meget kraftigt imod den, og en stribe demokratiske ledere er ude i dag og advare. Jeg ved ikke, om statsministeren opfatter det som en type slaphed, der skal bekæmpes, men det er vel en reel, stor angst for, hvad det her kan drive verden ud i, og der synes jeg altså, det er fantastisk, at den danske regering ikke vil sige, hvor den står i det her opgør.

Sandheden er jo, at når man ikke vil udtrykke sig, så bliver man taget til indtægt for at ligge fuldstændig fladt for amerikansk pres. Sådan bliver det udlagt.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Skulle vi ikke være ærlige? Altså det, det drejer sig om, er jo, at hr. Villy Søvndal ikke bryder sig om USA. Hr. Villy Søvndal bryder sig ikke om amerikansk udenrigspolitik. Hr. Villy Søvndal forfølger den linje, som også var Socialistisk Folkepartis linje i 1980'erne, nemlig fodnotepolitikken, hvor SF hele tiden vil have, at Danmark skal være på kant med det, som er de bærende principper i den alliance, vi er med i.

Lad mig bare en gang til slå fast: Den danske regerings holdning er meget klar. Det, det drejer sig om nu, er at opbygge et maksimum af pres på Saddam Hussein fra det internationale samfunds side, fordi det er det bedste middel til at sikre, at han går ind og accepterer FN's Sikkerhedsråds krav om afvæbning, og at det kan ske uden krigshandlinger. Det er regeringens holdning, og det er regeringens holdning, at de videre skridt, der måtte blive aktuelle, skal være forankret i FN's Sikkerhedsråd.

Det har jeg redegjort for mange gange. Det er en meget klar position fra den danske regerings side. At den så ikke deles af hr. Villy Søvndal, er jo ikke ensbetydende med, at det ikke er en klar holdning. Det er en klar holdning; det er bare en holdning, som hr. Villy Søvndal er uenig i.

Villy Søvndal (SF):

Igen synes jeg, at statsministeren laver den fejl, når han svarer på spørgsmål, at beskyldte mig for nogle ting, oven i købet nogle ting, der ikke er rigtige. Jeg holder meget af USA, jeg holder utrolig meget af USA, har rejst derovre, har venner derovre, ligesom jeg tror, hovedparten af danskerne har. Jeg er fuld af beundring for meget af den musik, vi har fælles fra den unge tid, som stammede fra USA, fuld af beundring for deres kulturelle formåen.

Men jeg vil godt medgive, at der er en ting, jeg ikke bryder mig om, og det er den nuværende amerikanske administration, som befinder sig om muligt langt til højre for statsministeren i sin verdensopfattelse, som jeg synes er en usandsynlig konfrontatorisk regering, som det er lykkedes at erstatte al den sympati, der var med USA den 11. september for 1½ år siden, med en stadig større skepsis ikke kun hos mig, men i de europæiske lande og i høj grad i de arabiske lande.

Kl. 13.55

Så det her har ikke noget at gøre med ikke at bryde sig om USA, må jeg sige til statsministeren. Det har noget at gøre med at være dybt, dybt bekymret over verdensfreden lagt i hænderne på en mand med så stor magt og så konfrontatorisk en tilgang til verden.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg synes, det er fantastisk, at hr. Villy Søvndal fuldstændig ser væk fra, at Saddam Hussein og det irakiske regime udgør en reel trussel mod sikkerheden i verden, at der er betydelig risiko for, at Saddam Hussein ikke blot råder over masseødelæggelsesvåben, men også har vilje og evne til at bruge dem. Han har før i historien gjort det, og det lader hr. Villy Søvndal bare som om aldrig er sket. Saddam Hussein har brugt kemiske våben mod Iran, han har brugt kemiske våben mod kurderne i hans eget land, og alt det ser hr. Villy Søvndal bare væk fra.

Hr. Villy Søvndal ser også væk fra, at våbeninspektørerne klart siger, at der er tvivl om, hvorvidt Irak har opgivet sin nervegas. Der mangler oplysninger om 6.500 kemiske bomber. Der er fundet 12 kemiske sprænghoveder. Der er fundet stoffer til produktion af sennepsgas. Det er det, våbeninspektørerne siger, og så står hr. Villy Søvndal bare her i Folketingssalen og lader som ingenting, lader som om det er USA, der er

skurken, og Saddam Hussein, der er helten. Det er ubegribeligt for mig, at hr. Villy Søvndal kan have et sådant, ja, jeg vil godt sige naivt syn på verden.

Villy Søvndal (SF):

Jeg må sige, at selv statsministerens korttidshukommelse er kort. Jeg gengav faktisk meget præcist våbeninspektionens rapport. Jeg nævnte, at der er ris og ros. Jeg nævnte, at der var en række våbentyper, som de angreb ikke at have fået oplysning om, og det tror jeg også statsministeren kan huske at jeg sagde for mindre end 5 minutter siden. Det er simpelt hen en urigtig beskrivelse, statsministeren er i færd med af min position.

Det er ikke et forsvar for Saddam Hussein, i modsætning til dem, der har forsvaret Saddam Hussein, dengang han kunne anvendes. Sandheden er jo, at en af USA's allertætteste allierede i Mellemøsten frem til 1990 hed Saddam Hussein. Sandheden er, at da han brugte kemiske kampstoffer mod iranske soldater, var det under anførsel af amerikanske officerer. Hvorfor det? Fordi man ville bremse den iranske fremmarch på det tidspunkt.

Det undskylder ikke de forbrydelser, han har lavet senere, men statsministeren skal lade være med at tegne et forvrænget billede både af mine standpunkter og af historien. Det behøver man slet ikke. Han er en stor nok slyngel i forvejen. Det er derfor, man skal lade være med at lave ham til en martyr ved risiko for, at hele situationen i Mellemøsten eksploderer et sted, hvor ingen har kontrol over det. Det er den virkelige fare i den konflikt, statsministeren er ved at lokke også Danmark med ud i.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan kun sige, at det tætteste, man kan komme på en historisk parallel, er tilbage i 1930'erne, hvor – ja, jeg vil godt sige – dengang tossegode politikere forsømte at vise rettidig omhu og skride ind over for en diktator i Europa, som senere viste sig at have magt og evne og vilje til at forårsage de forfærdeligste ødelæggelser. Det er den historie, vi hele tiden skal lære af og sætte ind over for tyranner i tide i stedet for at vise slaphed og lade dem drive deres spil.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1555

6) Til statsministeren af:

Villy Søvndal (SF):

»Mener regeringen, at det er vigtigst, at der er en fælles europæisk linje i spørgsmålet om en Irak-krig, eller at enighed med USA – med eller uden FN-mandat – vejer tungere?«

Villy Søvndal (SF):

Jeg er enig i, at man skal passe på ikke at opføre sig som monstre, der derefter udvikler sig til noget, man ikke kan styre. Det synes jeg også amerikanerne må overveje både efter Saddam Hussein og også efter Osama bin Laden og andre, de tidligere har haft helt tæt alliance med. Det er jeg enig med statsministeren i.

Det er jo en klar sag, at der i den her diskussion har været en meget stor deling mellem europæiske synspunkter og amerikanske synspunkter. Amerikanerne har hele tiden kørt den meget konfrontatoriske linje, der hedder: Vi vil slå til, når det passer os. Det fremgik også af Bushs tale til nationen i nat, hvorimod nogle europæiske lande har udtrykt den besindige holdning; jeg synes i den her sammenhæng specielt Frankrig og Tyskland har gjort det.

Kl. 14.00

Statsministeren har jo lige afsluttet EU-formandskabet, og havde et ønske om at finde større europæisk enighed i udenrigspolitiske spørgsmål. Derfor spørger jeg: Hvad er vigtigst i den her sag for statsministeren, at orientere sig mod Europa eller orientere sig mod venskabet med Bushregeringen?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg ser ikke noget modsætningsforhold. Det ene udelukker ikke det andet, tværtimod. Det centrale mål her er at få Irak afvæbnet; det er at forhindre, at Saddam Hussein kan bruge masseødelæggelsesvåben mod os. Både FN, EU og USA finder en afvæbning af Irak helt afgørende, og for at nå det mål så skal der til stadighed lægges et maksimum af pres på Saddam Hussein og det irakiske regime. Derfor er det helt afgørende, at det internationale samfund står sammen om den opgave.

Villy Søvndal (SF):

Jeg synes måske ikke, det er klogt af statsministeren at benægte det, der i hvert fald er synligt for enhver, der er i stand til at se og læse, nemlig at der er forskellige opfattelser af det her. Det

må statsministeren dog indrømme. Ikke kun mellem regeringerne, men jo i langt højere grad, hvis vi går ned i befolkningerne.

I et land som England er der 82 pct. af befolkningen, der adværer imod en krig. I et land som Frankrig er det på samme niveau. Selv i et land som Danmark, ifølge en meningsmåling i Politiken i søndags, er der et flertal, der er imod en krig – også selv om FN går ind og sanktionerer det. Det overrasker mig, at der er så klare holdninger i befolkningen.

Derfor er det her jo både en konflikt mellem USA og Europa eller den nuværende amerikanske regering og Europa, og også i høj grad en folkelig konflikt, hvor der slet, slet, slet ikke i noget europæisk land er forståelse for nødvendigheden af ikke at lade våbeninspektionen få lov til at afslutte deres arbejde; hvor der ikke er forståelse for den konstante krigstromme, der lyder fra USA, og de konstante trusler.

Der spørger jeg så statsministeren igen: Var det ikke vigtigere at prøve at danne en europæisk platform, der også siger, at vi har en anden tradition for at løse konflikter, end USA har? Vi har aldrig været så hurtige på at trække os som den nuværende amerikanske præsident. Måske er det netop derfor, at vi med hensyn til konfliktløsning i verden er kommet længere i de konflikter, vi har været vant til at leve med i det europæiske rum, end amerikanerne.

Eller spurgt modsat: Er der ikke noget farligt ved, at en europæisk leder som statsministeren i den grad er underdanig over for amerikanske synspunkter, som tilfældet er, således at næsten usanset hvad der kommer fra USA, så lyder statsministerens svar: Hvad fatter gør, er altid det rigtige?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg vil gerne sige til hr. Villy Søvndal, at de andre traditioner for konfliktløsning, som hr. Villy Søvndal henviser til at vi europæere har brugt i tidens løb, sandelig ikke har vist sig at være særlig effektive. Nu behøver vi ikke at gå helt tilbage til situationen i 1930'erne og 1940'erne for at se eksempler på, at den europæiske model til konfliktløsning bestemt førte til fiasko: krig, tragedie.

Vi kunne også gå op til vor egen tid, hvor vi europæere demonstrerede en tragisk afmagt, når det virkelig gjaldt. Lad mig f.eks. nævne borgerkrigene på Balkan fra nyere tid, hvor vi europæere overhovedet intet kunne, hvor der ingenting skete, før amerikanerne kom. Hvor

freden først blev genoprettet, da amerikanerne kom.

Så jeg tror, at hr. Villy Søvndal skal være meget forsigtig med at sige, at vi europæere er de eneste, der forstår, hvordan sådan noget her skal gribes an. Historien modbeviser det. Historien beviser, at det er vi europæere desværre ikke ret gode til.

Men hr. Villy Søvndal har ret i, at jeg går ind for, at vi skal være bedre i Europa til det. Vi skal være bedre til at føre en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i Europa. Men det udelukker da ikke, at vi skal have et tæt samarbejde med de amerikanere, som gang på gang har vist sig at være dem, der er de stærkeste garanter for at sikre frihed, fred, sikkerhed.

Kl. 14.05

Villy Søvndal (SF):

Jeg er glad for, at statsministeren endnu en gang bekræfter, at regeringen er optaget af at søge en langt mere forpligtende fælles europæisk udenrigspolitik.

Jeg mener, der er mange modsætningsforhold til amerikanerne, både hvad angår sikkerhedspolitikken, synet på internationale aftaler, synet på miljø, synet på krigsforbryderdomstol osv., osv.

Men vi har selvfølgelig også set en række steder, hvor vi er forbundet med dem. Pointen er vel, at den nuværende regering, Bushregeringen, i den grad på grund af sin meget konfrontatoriske linje, også skærper modsætningsforholdet til mange europæiske lande.

I de mange år, jeg har været optaget af politik, kan jeg ikke huske, at vi har stået så skarpt over for hinanden, som vi gør i øjeblikket, både med hensyn til synet på Irakkonflikten, og synet på Mellemløstenkonflikten, hvor Bush jo omtalte Sharon som en fredens mand – et synspunkt, statsministeren formentlig heller ikke deler.

Derfor står vi jo i en historisk periode, hvor det er utrolig vigtigt, at de europæiske lande udenrigspolitisk finder langt mere forpligtende sammen som en modvægt mod at lade sig dirigere rundt med af USA.

Det tror jeg også at statsministeren er enig i, men det kan godt være, at det er lidt svært for ham at sige det på nuværende tidspunkt.

Jeppes Kofod (S):

Jeg vil også sige, at vi fra Socialdemokraternes side fuldt og helt deler det synspunkt, at det er

vigtigt at styrke en fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i Europa.

Jeg skal i forlængelse af det svar spørge, hvordan regeringen vil stille sig, hvis der kommer en militær aktion, en afvikling af Saddam Hussein, uden et klart mandat i FN's Sikkerhedsråd.

Hvis man forestiller sig, at USA alene, eventuelt sammen med Storbritannien, går i krig mod Irak, hvordan vil den danske regering så stille sig i sådan en situation?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til hr. Jeppes Kofod må jeg svare, at regeringens holdning uændret er den, som vi har givet udtryk for hele tiden, nemlig at videre skridt, der måtte være nødvendige i Iraksagen, skal være forankrede i FN's Sikkerhedsråd.

Det er fortsat vores opfattelse, og så synes jeg ikke, at der er nogen anledning til at gå ind i yderligere spekulationer om, hvad der måtte ske, hvis, såfremt og ifald.

På nuværende tidspunkt følger alle FN-sporet. Det er vi meget glade for, og det er også den fælles EU-linje. Så på det punkt er der jo enighed mellem EU og USA om at forfølge FN-sporet, og det synes vi også er det rigtige.

Og så blot til hr. Villy Søvndal: Når jeg taler om at styrke den fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik i EU, så ser jeg ikke det som en konfrontation med USA, men som et samarbejde med USA.

Villy Søvndal (SF):

Jeg ville sige, at det, der er bemærkelsesværdigt ved statsministerens sprogbrug, er, hvor præcist den er afstemt i forhold til Bushs sprogbrug. Det kan være et tilfælde.

Men uanset hvornår vi diskuterer de kildne spørgsmål, dér, hvor vandene virkelig skiller, og hr. Jeppes Kofod stiller spørgsmålet, om der skal en FN-beslutning til, så svarer statsministeren: »Det skal være forankret i FN.« Det er ordret efter Bush.

Spørger man: Skal der en ny FN-resolution til? Ja, så svarer statsministeren, at det er ønskeligt, men ikke nødvendigt. Det var svaret sidste onsdag, da vi diskuterede det. Jeg har tit undret mig over, at statsministeren så præcist er i stand til at oversætte de amerikanske ord fuldstændig fejlfrit, men det kan være derfor, statsministeren er udnævnt til professor ved George Washington universitetet. Det kan være for den der fantastiske evne til fuldstændig fejlfrit at oversætte, hvad Bushs taler går ud på. Jeg synes, det er en

imponerende evne – fuldstændig uden fejl. Og der må jeg medgive helt ærligt: Jeg har aldrig grebet statsministeren i en fejl.

Jeppe Kofod (S):

Jeg vil gerne takke for svaret, og jeg må forstå det sådan, at statsministeren er enig i den hidtidige danske linje, som vi også fra Socialdemokraterne har støttet, nemlig at alle videre skridt og den videre proces i forhold til Iraksituationen foregår i FN's Sikkerhedsråd.

Det er helt afgørende vigtigt, at man vil gøre alt for at bevare den enighed, der blev opnået den 8. november sidste år, da man vedtog resolution 1441 enstemmigt i Sikkerhedsrådet, i det videre forløb, sådan at man, hvis man kommer ud i en situation, hvor et enkelt land eller to vil gå alene i krig mod Saddam Hussein, så også vil høre en klar dansk afstandtagen fra en sådan situation.

Det synes jeg er utrolig vigtigt at få slået fast i dag, at det er det, statsministeren går ind for, for jeg tror, at vi er mange, det er vi i hvert fald i Socialdemokratiet, der er stærkt optaget af at vinde freden i stedet for kun at se på, hvordan krigen skal startes.

Kl. 14.10

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jo, men jeg deler hr. Jeppe Kofods synspunkter og analyse og vil så bare føje til, at somme tider må man, for at vinde freden og sikre freden, også vise, at man i yderste fald har viljen til at bruge krigen for at få freden, for det er den bedste måde at afskrække tyranner som Saddam Hussein fra at begå overgreb mod det internationale samfund.

Jeg synes, det er vigtigt hele tiden at holde fast i, at vi alle ønsker freden, vi ønsker at undgå krigen, og jeg håber ikke, at nogen her vil beskylde hinanden for at ville ønske krigen. Vi ønsker alle freden, vi vil undgå krigen.

Det er så en diskussion om, hvordan vi bedst sikrer afvæbning af Saddam Hussein på en fredelig måde, uden krig, og der tror jeg altså på, at dér når man længst ved, at det internationale samfund viser beslutsomhed uden sprækker for derved at vise Saddam Hussein, at han skal rette sig efter det, FN har besluttet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1533

7) Til statsministeren af:

Nicolai Wammen (S):

»Vil statsministeren begrunde, hvorfor regeringens økonomiske analyse i modstrid med de af statsministeren afgivne løfter er blevet udskudt?«

Skriftlig begrundelse

I udtalelser den 23. januar 2003 undsiger finansministeren statsministerens løfte fra den 10. januar 2003 om, at regeringens økonomiske analyse ville ligge klar inden slutningen af januar.

Nicolai Wammen (S):

Statsministeren har ved enhver given lejlighed fremhævet vigtigheden af at overholde tidsplaner og aftaler, og også set i det lys var det meget overraskende, at finansminister Thor Pedersen for få dage siden måtte meddele, at regeringen ikke længere ser sig i stand til at leve op til statsministerens løfter af 10. januar om, at der inden månedens udgang vil foreligge en analyse af landets økonomiske situation. Planen var ellers, at statsministeren netop på baggrund af denne analyse skulle fortælle nationen, om der efter hans opfattelse er råderum til skattelettelser, eller der ikke er råd til skattelettelser.

Jeg vil derfor gerne høre, om ikke statsministeren må medgive, at den åbenlyse interne uenighed har gjort, at regeringen, når det gælder skattelettelser, er handlingslammet, og at det er den reelle årsag til, at statsministeren har måttet lade sin egen tidsplan skride, og at vi stadig venter på svar fra regeringen.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Der må være et eller andet, hr. Nicolai Wammen har misforstået, siden han kan stille det spørgsmål, for jeg har aldrig udtalt mig om, og der har aldrig nogen sinde fra regeringens side været planer om, at der skulle udgives eller offentliggøres en økonomisk analyse, en ny analyse, her i januar måned.

Det, vi har udtalt os om, og det, jeg også har talt om, er, at vi ville bruge januar måned på at skaffe os et overblik over, hvad det økonomiske råderum er nu og i de kommende år, til en mulig sænkning af skatten på arbejdsindkomst.

Regeringen har jo allerede for længst udgivet Finansredegørelse 2002 og Økonomisk Redegø-

relse fra december suppleret med de nyeste oplysninger for den økonomiske situation – de rapporter foreligger allerede – men det, regeringen nu er inde i, er en mere specifik vurdering af, hvad det økonomiske råderum måtte være til en eventuel sænkning af skatten på arbejdsindkomst fra 2004 og frem.

Det er, hvad der er om dét, og derfor er der ikke noget, der er udskudt, og der er ingen tidsplaner, der er overtrådt.

Nicolai Wammen (S):

Det er et noget overraskende svar, statsministeren giver her, for jeg tror, alle havde forstået statsministeren sådan, at man var i gang med at foretage en analyse, der skulle gøre det klart, om der var råd til skattelettelser eller ikke. Det fremgår også af et Ritzautelegram fra den 23. januar, hvor statsministerens egen finansminister er citeret for at sige, at analysen af landets økonomiske situation helt sikkert ikke er klar før hen i februar, og det undrer man sig en del over, fordi statsministeren efter regeringsseminaret for nylig skulle være citeret for, at man forventede at være klar med et bud inden månedens udgang.

Det er så, hvad det er, men jeg må forstå statsministeren sådan, at man har vanskeligheder med at finde ud af, hvad det her råderum er, siden man nu ikke kun skal bruge januar måned, men måske også februar måned. Der har endda været udtalelser fra Det Konservative Folkepartis finanspolitiske ordfører, fru Gitte Seeberg, om, at man kan vente helt frem til maj måned.

Så spørgsmålet står og blafirer i vinden: Hvornår er statsministeren klar til at give danskerne besked om, hvorvidt der bliver råd til skattelettelser? Indtil for nylig var det i januar, så sagde finansministeren februar, så har De Konservative sagt: Måske maj-juni.

Jeg må spørge statsministeren: Hvornår ligger der et svar klar til befolkningen?

Kl. 14.15

Jens Peter Vernerisen (S):

Uanset hvornår man bliver færdig med at lave disse beregninger, kan statsministeren vel bekræfte de tilsagn, der blev givet både før valget og også adskillige gange her i Folketingssalen, om, at skattelettelser ikke skal medføre en langsomme gældsafvikling, og at skattelettelser ikke skal finansieres ved offentlige besparelser.

Det har været nøgleord, som i hvert fald har været udtalt af statsministeren her i Folketings-

salen, og det vil jeg gerne have bekræftet ved denne lejlighed.

Anders Samuelson (RV):

Jeg har sådan set stor respekt for, at det kan være svært at få skabt sig et endeligt overblik over, hvor mange midler der er til rådighed. Men jeg kunne godt tænke mig, om jeg kunne få statsministerens bekræftelse af, at nogle penge er der fundet. Vi lavede en arbejdsmarkedsreform, som sikrede, at der er penge, måske op imod 0,5 mia. kr. – det ligger ifølge Beskæftigelsesministeriet i den omegn.

Men de penge er fundet, så vi er ikke ude i, at undersøgelsen er et spørgsmål om, hvorvidt der overhovedet er plads eller ej. Der er plads. Spørgsmålet er – og det håber jeg at statsministeren kan bekræfte – hvor meget plads der er. For pladsen er skabt, er det ikke rigtigt forstået?

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan bekræfte over for hr. Anders Samuelson, at der fra aftalen om arbejdsmarkedspolitikken er fundet ét beløb, som nu er sat ind på kontoen til senere lettelse af skatten på arbejdsindkomst.

Jeg tror, hr. Anders Samuelson vil medgive mig, at det i denne her sammenhæng trods alt er et beskedent beløb. Men også små beløb tæller, og mange bække små kan jo til sidst gøre en stor å, og alle har jo frihed til at kunne sætte et beløb ind på denne konto til eventuelle senere lettelse af skatten på arbejdsindkomst.

Må jeg så sige til hr. Nicolai Wammen, at regeringen fuldstændig følger den tidsplan, der hele tiden har været lagt. Det har hele tiden ligget klart, at vi vil bruge en månedens tid her i begrundelsen af det nye år til at vurdere dette her med det økonomiske råderum. Det står jo allerede i regeringsprogrammet, at der skal være et økonomisk råderum, for at der kan gives en sænkning af skatten på arbejdsindkomst. Så vil vi, når vi har lavet den opgørelse, bruge lidt tid på at finde ud af, om det giver baggrund for at sænke skatten på arbejdsindkomst, og hvor der i givet fald så skal sættes ind.

Til hr. Jens Peter Vernerisen vil jeg bare sige, at jeg ikke har mere at føje til, hvad jeg nu gentagne gange har svaret i Folketingssalen vedrørende den mulige finansiering af sænkninger af skatten på arbejdsindkomst.

Nicolai Wammen (S):

Jeg kan forstå på statsministeren, at alt går som smurt i regeringen, at man følger tidsplanerne,

og at der ikke er nogen intern uenighed, selv om det efterhånden er klart for ethvert barn i landet, at der er stor intern uenighed i regeringen om, hvorvidt der er råd til skattelettelser, og i givet fald hvor de skal gives.

Jeg kan også forstå på statsministeren, at det tager nogen tid at få det her på plads og finde ud af, hvad råderummet eventuelt måtte være.

Jeg kan så oplyse statsministeren om, at der er andre, der har gjort sig overvejelser om det her spørgsmål, og det er ikke nogen hr. hvem som helst, det er overvismand Torben M. Andersen fra Det Økonomiske Vismandsråd, der i Jyllands-Posten i tirsdags udtalte:

»Der er ikke noget råderum at dele skattelettelser ud af på nuværende tidspunkt. Og heller ikke behov for det.«

Er statsministeren enig med overvismanden, eller mener statsministeren, at overvismanden tager fejl?

Anders Samuelsen (RV):

Jeg vil godt starte med at sige, at jeg er fuldstændig enig med statsministeren i, at 0,5 mia. kr. ikke er ret meget. Jeg vil nærmest sige, at det ville være lidt ynkeligt, hvis det var det eneste, man kom ud med. Men det er der jo så ikke noget at gøre ved; hvis der ikke kan findes flere penge, er det den halve mia. kr., vi har at gøre med. Og som der står i den aftale – og det vil jeg også gerne have at statsministeren bekræfter – er det penge, der skal bruges til at sætte skatten på arbejde ned med fra den 1. januar 2004.

Igen: Vi taler ikke om, hvorvidt regeringen – det er bare lige for at holde regeringen på sporet med hensyn til det arbejde, som foregår i øjeblikket – kan finde eller ikke finde råderum. Råderummet er fundet, det er ikke ret stort på nuværende tidspunkt, men der er skaffet råderum, og det skal bruges fra den 1. januar 2004. Det vil jeg gerne have en bekræftelse af.

Morten Østergaard (RV):

Jeg synes, at statsministeren slap en lille smule nemt om ved svaret til hr. Jens Peter Vernersen, og jeg kan forstå på svarene til hr. Nicolai Wammen, at vi må leve lidt endnu i uklarhed omkring råderummet.

Kl. 14.20

Kunne statsministeren dog ikke gøre os den tjeneste ganske kort, men alligevel eksplicit, at bekræfte, at der ikke bliver finansieret skattelettelser ved hjælp af offentlige besparelser eller udsættelse af betaling af statens gæld?

Jeg ved, at uden for Folketingssalen er statsministeren kommet med det her synspunkt flere gange, og det kunne være rart også lige at få det gentaget og præciseret her i dag. Det ville ikke tage andet end et øjeblik.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg skal kun bekræfte over for hr. Anders Samuelsen, at indgåede aftaler naturligvis bliver overholdt af regeringen, og at der står et sådant beløb til rådighed, og det er, om jeg så må sige, også det første kontante beløb der står. Men jeg tror, hr. Anders Samuelsen deler mit ønske om, at hvis man skal kaste sig ud i sådan et projekt, skulle der altså gerne være et større beløb til rådighed. Det er det, vi nu bruger lidt tid på at finde ud af.

Der må jeg så sige til hr. Nicolai Wammen, at der altså ikke er noget som helst usædvanligt i det, der foregår. Hvis regeringen vurderer, at der er et økonomisk råderum til at starte en sænkning af skatten på arbejdsindkomst fra den 1. januar 2004, kan det sagtens nås. Der er masser af tid. Lovgivningen om det skal bare vedtages inden sommerferien. Der er masser af tid. Men jeg er da glad for den utålmodighed, der er, og den interesse, der er for sagen. Men regeringen følger altså foreløbig de tidsplaner, der er lagt. Og der er tid nok. Det skal bare vedtages inden sommerferien.

Så skal jeg sige til hr. Morten Østergaard, at alt, hvad jeg har sagt i denne sag hidtil, både her i Folketingssalen og uden for, vedrørende finansiering, er der ikke noget at føje til, det står jeg ved. Det er stadig det grundlag, vi arbejder på.

Nicolai Wammen (S):

Det var tankevækkende, at statsministeren meget behændigt undlod at forholde sig til den kritik, som overvismanden har fremsat af dem, der måtte have planer om skattelettelser.

Jeg vil derfor gerne bede statsministeren om at forholde sig til udsagnet fra overvismanden, der klart i tirsdags sagde: »Der er ikke noget råderum at dele skattelettelser ud af på nuværende tidspunkt. Og heller ikke behov for det.« Han tilføjede også, at der derfor er stor risiko for, at skattelettelser eller andre finanspolitiske lempelser, vil føre til for høje lønstigninger.

Her har vi landets måske fremmeste inden for økonomien, et uafhængigt institutorgan, der meget klart gør opmærksom på, at det her er et problem. Statsministeren må da forholde sig til så klar en melding fra overvismanden.

Jens Peter Verner (S):

Jeg kan så forstå, at statsministeren ikke vil bekræfte, at det altså ikke bliver offentlige besparelser, og at det ikke bliver en langsommere gældsafvikling end i 2010-planen, der skal finansiere eventuelle skattelettelser.

Jeg synes, at det er noget nemt at komme om ved det, når man bruger sætningen »ikke mere at føje til«. Jeg vil bare sig til statsministeren, at hvis statsministeren ikke kan bekræfte det, der også har været sagt tidligere fra statsministerens side under valgkampen og også her, så bliver jeg jo nødt til at stille et skriftligt § 20-spørgsmål til statsministeren for at få det bekræftet, for jeg synes, det er afgørende, at det bliver sagt, sådan at masser af mennesker ikke kommer til at gå i usikkerhed om, hvordan deres fremtid vil se ud, hvad enten det er pensionister, førtidspensionister, efterlønnere eller andre, som kunne komme til at bidrage til det her.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Til hr. Nicolai Wammen vil jeg sige, at jeg ikke agter at gå ind i overvejelser om overvismandens udtalelser på et tidspunkt, hvor regeringen sidder og gør sig sine egne overvejelser om et muligt økonomisk råderum.

Det er før set, at der ikke nødvendigvis er enighed mellem regeringen og Det Økonomiske Råd, og sådan skal det også være. Men hermed har jeg ikke sagt noget om, hvorledes jeg i øvrigt forholder mig til de analyser, der er foretaget af Det Økonomiske Råd.

Det undrer bare ikke mig, at hr. Nicolai Wammen taler imod skattelettelser, for socialdemokrater er imod at sætte skatten ned. Socialdemokrater kan kun én ting: De kan kun sætte skatten i vejret. Det er selvfølgelig derfor, hr. Nicolai Wammen hele tiden følger den her sag, for hr. Nicolai Wammen vil ikke sætte skatter ned. Hr. Nicolai Wammen vil kun sætte skatter op. Det er jo det, der er den politiske forskel på os.

Så kan jeg kun sige til hr. Jens Peter Verner, at jeg ikke betragter det som en trussel, men som et tilbud, at hr. Jens Peter Verner vil stille et § 20-spørgsmål.

Kl. 14.25

Formanden:

Hr. Nicolai Wammen, sidste runde.

Nicolai Wammen (S):

Det er jo lidt tankevækkende, at statsministeren i stedet for at svare på den kritik, der kommer fra overvismanden, synes, at han vil lave et større angreb på min person. Det kan jeg leve med. Derimod har jeg svært ved at se, hvordan regeringen kan leve med en så klar melding fra overvismanden og så samtidig sige, at det vil man slet ikke forholde sig til.

Så må jeg også gøre statsministeren opmærksom på, at Socialdemokratiet har fremlagt sine tanker på skatteområdet med omlægninger inden for skatten; så det er ikke skattestigninger, men en mere retfærdig fordeling af skattebyrderne. Det ved statsministeren jo også udmærket godt.

I øvrigt kan jeg også sige, at overvismanden har sagt, at det kunne være fornuftigt at lave omlægninger inden for skattesystemet, men råderum til egentlige skattelettelser er der ikke.

Der må vi så konstatere, at ikke nok med, at regeringschefen ikke i dag vil fortælle, hvornår man kan sige, om der er råderum, han vil heller ikke forholde sig til et meget kraftigt vink med en vognstang fra overvismanden.

Statsministeren (Anders Fogh Rasmussen):

Jeg kan kun sige til hr. Nicolai Wammen, at jeg vil ønske, at alle så vil kaste sig over og studere det socialdemokratiske skatteoplæg, for det vil fremgå med al ønskelig tydelighed, at her er der lagt op til ny brandbeskatning af befolkningen.

Hvis Socialdemokratiet fik mulighed for at gennemføre den skatteplan, som nu er lagt frem, vil det føre til en eksplosion i en række skatter og afgifter. Lad mig bare f.eks. nævne ejendomsværdiskatten, og en række andre skatter og afgifter vil blive sat kraftigt i vejret til skade for almindelige mennesker. Det vil være en genoptagelse af den skattepolitik, som Socialdemokratiet førte, da partiet var i regering.

Lad mig så bare føje til, at nu følger regeringen den tidsplan, som hele tiden har ligget, nemlig at vi bruger den første del af året på at vurdere, hvad der måtte være af økonomisk råderum. Og vurderer regeringen, at der er et sådant råderum, vil vi leve op til det, der står i regeringsprogrammet, nemlig at starte en sænkning af skatten på arbejdsindkomst den 1. januar 2004.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1540

8) Til socialministeren af:

Anne Baastrup (SF):

»Hvordan vil ministeren sikre, at der er tilpas med sikrede institutioner til unge under 18 år, så de ikke anbringes i fængsler blandt voksne?«

Anne Baastrup (SF):

Jeg har forstået, at der sidder 15 unge i Vestre Fængsel, 3-4 stykker i Odense Arrest og 3-4 stykker i Århus Arrest, og så er der formentlig også nogle andre unge, der sidder rundt omkring.

Det er i strid med børnekonventionen, og det ved ministeren også godt. Men det vigtigste er jo, at vi ved at holde de unge i en kriminalitetsfælde, nemlig ved at de kommer sammen med voksne kriminelle, gør de unge til bedre kriminelle, vi sikrer, at der kommer nye ofre, vi fastholder dem i en kriminel adfærd, og det er dybt uhensigtsmæssigt.

Jeg vil derfor høre, hvad ministeren agter at gøre her og nu for at sikre, at disse unge kommer ud af fængslerne, hvor de sidder sammen med voksne.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er fuldstændig enig i det, fru Anne Baastrup her nævner om, hvad konsekvenserne er, hvis man ikke sikrer sig, at de unge bliver holdt væk fra garvede kriminelle. Men jeg kan ikke give en garanti for, at der altid vil være en plads til rådighed.

I de seneste 2 år har der ud fra erfaringer med udnyttelsen af pladser været en meget stor sikkerhed for, at der har været plads på de sikrede afdelinger, så unge ikke i unødigt omfang måtte placeres i kriminalforsorgens institutioner. Der har således efter Amdtsrådsforeningens oplysninger ikke været tale om afvisninger i hele 2001 og kun ganske få afvisninger i 2002.

Imidlertid har der i de seneste uger vist sig flere situationer, som det også blev nævnt fra spørgerens side, hvor unge ikke har kunnet blive anbragt på de sikrede institutioner.

Med i betragtningerne er også, at driftsudgifterne, der er forbundet med de sikrede afdelinger, er betydelige. Ubenyttede pladser kan vanskeligt benyttes til andre formål. En meget stor sikkerhed for altid at have en plads til rådighed vil betyde en meget lille belægningsprocent og dermed særdeles store udgifter pr. uudnyttet plads. Det gælder derfor om at prøve at have det helt rette antal pladser.

Jeg vil have problemstillingen med den aktuelle store efterspørgsel nærmere analyseret, før jeg vil tage stilling til de mere langsigtede løsninger. Ministeriet har i den forbindelse været i kontakt med Amdtsrådsforeningen. Problemstillingen med at kunne rumme de forskellige brugere vil indgå i den rapport, der i foråret 2003 skal komme fra Arbejdsudvalget om grænseflader mellem Kriminalforsorgen og social- og sundhedssektoren. Samtidig skal det undersøges, om de sikrede afdelinger tilgodeser de forskellige typer behov, der er.

Kl. 14.30

På kortere sigt har jeg bedt mine embedsmænd om at se på mulighederne for, at nogle af de sikrede pladser, der er besluttet opført, kan ibrugtages tidligere end oprindelig forudsat, allerede i foråret 2003.

Anne Baastrup (SF):

Ministeren kom ind på de meget store driftsudgifter, der er forbundet med de sikrede institutioner. Jeg er fuldstændig enig. Det er meget dyrt, men det er også meget dyrt, hvis det er sådan, at man fastholder dem i en kriminel adfærd.

Jeg vil altså godt høre ministeren til at præcisere lidt nærmere, hvilke sikrede institutioner man regner med, man kan udvide. Hvad ligger der af planen? Hvor mange pladser regner man med, at man kan få ved den udvidelse, som ministeren sådan indirekte lagde op ville komme her i foråret 2003?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Da vi sidst spurgte til, hvor mange pladser der var – vi har et mål om, at der skal være 120 pladser på de sikrede institutioner – var der etableret 66. Det var i december måned. Det vil så sige, at vi kan regne med, at der vil ske en udvidelse med 54 pladser, og den etablering skal laves her inden udgangen af 2003. Vi vil selvfølgelig foranlediget af den situation, vi er i nu, presse på.

Jeg kan ikke sige præcist, hvor det kan blive henne, men det er klart, at vi er meget interesseret i, at man kan tage nogle af institutionerne i brug allerede her i foråret. Jeg vil gerne prøve, om jeg kan komme det nærmere i et skriftligt svar, men jeg kan ikke komme det nærmere her.

Anne Baastrup (SF):

Jeg håber, at socialministeren i den forbindelse er opmærksom på de problemer, der er forbundet med lokalplanvedtagelser og andet, så det

bekymrer mig voldsomt, at de sidste 54 pladser er så usikre, som ministeren her lægger op til.

Så for at følge lidt op, således at de unge ikke skal sidde sammen med voksne: Der er angiveligt, sådan som jeg har forstået det, 15 fra Vestre Fængsel. En sagsbehandler afleverede en ung 15-årig her forleden dag og spurgte, om han dog ikke kunne være i en afdeling sammen med de andre unge, og fik klart at vide, at det ikke var Kriminalforsorgens problem, hvor man anbragte de unge. Og de *bliver* anbragt hulter til bulter sammen med de voksne.

Vil ministeren her og nu tage initiativ til at få justitsministeren til at forstå, at de skal anbringes i én afdeling, så vi ikke får flere ofre? For det er et meget hårdt sted at være i Vestre Fængsel.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Hvis den oplysning er korrekt, er jeg lige så forarget som spørgeren, for selvfølgelig skal man gøre, hvad man kan for at samle de unge et sted i fængslet, så de netop holdes væk fra de mere hærdede kriminelle, som vi ved, og jeg er fuldstændig enig, påvirker dem i en dårlig retning. Det må kunne lade sig gøre at samle de unge, så de i videst muligt omfang afskærmes fra de øvrige kriminelle, uden at de dog selvfølgelig isolationsfængsles, for det er vi heller ikke interesseret i.

Jeg vil meget gerne tage kontakt både med justitsministeren og med Kriminalforsorgen. Det bør der kunne findes en plausibel vedtægt for.

Anne Baastrup (SF):

Så for at kompensere for de meget store driftsudgifter vil jeg spørge ministeren, om der er overvejelser i alle de der forskellige typer af arbejdsgrupper om at lave en eller anden form for fleksibel sikret institution, som man undertiden kan lukke, men som også kan bruges som en slags udslusningsafdeling, således at man hele tiden har mulighed for at anbringe unge, hvis man får en overbookning, i en sådan type sikret institution, hvor man har den der fleksibilitet både med antal af pædagoger, og om det er i åbent eller lukket regi. Jeg vil høre, om det ligger i overvejelserne.

Til supplement: Vi har jo eksempelvis på Stevnfortet to afdelinger, som ikke er taget i brug, men som relativt nemt kan ændres. Der vil jeg høre, om ministeren eventuelt er opmærksom på dem.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg ved ikke, om det er noget, arbejdsgruppen arbejder med, men det er selvfølgelig en god idé. Det, jeg kan se af problemer, kunne være personalesammensætning eller andet, som skulle være forskellige typer, hvor det kunne være svært at flegse med dem. Men hvis de ikke allerede har det med, vil jeg selvfølgelig bede arbejdsgruppen om at overveje det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1541

9) Til socialministeren af:

Anne Baastrup (SF):

»Vil ministeren undersøge, om brugen af sikrede institutioner til unge under 18 år tilgodeser de unges forskellige typer af behov?«

Anne Baastrup (SF):

Vi har på de forskellige sikrede institutioner en lang række forskellige unge. Vi har folk, der kommer ind til mentalundersøgelse. Vi har folk, der venter på at få en dom. Vi har folk, der er i første fase af ungdomssanktionen, altså de første 2 måneder. Vi har folk, der vender tilbage fra et åbent regi i ungdomspension, og så skal de tilbage på den sikrede, fordi det åbne regi ikke kunne håndtere dem.

Kl. 14.35

Jeg vil derfor høre, om ministeren har overvejet i højere grad at lave en visitation af de unge, således at hver enkelt sikret institution er rettet mod denne bestemt type ung i den fase, den pågældende er i, for det er jo forskellige typer pædagogik, man skal anvende over for folk, der sidder og venter på deres dom og er bange, over for folk, der har fået deres dom og nu skal prøve at se fremad, og over for folk, der i øvrigt har psykiske lidelser og har brug for en eller anden form for psykiatrisk eller psykologisk behandling.

De unge er i forskellige situationer i deres liv. Kan vi ikke indrette de sikrede institutioner, således at pædagogerne har nogle værktøjer umiddelbart over for denne gruppe af unge?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Her er svaret ganske enkelt et ja. Jeg vil gerne se på behovet for forskellige typer institutioner, og det arbejder arbejdsgruppen også med, for vi har jo også spottet, at det er en problemstilling,

vi skal finde en løsning på, så det er mere målrettet den enkelte unge og dennes problemer.

Anne Baastrup (SF):

Jeg takker for svaret.

Jeg vil så spørge ministeren: Er man også i den arbejdsgruppe opmærksom på, at der er unge med psykiske lidelser, som reelt ikke behandles, fordi de i den situation, hvor de bliver anbragt, ikke er ordentligt udredt, man er ikke klar over, at de har psykiske lidelser, og der er ikke nogen behandling til dem.

Problemet er jo, at mange af dem er meget svære at komme ind på livet af, og vi kan jo ikke have, at de laver ny kriminalitet, når de kommer ud, fordi det er den måde, de i øvrigt kan identificere sig selv på, det er den måde, de sådan psykologisk er skruet sammen på, fordi man ikke får dem behandlet i tide. Vi vil ikke have flere ofre, fordi vi ikke får lavet nogle ordentlige behandlingstilbud til de unge.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er bekendt med problemet, men jeg vil være sikker på, at arbejdsgruppen også tager den problemstilling op. Jeg er ikke helt klar over det. Men det er et problem, jeg er bekendt med og også tager alvorligt, for hvis man ikke får sat en behandling i gang, er det fuldstændig rigtigt, så kan man ikke få stoppet den løbebane, den unge er ude på.

Men jeg sørger for, at man tager problemstillingen med, hvis man ikke allerede er i gang med det.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1542

10) Til socialministeren af:

Anne Baastrup (SF):

»Mener ministeren, at der er tilstrækkeligt med opholdssteder i åbent regi, der kan håndtere de unge, der får ungdomssanktion?«

Anne Baastrup (SF):

Vi har jo i forbindelse med ungdomssanktionen lagt op til, at der skal være 2 måneder i sikret institution og så ca. 1½ år i et åbent regi og så i øvrigt udslusning.

De erfaringer, jeg oplever man får rundt omkring i de aktuelt sikrede institutioner, er, at åbent regi ikke kan håndtere dem. Vi har ikke

tilstrækkeligt med tilbud, der kan håndtere eksempelvis de udadreagerende meget voldelige unge, fordi vi har ganske få opholdssteder og mig bekendt kun en enkelt døgninstitution, der er rettet mod den her gruppe af unge.

Så jeg vil høre, hvordan ministeren vil sikre, at vi får tilstrækkeligt med åbne tilbud, der kan håndtere de vanskelige unge.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Når unge bliver dømt til en ungdomssanktion, indledes forløbet typisk med, at de er på en sikret afdeling, og herefter kan den unge anbringes enten på et godkendt opholdssted eller på en døgninstitution i åbent regi.

Ministeriet har ikke hidtil registreret tilfælde med ventetid. Med mellemrum har ministeriet været i kontakt med et eller flere amter med hensyn til, om der måtte være ventetid på anbringelsespladser i åbent regi for unge, der har fået en ungdomssanktion. Ministeriet har senest den 27. januar 2003 være i telefonisk forbindelse med Storstrøms Amt, der havde to ledige pladser til målgruppen. Ministeriet har i øvrigt været i kontakt med Amdtsrådsforeningen.

Den rejste problemstillingen med at kunne rumme de forskellige brugere vil indgå i rapporten, som skal komme her i foråret. Men vi har altså ikke observeret, at der skulle være problemer med at finde åbne pladser.

Anne Baastrup (SF):

Det blotte forhold, at der vender unge tilbage fra åbent regi til en sikret institution, må jo få ministeren til at forstå, at der simpelt hen er problemer med at rumme de unge i åbent regi.

Vi skulle have haft en kulegravning af opholdsstederne, og der skulle være kommet en rapport her den 30. oktober. Den er ikke kommet, og vi har fra Folketingets Socialudvalg efterspurgt den.

Det er mit indtryk, at en af grundene til, at der ikke er tilstrækkeligt med opholdssteder, der kan rumme disse udadreagerende og voldelige unge, er, at man fra amtskommunernes side er alt for rigid i sin accept af, hvad det er for pædagogiske tilbud, man kan give de unge.

Jeg har derfor to spørgsmål: Hvornår får vi den der kulegravningsrapport? Vil ministeren lægge op til, at vi kan få nogle ændrede regler for de opholdssteder, der tager de unge udadreagerende, således at vi kan få dem ud af kriminalitet, så vi kan slippe for nye ofre?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Jeg er ikke helt klar over, hvornår kulegravningsrapporten er klar til offentliggørelse, men det er meget snart.

Med hensyn til den anden problemstilling er det jo noget, den her arbejdsgruppe ser på, hvor den ser på, om der er behov for nogle åbne opholdssteder, der er mere gearet til at tage de her meget udadreagerende unge. Det ser man netop på.

Men der er jo ledige pladser på de opholdssteder, som mener, at de kan tage sig af dem. Det er da rigtigt nok, at der er nogle, der kommer tilbage til en sikret institution, men sådan tror jeg desværre altid det vil være, hvis vi ikke finder de vises sten rent pædagogisk, hvis man kan sige det på den måde, til at løse nogle af gåderne ved de unge mennesker, og hvordan man skal håndtere dem.

Det er jo et problem, hvis de bliver så voldelige og så udadreagerende, at selv de bedste intentioner samt i meget høj grad personalet eller andet ikke vil kunne tackle dem, for så er der jo ikke andet at gøre end at sende dem tilbage til de sikrede institutioner.

Anne Bastrup (SF):

Nu har Folketingets Retsudvalg netop været på besøg på Solhaven, og de kan håndtere de udadreagerende, voldsomme unge, de sendes ikke tilbage til de sikrede steder. Og jeg ved, at vi har 5-6 andre opholdssteder, der er skruet sammen til at kunne håndtere dem.

Det, jeg så godt vil spørge socialministeren om, er: Vil ministeren få undersøgt, hvilke konkrete institutioner der har måttet sende de udadreagerende, voldelige unge tilbage?

Vi har på Fyn haft én, som ikke ville være i et åbent regi, og de tilbud, han i hvert fald i avisen har beskrevet at han fik, var en tur til Miami, hvor han oven i købet fik lov til at drikke, og jeg ved ikke hvad. Det viser jo, at der er alt for forskellige typer pædagogik, som slet ikke er skruet sammen til at håndtere de her unge.

Hvad med at ministeren for det første fandt ud af, hvorfor de sendes tilbage til de sikrede institutioner? Hvad er det for en pædagogik, man anvender på de institutioner, hvor de ikke sendes tilbage? Og vil ministeren så i øvrigt sikre og arbejde for, at der kommer nogle flere opholdssteder, der kan håndtere de her udadreagerende unge på en rigtig måde?

Socialministeren (Henriette Kjær):

Det sidste er vi jo netop ved at undersøge, altså om der er et behov for nogle andre institutioner, end vi har i dag, som kan håndtere de her udadreagerende unge.

Jeg er desværre bange for, at når sådan nogle som Solhaven og de andre institutioner er gode, er det meget afhængigt af lederen, der har nogle ideer om de her ting; at det ikke er en pædagogik, man kan kopiere, men at det handler om at have taget på de unge mennesker og gøre det på en bestemt måde, som man måske godt kan beskrive og fortælle om, men som kan være svært for andre at udføre i praksis.

Når det så er sagt, så betyder det selvfølgelig ikke, at vi ikke skal prøve at finde ud af, hvad de gør, og om vi kan bruge de erfaringer andre steder. Det er jo så også det, arbejdsgruppen ser på med hensyn til grænsefladerne, og der regner jeg da bestemt med, at der kommer noget brugbart.

Så til spørgsmålet om Fyn: Jeg vil da gerne undersøge, hvilke åbne opholdssteder der er dårlige til det her, om der er et mønster i, at det altid er de unge derfra, der kommer tilbage til de sikrede institutioner. Beskrivelsen fra Fyn lyder selvfølgelig grotesk, så det vil jeg gerne undersøge.

Anne Bastrup (SF):

Jeg takker for de meget imødekomende svar, som ministeren har givet, og jeg vil meget gerne sende historien fra Fyn over til ministeren. Men det er jo ikke bare Fyns problem, det er jo generelt, at der er for mange af de unge, der kommer tilbage til de sikrede institutioner.

Det, vi derudover klart har fået at vide i Folketingets Socialudvalg, er, at en lang række institutioner vælger ikke at gå efter at have en pædagogik, der kan håndtere de alvorligt udadreagerende, voldelige unge, fordi det simpelt hen ikke kan lade sig gøre inden for de meget rigide og stramme regler, som amterne har lavet i forbindelse med deres godkendelse af opholdsstederne.

Det er simpelt hen teknisk og fysisk umuligt for et opholdssted at indrette sig til at tage de her unge udadreagerende, fordi det kræver ekstra personale og det kræver nogle andre og sådan lidt mere åbne muligheder for at flytte lidt rundt, tage i sommerhus m.v. Her har amterne generelt i deres praksis sagt nej, og så er det, at det bliver meget svært at håndtere de udadreagerende unge i et almindeligt opholdssted. Og

det koster penge. Har ministeren nogle penge i forbindelse med DUT'ningen til amterne hertil?

Første næstformand (Svend Auken):

Jeg vil lige sige, at fremmedord altså også kan optræde på dansk. »Udadreagerende« tror jeg ikke der er ret mange mennesker der ved hvad betyder. Så hvis jeg må spørge socialministeren, om hun vil forklare mig, hvad det betyder, vil jeg være hende taknemlig.

Socialministeren (Henriette Kjær):

Ja, det er unge mennesker, der i stedet for at sige, at de er sure og kede af det, slår og sparker og skriger. Det er udadreagerende unge.

Kl. 14.45

Til fru Anne Baastrup: Jeg har ikke nogen penge, for jeg tror, at det meget drejer sig om netop den pædagogik, som jeg mener skal videreudvikles. Når det går godt på Solhaven – jeg har også været på et sted, der hedder No Name, hvor de også er utrolig gode til det, og der findes en række andre institutioner – er det jo, fordi de inden for de rammer, der er i dag, godt kan skrue et godt tilbud sammen, og som jeg sagde før, skal vi selvfølgelig se på: Jamen hvad er det, de gør de steder? Kan vi bruge det andre steder?

Nu sidder der en arbejdsgruppe, som netop er ved at finde ud af: Kan vi lave andre typer institutioner end dem, der er i dag? Kræver det nogle andre rammer? Jeg er sikker på, at man kan lave noget inden for de rammer, der er i dag, men nu har vi altså kulegravningsprojektet, og jeg kan godt forstå, at rapporten er efterlyst. Den er som sagt på trapperne, og så vil vi få mere klarhed over, hvad man kan gøre inden for de rammer, der nu engang findes, altså også de økonomiske rammer, for jeg mener faktisk godt, man kan gøre tilbuddene bedre.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1543

11) Til finansministeren af:

Nicolai Wammen (S):

»Hvilke konkrete initiativer agter regeringen at tage for at modvirke faresignalerne i dansk økonomi?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen bedes på baggrund af tendenserne i dansk økonomi samt advarslerne fra flere fremtrædende økonomer give konkrete bud på, hvilke initiativer regeringen påtænker at iværksætte for at modgå de negative tendenser i dansk økonomi.

Nicolai Wammen (S):

Dansk økonomi er inde i en vanskelig periode, hvor vi for første gang i mange år oplever, at kurverne for alvor knækker den forkerte vej. Det gælder ikke mindst for beskæftigelsen, hvor frygten for arbejdsløshed igen rammer familierne, og hvor danske virksomheder åbent taler om risikoen for nye fyringsrunder.

Internationalt og herhjemme spidser situationen til. Alene i de seneste 4 måneder er ledigheden steget med ca. 6.000 personer, og ser man på regeringens samlede levetid, er ledigheden steget med ca. 10.000. På trods af dette har regeringen ikke vist vilje og evne til en visionær regional uddannelses- og arbejdsmarkedspolitik, og dette kombineret med regeringens store fyringsrunde inden for staten har gjort situationen endnu vanskeligere.

Regeringen har kort sagt bidraget til at skabe problemer frem for at løse problemer, og på den baggrund vil jeg gerne høre, hvilke initiativer finansministeren påtænker at tage i forbindelse med den vanskelige situation for økonomien og beskæftigelsen.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg kan forstå, at det, som spørgeren henviser til, når han nævner ordet faresignaler, er udviklingen i ledigheden, og her kan jeg oplyse, at den seneste tids informationer om udviklingen som helhed svarer til forventningerne, som vi fremlagde i den økonomiske redegørelse i december 2002. Her skønnedes det, at der fra 2002 til 2003 ville blive en stigning i årsgennemsnittet for ledigheden på 9.000 personer, og de allerseneste målingstal for ledigheden peger på en stigning, der er en lille smule lavere.

Selv om ledigheden i 2003 altså ventes at blive højere end i 2002, vurderes den stadig at ligge under det niveau, som er foreneligt med et stabilt løn- og prisinflation. Der må derfor fortsat ventes et vist pres på arbejdsmarkedet og lønstigninger, som er højere end udlandets.

Der er ikke kommet nye oplysninger, som ændrer vurderingen af kravene til den finanspolitik, som regeringen har lagt frem.

Nicolai Wammen (S):

Det kan jo være udmærket, at man ikke mener, at arbejdsløsheden er steget mere, end man havde forventet. Men det ændrer jo ikke ved, at ledigheden er steget, og at mange familier bliver berørt af det, og derfor er det jo interessant at høre, at regeringen ikke påtænker noget aktivt inden for regionalpolitik eller uddannelsespolitik, som der også blev spurgt til.

Derimod har regeringen jo talt en del om skattepolitik, og i den forbindelse vil jeg gerne høre finansministerens kommentar til, at overvismand Torben M. Andersen så sent som i tirsdags advarede imod at give skattelettelser og mente, at det bl.a. kunne føre til høje lønstigninger. Er finansministeren enig med overvismanden i det synspunkt? Og i givet fald: Vil det ikke risikere at få en negativ effekt på beskæftigelsen, stik imod hvad regeringen ellers har påstået vil være målet?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er svært at forstå, hvad det egentlig er, spørgeren mener, for hvis man skulle samle faresignaler op ud fra et argument om, at ledigheden stiger mere, end man havde regnet med – det er altså ikke tilfældet, men hvis det var tilfældet – ja, så ville man jo fokusere på at føre en mere lempelig finanspolitik, og en mere lempelig finanspolitik kunne jo være at give skattelettelser.

Når overvismanden advarede imod skattelettelser og siger, at det er der ikke brug for, er det lige præcis, fordi der ikke er brug for en mere lempelig finanspolitik. Der er nemlig ikke noget nyt i forhold til det, vi har foretaget os hele tiden. Vi ligger stadig på et meget højt aktivitetsniveau og skal være meget varsomme med, hvilke aktiviteter vi i øvrigt bidrager til. Så enkelt er det.

Kl. 14.50

Nicolai Wammen (S):

Nu gør jeg mig ikke til talsmand for, at man skal give store skattelettelser, der kan give problemer. Det er jo regeringen, der overvejer det spørgsmål. Derimod har Socialdemokratiet klart lagt an til, at når det gælder uddannelsespolitik, når det gælder regionalpolitik, og når det gælder arbejdsmarkedspolitik, kan der sættes ind og uddannes folk, så vi får en arbejdskraft, der

svarer bedre til de behov, der er, og på de områder har regeringens politik indtil nu været helt utilstrækkelig.

Så siger finansministeren, at overvismanden siger, at der ikke er brug for skattelettelser. Det må man jo sige er klar tale fra overvismanden, og jeg vil bare høre, om finansministeren er enig i det synspunkt. Overvismanden har jo endda advaret regeringen ganske kraftigt imod det i tirsdags. Han har sagt det sådan: Der er ikke noget råderum at dele skattelettelser ud af på nuværende tidspunkt og heller ikke behov for det. Er finansministeren enig i det synspunkt?

Finansministeren (Thor Pedersen):

De faglige økonomiske vurderinger af, hvad et råderum er, og hvordan man tilpasser råderummet til mulige skattelettelser, er en debat for sig selv.

Regeringens ønske er, at beskatningen af arbejdsindkomst kommer ned. Alt for mange har for lidt ud af at gå på arbejde i forhold til at være på passiv forsørgelse, så vi ønsker den motivationsfaktor, at man har lidt mere tilbage i lønningsposen fremover, end man har i dag. Men det er ikke sådan, at regeringen har lovet store skattelettelser. Vi har hele tiden sagt, at skattelettelser skal være finansierede og skal passe til konjunkturerne og til det, der hedder det økonomiske råderum. De skal altså være tilpasset den aktivitet, det er muligt at opsuge i samfundet, så vi undgår lønpres, flaskehalse osv.

Jens Peter Verner sen (S):

Må jeg spørge i fortsættelse af det sidste svar, der blev givet, om finansministeren ikke kan bekræfte, at regeringen også har tilkendegivet, at skattelettelser ikke skal finansieres ved en langsomme gældsafvikling og ikke skal finansieres ved, at man sænker pensionerne for f.eks. folkepensionister og førtidspensionister osv. – altså at det ikke skal ske ved offentlige besparelser.

Kan finansministeren ikke bekræfte det? Og kan finansministeren ikke også bekræfte, at regeringen selv under finanslovforhandlingerne bad om flere penge og fremlagde en revideret prognose, der viste, at arbejdsløsheden ville stige fra 141.000 til 155.000, og at det først og fremmest ville ske på det private arbejdsmarked?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Der var mange spørgsmål i det, hr. Jens Peter Verner sen sagde.

Det er helt klart, at filosofien er at sikre vækst, altså at den samlede private produktion kommer i vækst, og at håndtere de udfordringer, virksomhederne står over for, godt, når det gælder om at fjerne byrder, gennemføre regelretningsændringer, reducere det bureaukratiske tryk på virksomhederne og på anden måde måske også motivere unge mennesker, som har mod på at blive iværksættere.

Ved siden af det er der den almindelige opgave med at øge arbejdsstyrken, altså at følge op på forliget om »Flere i arbejde«, som i hvert fald ifølge den teoretiske målestok bidrager med ca. 30.000, og endelig at holde styr på de offentlige udgifter. Det er jo de elementer – vækst i produktionen, vækst i arbejdsstyrken og styr på de offentlige udgifter – som definerer det råderum, der i givet fald skal kunne finansiere skattelettelser. Det skal ikke ved, at vi reducerer kravet til nedbringelse af den offentlige gæld.

Nicolai Wammen (S):

Finansministeren gør meget ud af at sige, at man ikke vil foretage sig handlinger, der kan få bånden til at vippe. Alligevel er vi i en situation, hvor regeringen på trods af stor intern uenighed prøver at finde ud af, om der er råd til at give skattelettelser eller ej, hvor store de skal være, og hvem de i givet fald skal gives til. Det står hen i det meget uvisse, og man kan jo hver dag læse nye beretninger i avisen om regeringens uenighed.

Men det, der ikke står hen i uvished og uklarhed, er en meget præcis melding fra overvismanden, som siger, at på nuværende tidspunkt er der ikke noget råderum til at dele skattelettelser ud af, og der er heller ikke behov for det. Vil finansministeren ikke godt forholde sig til det meget klare udsagn? Er finansministeren enig med overvismanden, eller mener finansministeren, at overvismanden tager fejl i den konklusion?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er et spørgsmål om, hvordan man tilrettelægger den økonomiske politik.

Kl. 14.55

Hvis vi tager den fremskrivning, som er velkendt, nemlig »Danmark 2010« som blev fremlagt i januar 2001 af den tidligere regering, var der råderum til en skattelettelse, og tager vi den sidste opgørelse fra Finansministeriet, er der – alt efter hvilken vækstramme man lægger for de offentlige udgifter, om det er 0,5 pct. eller 0,7

pct. – defineret et råderum i størrelsen 4 mia. kr. til 7 mia. kr. Det er altså inden for det, der hedder den ansvarlige økonomiske politik, som også vismændene har støttet hele tiden.

Jens Peter Verner (S):

Med hensyn til det råderum i »Danmark 2010«, som finansministeren omtaler, kan finansministeren vel også bekræfte, at man har brugt tre fjerdedele af råderummet på grund af skattestopet. Det har vi i hvert fald fået svar på, så der er faktisk kun en meget, meget lille, begrænset del tilbage, hvis der overhovedet er noget, og det er vel dybest set det, der giver regeringen så store problemer med at finde ud af, hvordan man skal finansiere skattelettelser, hvis man ikke skal udskyde gældsafviklingen.

Det fik vi så bekræftet, at det skal man ikke. Men det, vi ikke fik bekræftet, var, at man ikke skulle finde disse besparelser på pensioner, førtidspensioner, dagpenge, og hvad der ellers måtte være. Det er altså et spørgsmål om, hvorvidt det er offentlige besparelser, der skal finansiere skattenedsættelser.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg må bede om lidt tålmodighed hos spørgerne til at vurdere det, regeringen vil lægge frem.

Regeringen ønsker skattelettelser. Vi ønsker, at arbejdsindkomst skal beskattes mindre i årene fremover. Det fremgår af regeringsgrundlaget, og vi har sagt, at kan vi finde råderum, vil vi fra den 1. januar 2004 påbegynde at reducere beskatning af arbejdsindkomst. Det er det, vi arbejder med, og jeg må sige til spørgeren, at man må lige vente og se, hvad niveauet er, og hvad det er for en tidsprofil, der lægges ind. Så skal vi på et tidspunkt svare helt præcist angående fremtidens skatter for lønmodtagere.

Jeg går ud fra, at også Socialdemokratiet ønsker at lette beskatningen af arbejdsindkomst, og så er det jo muligt, vi kan få en frugtbar diskussion, når regeringen fremlægger sine planer og sine forslag.

Nicolai Wammen (S):

Der skal ikke herske tvivl om, at Socialdemokratiet gerne vil lette beskatningen af arbejdsindkomst.

Problemet med regeringens tanker på skatteområdet er, at man vil give skattelettelser, uden at man tilsyneladende har de penge, man skal bruge til at give dem med. Enten må man udskyde gældsafviklingen, eller også må man

droppe skattestoppet, eller også må man indføre store offentlige besparelser, som hr. Jens Peter Vernersen så udmærket beskrev det før.

Det er jo grunden til, at regeringen er i en sådan katepine, og det er også grunden til, at en af landets førende økonomer, nemlig overvismanden, meget klart hæver en advarende pegefinger mod regeringen og siger: Der er ikke noget råderum at dele skattelettelser ud af på nuværende tidsrum og heller ikke behov for at gøre det. Vil finansministeren ikke forholde sig til, om det er en rimelig betragtning fra overvismanden, som må formodes at kende til nøjagtig de samme tal, som finansministeren gør? Han skal bare forholde sig objektivt til dem og ikke forholde sig til dem ud fra en politisk vurdering.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Der er jo det gode ved det, at politikere er politikere, og overvismænd er overvismænd.

Det, det drejer sig om, er at finde en økonomisk ansvarlig politik og en politisk linje, og regeringen ønsker at påbegynde lettelser i personbeskatningen, hvis det er muligt, og når de kan finansieres. Det er konjunkturudviklingen, det er det økonomiske råderum, der definerer, hvad der i givet fald kan blive tale om, og det er ikke sådan, at regeringen ophæver skattestoppet.

Men jeg har lidt svært ved at forstå på hr. Wammen, om han ønsker skattelettelser eller ikke ønsker skattelettelser. Vi ønsker ikke falske skattelettelser, hvor blot én gruppe får lettelser, mod at andre skal betale mere. Vi glæder os over, at vi nu har haft 429 dage uden skattestigninger, hvor skattestoppet har virket. Det er 14 måneder uden skattestigninger, og det vil igen sige, at tager vi forløbet fra 1993 og til den forrige regering måtte gå af, havde man i gennemsnit én stigning pr. måned, så det er 14 stigninger i skatter og afgifter, som er forsvundet til nul. Det er vi overordentlig glade for, og det tror jeg også danskerne er. Men vores ønske er at bevare skattestoppet og om muligt lempe beskatningen af arbejdsindkomst uden at bryde skattestoppet.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1544

12) Til finansministeren af:

Nicolai Wammen (S):

»Hvor mange statslige stillinger forventer ministeren vil kunne spares bort i forbindelse med regeringens oplæg til finanslov for 2004?«

Skriftlig begrundelse

Regeringen har i sine tidligere finanslovaftaler iværksat en politik, som har betydet betydelige nedskæringer i antallet af stillinger inden for det statslige område. På denne baggrund og med hensynstagen til den stigende ledighed for 2003 ønskes det oplyst, hvor mange statslige stillinger regeringen selv ønsker at spare bort i 2004.

Nicolai Wammen (S):

Når det gælder økonomi og ledighed, er enhver regering naturligvis påvirket af økonomien på verdensscenen, men det fritager den bestemt ikke for selv at føre en politik, der modvirker stigende ledighed og økonomisk usikkerhed. Her har regeringen et ansvar, og her har regeringen fejlet.

Kl. 15.00

Et klart eksempel på dette er de store fyringsrunder, som regeringen har stået for på det statslige område. Her har regeringen svunget den store sparekniv med det resultat, at der ifølge finansministerens egne tal indtil nu er blevet afskediget 1.290 mennesker. På denne baggrund er det nødvendigt at høre, om regeringen vil bidrage yderligere til ledigheden ved at fyre endnu flere statsligt ansatte, og i givet fald hvor mange finansministeren denne gang har tænkt sig at prikke.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er rigtigt, at regeringen har valgt en profil, hvor vi begrænser bureaukrati og øger den borgernære service. Derfor oplevede vi i 2002, at der har været en vækst i antallet af offentligt ansatte på ca. 6.000, som er udmøntet i kommuner og amter, og at vi i år kommer til at opleve en vækst i antallet af offentligt ansatte under ét på ca. 3.000, altså netto 9.000 flere ansat i den offentlige sektor over 2 år. Der skal noget til at kalde det en nedskæring. Det er en prioritering, hvor vi ønsker, at væksten i beskæftigelsen skal udmøntes.

Det er rigtigt, at regeringen har gjort nøjagtig det samme som den tidligere regering, når det gælder det statslige område. I 2000 reducerede man det numeriske antal årsværk i staten, det gjorde man også i 2001, og det fortsatte i 2002, hvorimod der fra 2002 til 2003 ingen reduktion er i antallet af årsværk på det statslige område.

Så spørges der: Hvad sker der i 2004? Her må man vente og se, til vi lægger vores finanslov frem i august måned. Her er det også et spørgsmål om, hvor meget væksten skal være i kommuner og amter, og jeg må igen bede om tålmodighed, til debatten kommer, når finansloven og dermed grundlaget for at afholde lønudgifter på statens område i samspil med den forventede kommune- og amtsaftale præsenteres.

Der bliver tale om en samlet vækst i antallet af offentligt ansatte på op mod 35.000 op til 2010, så man skal altså passe på med at bruge ordet nedskæring, når det gælder den offentlige sektor under ét. Vi har ansvaret for den samlede offentlige beskæftigelse.

Nicolai Wammen (S):

Det lyder jo smukt, men det afspejler desværre ikke den virkelighed, man oplever ude i amter og kommuner, hvor bl.a. skattestop og meget stramme kommune- og amtsaftaler gør, at man får stadig sværere ved at levere servicen til borgerne. Man må skære ned i mange, mange kommuner, og på tværs af partier har man fra det kommunale bagland råbt og skreget, uden at finansministeren har haft megen lyst til at lytte.

Finansministeren prøver så at sige: Jamen det er bare noget bureaukrati, man har skåret ned på inden for det statslige område. Det tror jeg vil være lidt af en overraskende melding for mange af de mennesker, der har udført et stort stykke arbejde, men som fik en fyreseddel. Man har set på miljøområdet, og man har set på mange andre områder, at det er noget, der ikke bare har kunnet mærkes hos de loyale ansatte og deres familier, men også med hensyn til om arbejdet kan blive udført effektivt inden for det statslige område. Det er finansministeren da nødt til at forholde sig til frem for blot at sige, at man har skåret lidt bureaukrati væk.

Så synes jeg også, finansministeren slipper lidt nemt om det ved at sige: Nu må vi vente og se, hvor mange der skal afskediges denne gang. Jeg går ud fra, at finansministeren har gjort sig nogle tanker om det og kan fortælle os i dag: Blev det i samme størrelsesorden, som vi så sidst? Er det 1.300 nye mennesker, der skal ud, eller

bliver det færre, eller bliver det flere? Det kunne da være meget interessant at få oplysning om det, ikke bare for Folketinget, men også for de mennesker, der rent faktisk er ansat inden for staten; de mennesker, der skal finde ud af, om det er her, de vil bruge deres liv, og de unge mennesker, der prøver at få et arbejde, når de er færdige med deres uddannelse.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu er det sådan, at det er almindelig kutyme, at man drøfter finansloven, når den er udarbejdet og lægges frem. Det er meget svært at drøfte indholdet af 3.000 sider, før der overhovedet er skrevet så meget som én side.

Men jeg vil blot lige gentage, at fra 2002 og til og med 2003, altså under den finanslov, der gælder nu, er det jo ikke forudsat, at der er et faldende antal ansatte i staten. Det er et stort set uændret niveau, men det er forskellige områder, lønkronerne udmøntes på. Nogle steder prioriterer man ned, for at lønkronerne kan udmøntes på andre områder, men målt i antal årsværk er det nøjagtig det samme niveau.

Når hr. Wammen siger, at der nu er en reduktion på ca. 1.200, vil jeg sige: Jamen det er jo nøjagtig det, der også skete fra 1999 til 2000 under den tidligere regering. Her var der en reduktion i antal årsværk i staten på 1.200, så det er for så vidt et velkendt tal, hr. Wammen åbenbart gør brug af. Men det dækker ikke udviklingen fra 2002 til 2003, for her vil der være det samme niveau.

Jeg har ikke noget mål for, hvad tallet er i 2004. Det afhænger fuldstændig af, hvilke områder Folketinget ønsker at opprioritere, og hvor stor vækst man ønsker at aflevere til kommuner og amter til ældreomsorg og til behandling af de syge på sygehusene.

Kl. 15.05

Nicolai Wammen (S):

Når finansministeren ikke vil give os bare det mindste indblik i, hvor mange statslige ansatte han forventer at sende en fyreseddel til, vil finansministeren måske i stedet give os et indblik i den profil, man forventer, når det gælder dem, der skal fyres.

Det er sådan, at finansministeren tidligere på en henvendelse fra hr. Jan Petersen har oplyst, at det især var de ældre medarbejdere, det gik ud over ved sidste fyringsrunde. Jeg vil derfor gerne spørge finansministeren, om det er den samme profil, man vil lægge for fyringerne næste

gang, og jeg vil også gerne spørge finansministeren, om det ikke bekymrer ham, at i den anden ende af spektret står utrolig mange veluddannede unge, som staten kunne gøre god brug af, men som ikke kan bruge deres uddannelse – ikke fordi staten ikke kan bruge deres arbejdskraft, men fordi regeringen på grund af et skattestop har valgt ikke at gøre brug af den.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er utroligt, hvad der er af forskellige postuler – »profil i afsked«. Der er ikke nogen aldersprofil, der er tværtimod en henstilling om, at man i forbindelse med personalepolitikken er meget opmærksom på seniorpolitiske hensyn, herunder aldersprofilen, hvis man er tvunget til at reducere på et bestemt område.

Staten er jo plaget af – nej, det er ikke det rigtige ord – præget af, at der er en stor gruppe 50-59-årige, og derfor er det klart, at hvis man omprioriterer og skal flytte ressourcer, kan der være en aldersgruppe, som måske er mere udsat end i den private sektor. Men det er altså en problemstilling omkring aldersfordeling på statens område.

Der indgår ikke nogen bestemt profil i forbindelse med reduktion i staten. Det afgøres decentralt, hvilke opgaver der skal løses, og hvis man flytter rundt på opgaverne, tager nye opgaver ind og ansætter nyt personel, er det dér, hvor opgaverne fjernes, at man har problemet og reducerer bemanningen. Men det har ikke noget at gøre med en aldersprofil, det har noget at gøre med, hvilke opgaver der i givet fald falder bort.

Jens Peter Verner (S):

Nu gav finansministeren udtryk for, at der skulle ansættes 3.000 flere i den offentlige sektor i kommunerne, men det forværrer vel sådan set situationen med de 14.000 flere arbejdspløse, så vil det jo rent faktisk blive 17.000 flere på det private arbejdsmarked, det kommer til at dreje sig om. Når man har en merbeskæftigelse på det ene område, vil man jo have mindre beskæftigelse på det andet.

Og så vil jeg godt spørge finansministeren angående de 1.290, der er opsagt. Det er jo fra den gruppe, men finansministeren kan vel bekræfte, at antallet af job, der er skåret væk i det offentlige, er langt større. Lad mig bare minde om, at i Told- og Skattestyrelsen er der opsagt 900.

Jeg forstår, at finansministeren mener, det bare er bureaukrater, der prøver at sikre en kor-

rekt skatteopkrævning. Det kan selvfølgelig være en holdning, men jeg går også ud fra, hvis vi lægger dem sammen med de 100, der skulle opsiges i Statens Biltilsyn for at sikre et hurtigt flow, bare er bureaukrater, der skal sørge for, at der kommer 25 mio. kr. mere i kassen. Sådan kan man jo selvfølgelig have nogle synspunkter om det spørgsmål, som jeg forstår finansministeren har.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er sådan i virkeligheden, går jeg ud fra, at alle har en interesse i at undgå bureaukrati, da det er til fordel for alle, især hvis der er mangel på arbejdskraft under ét, når det f.eks. gælder ældreområdet, og når det gælder sygehuse. Så kan man flytte rundt på ressourcerne, og det er det, vi har gjort ved at nedlægge råd og nævn. Det er i bund og grund at flytte fra et bureaukratisk element over til borgernær service, for da vi flyttede besparelserne fra råd og nævn, var vi med til at finansiere ældrebevillingen til et frit valg af hjemmehjælp. Problemstillingerne om, hvordan man i givet fald bedst tilgodeser de behov, borgerne har, vil enhver regering have, og det har vi også.

Men problemet fremover er jo ikke ledigheden. Må jeg lige sige om de tal om ledighed og vækst i den offentlige beskæftigelse i forhold til privat beskæftigelse, at det jo er de kendte talstørrelser, der ligger i forvejen i skønnet i den økonomiske redegørelse, som indgår som forudsætninger for skønnet over udviklingen i 2003. Men problemstillingen er altså, at vi kommer til at mangle arbejdskraft, og det er dét, vi skal fokusere på.

Man spørger, hvad vi vil gøre for at finansiere skattelettelser. Den store udfordring er overhovedet at finde den arbejdskraft, der kan give et nettoløft i arbejdsstyrken. Problemet er ikke, at vi har for mange i den samlede arbejdsstyrke. Problemet er, at der er for få, og det er den store udfordring.

Kl. 15.10

Nicolai Wammen (S):

Jeg kan godt være lidt forundret over finansministerens harme over, at Socialdemokraterne påpegede, at der var en skæv aldersprofil for dem, der blev fyret inden for staten. I svaret på spørgsmål nr. S 704 fra hr. Jan Petersen kom det nemlig frem, at andelen af de afskedigede over 50 år i ministerierne som helhed var 46 pct., mens de kun udgjorde 33 pct. af den samlede ar-

bejdsstyrke inden for ministerierne, dvs. at der var en klar overrepræsentation af folk over 50 år, der blev fyret. Så er det jo interessant at høre, om det er regeringens seniorpolitik, og jeg forstår ikke på finansministeren, at der er lagt op til ændringer.

Så må jeg sige, at vi fik jo ikke svar på hr. Jens Peter Vernersens spørgsmål om antal årsværk.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det afgøres fuldstændig decentralt, om det skal være halvtidsstillinger, totredjedelsstillinger, eller hvad det måtte være. Et årsværk er årslønnen for en heltidsansat person, og der kan være meget stor forskel, og det kan svinge meget fra institution til institution, om det er deltidstillinger, eller om det er fuldtidsstillinger.

Må jeg sige om profilen, at i et decentralt system, hvor personaleledelsen også ligger decentralt, er det klart, at det er opgavevaretagelsen, man fokuserer på. Når man flytter opgaver, er det et decentralt problem at sørge for, at de, der varetager opgaven, ikke bliver berørt af, at opgaven flyttes.

På mange måder er det tilfældighedernes spil, hvilken aldersgruppe der i givet fald bliver berørt, hvis en opgave nedlægges eller overflyttes til et andet område, og sådan vil det altid være. Men det ligger i instrukserne, at man i videst muligt omfang tager det hensyn, at det er lettere for en ung at få job et andet sted, end det er for en, der er i den seniorpolitiske alder, og i og med at der er givet den instruks, har jeg en forventning om, at det synspunkt også tillægges vægt, hvis man står med to ligestillede, altså at man tilgodeser den ældre medarbejder.

Jens Peter Vernersen (S):

Det er for at fortsætte dér, hvor finansministeren slap om det frie valg, som betød, at flere kom i arbejde. De meldinger, der er fra kommunerne om, hvordan de 500 mio. kr. er brugt, går rent faktisk på, at pengene er brugt til at administrere, lave et nyt bureaukrati og opstille udbudsmateriale, som finansministeren fra sin fortid i Jydsk Rengøring jo har glimrende kendskab til.

Det er faktisk det, disse 500 mio. kr. stort set er gået til, og det går jeg ud fra at finansministeren kan bekræfte. Det er ikke sådan, at der er blevet ansat flere hjemmehjælpere. Der bliver måske i nogle tilfælde ansat nogle i en anden virksomhed, men de 500 mio. kr. er altså gået til at opbygge et nyt bureaukrati.

Jeg vil godt høre, om det virkelig kan passe, at når man opsigter 900 medarbejdere i Told- og Skattestyrelsen er det bare bureaukrater og ikke folk, som skulle lave skattekontrol og kontrollere noget af alt det, vi ser med sort arbejde osv. Havde det ikke havde været mere nyttigt at sætte ind dér og også sætte ind de steder, hvor der er tale om økonomisk kriminalitet?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Ja, vi kommer langt omkring ud fra det spørgsmål, der er stillet, må jeg sige.

De 500 mio. kr. blev givet i 2002, på trods af at det frie valg først trådte i kraft den 1. januar 2003, og det blev udtrykkelig sagt, at det var et skulderklap til kommunerne for at motivere dem til at gøre noget særligt for at indføre frit valg. Sådan var det.

Alle har vidst, at det også kræver noget arbejde at indføre frit valg. Det er den indgangsvælgelse, som de kommuner, der ikke allerede havde det, måtte påtage sig, og der er ikke noget mærkeligt i, at det kræver en her og nu-arbejdsindsats. Den er også dækket ind med det beløb, der blev givet, og som udmøntes fuldt ud her i 2003, for så skal det frie valg være indført i landets kommuner, og det håber jeg også det er.

Nicolai Wammen (S):

Det er korrekt, når finansministeren siger, at vi kommer vidt omkring, men finansministeren tager os jo også mange steder hen med sine forklaringer.

Jeg vil godt holde finansministeren lidt fast på det spørgsmål, hr. Jens Peter Vernersen stillede, nemlig: Mener finansministeren virkelig, at det bare er nogle bureaukrater, man har skaffet sig af med inden for det statslige område? Mener man ikke, det har nogen konsekvenser? Mener man ikke, det har nogen konsekvenser for den måde, hvorpå vi kan lave skatteligning, og for den måde, hvorpå vi kan passe på vores miljø? Er det bare en manøvre, man har lavet, fordi det var en flok bureaukrater?

Jeg er meget forundret over det svar, som finansministeren gav i første omgang, og jeg har stor forståelse for, at finansministeren ikke ønskede at besvare hr. Jens Peter Vernersens spørgsmål. Men jeg tror, der er en hel del offentligt ansatte og en hel del statsligt ansatte, der gerne vil høre, om det virkelig er finansministerens opfattelse af de mennesker, der er blevet afskediget inden for staten.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jamen når man omlægger arbejdsgange, er det aldrig en kritik af ansatte. Det er en vurdering af, hvad det er for en opgave, der skal løses. Er der ny teknik, der gør, at det kan tilrettelægges på en anden måde? Er der en viden, man får på den anden vis end den, man er vant til?

Det er udpræget tilfældet, når vi taler om Told og Skat, at man er i stand til at opbygge en viden, især ved bruge af ny teknik, der gør, at det er en anden opgave, man skal håndtere. Og ud fra det er der en reform- og strukturomlægning på skattedelen, som i øvrigt ikke er fuldt færdig, som ikke har til hensigt at svække ligningen, men i virkeligheden på samme tidspunkt har til hensigt måske at øge servicen for borgerne i gennemskueligheden og informationsniveauet, når det gælder ligning ved brug af ny teknik.

Så opgaven har ikke været at svække indsatsen, men måske at sikre, at ny viden, ny teknik gør, at man kan tilrettelægge arbejdet på anden vis og frigøre ressourcer, fordi vi har brug for dem på andre områder, bl.a. på ældreområdet og i behandling af syge på sygehusene.

Så enkelt er det. Sådan hænger tingene nu engang sammen, når der er et bestemt beløb til rådighed for os alle sammen under ét i Danmark.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1545

13) Til finansministeren af:

Jens Peter Vernersen (S):

»Kan ministeren oplyse, om der er andre muligheder for nedsættelse af lønbeskatningen end anvendelsen af det økonomiske råderum frem til 2010?«

Jens Peter Vernersen (S):

Spørgsmålet er stillet med baggrund i en række udtalelser til Ritzau og til pressen her i den forløbne uge vedrørende ændring af beskatningen, og her tænkes jo først og fremmest på lønbeskatningen. Det, som jeg synes er interessant at få oplyst, er, om man har andre overvejelser end at gøre brug af det økonomiske råderum og herunder en anden overvejelse om, om det er et spørgsmål om lavere sociale udgifter, eller om man også er villig til at lave omflytninger, sådan at nogle skatter måske kan gå op og andre kan gå ned.

Vi har jo hørt nogle gange, at man ikke så meget er indstillet på det. Jeg kunne jo her til indledning også spørge, om det så betyder, at man stort set er tilfreds med de skatteændringer, der er lavet, dels under Schlüterregeringen, dels i 1993 og dels i 1998, altså at det sådan set er godt nok, og skal der ske nogen ændringer, er det kun et spørgsmål om det økonomiske råderum.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg har jo næsten været inde på det under tidligere spørgsmål.

Altså: For det første er vi overordentligt tilfredse med skattestopet. Det er overordentligt nyttigt, og det er en god sikkerhed for, at borgerne kommer til at opleve, at skatterne ikke stiger, eller at man blot måske lemper skatterne på ét område for at hæve dem på et andet område.

Så ønsket er reelle skattelettelser. Og skattestopet er så første trin på vejen for at forhindre, at skatterne stiger. Og så har vi sagt: Hvis det er muligt at finde finansiering til skattelettelser, så ønsker vi at gøre det. Vi har i regeringsgrundlaget sagt: Kan det lade sig gøre, vil vi påbegynde den 1. januar 2004. Og det er timingen.

Hvis man spørger, hvordan råderummet er bygget op, så ved hr. Jens Peter Vernersen godt, at styringsmuligheden er vækst i arbejdsstyrken, og det er styr på de offentlige udgifter. Det er de to elementer, som vi jo ønsker at arbejde med. Og heraf kommer så det råderum, som er muligt.

Der er jo ikke noget rum udenfor. Så må hr. Jens Peter Vernersen sige, hvad det så er, der opfattes som noget uden for råderummet, for råderummet er jo et miks samlet i ét begreb, nemlig hvad det er for en økonomi, man er i stand til at bruge, enten til vækst i offentlig service eller til skattelettelser, eller hvad det i øvrigt måtte være borgerne nu føler, at man som offentlig myndighed burde kunne løse af opgaver.

Jens Peter Vernersen (S):

Jamen finansministeren har jo også nu her tilkendegivet, at forudsætningen så ene og alene er det økonomiske råderum. Og for at det skal være opfyldt, forudsætter det, at der kommer disse mange flere mennesker i arbejde, som det også fremgår af regeringens publikationer.

Nu er der jo ikke noget, der i øjeblikket tyder på, at det med flere i beskæftigelse går den rigtige vej. Og regeringen har, som også tidligere sagt, selv annonceret, at der bliver flere arbejdsløse i 2003.

Skal det så sammenhængende forstås sådan, at den forudsætning, der skal til for at nedsætte lønbeskatningen, rent faktisk ikke er til stede? Og er det derfor, at man i debatten, som vi læser i dagspressen, er så utrolig tilbageholdende med at love noget som helst, især fra regeringspartiet Venstre?

Kl. 15.20

Er det derfor, at vi f.eks. i aftes på dk4 så statsministeren tilkendegive på pressemødet, at det der med skattelettelse måske ikke var det største problem lige for tiden, fordi det var en meget vanskelig opgave.

Er det dér, vi sådan får det samlede billede af, at man måske nærmest er på vild flugt fra de løfter, man har givet? Og dem, der så bliver sorteper i den sammenhæng ud over befolkningen, som ikke får en lavere lønbeskatning, ja, det bliver jo så også Det Konservative Folkeparti.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu er der ikke nogen, der bliver sorteper ved, at regeringen gennemfører sine valgløfter. Og skattestoppet var et højt prioriteret valgløfte. Det står vi ved. Det er urokeligt.

Så har vi sagt om lettelse i beskatning af arbejdsindkomst, at kan vi finde råderum til det, altså økonomi til at finansiere en skattelettelse, hvis der er plads til det i aktivitetsniveauet, hvis det altså ikke medfører overophedning, lønpres og inflation, så vil vi påbegynde en lettelse af beskatning af arbejdsindkomst fra den 1. januar 2004.

Så enkelt er det, og det er dér, vi står. Og at man ikke har givet løfter om niveauer, synes jeg er meget klogt, for de skal jo være tilpasset præcis den udvikling, det skøn, der ligger fremover. Men jeg kan da sige til spørgeren, at ambitionsniveauet om vækst i arbejdsstyrken ikke er blevet mindre.

Min personlige opfattelse er den, at de 85.000, der oprindeligt lå i 2010-planen, når man målte fra januar 2001, bør vi under alle omstændigheder nå. Jeg synes ikke, at jeg kan acceptere, at så mange er uden for arbejdsmarkedet, som vi ser i dag.

Og derfor er jeg glad for jo, at »Flere i arbejde«, som var en del af forliget om finansloven, giver et bidrag skønnet som 30.000, og vi skal videre ad den vej, ikke mindst for at få de store indvandrergrupper i arbejde. Der ligger et meget stort potentiale for at løfte arbejdsstyrken, hvis de får samme erhvervsfrekvens som alle andre danskere.

Der er i virkeligheden instrumenter nok at tage fat på, og her er ambitionsniveauet usvækket højt.

Jens Peter Verner sen (S):

Jeg vil nu godt minde finansministeren om, at når man taler om regeringens valgløfter, er en væsentlig del af det, der fremgår af regeringsprogrammet – jeg må gå ud fra, at det er det, der forudsættes – jo så også, at man vil fjerne mellemskatten. Det var jo det, som De Konservative bidrog med. Men der er ikke nogen som helst tvivl om, når man som sagt læser, hvad der kommer ud på Ritzau i øjeblikket af udtalelser fra regeringens medlemmer og fra partiet Venstre, at man rent faktisk ikke er borte i nærheden af at kunne indfri det løfte til De Konservative.

Jeg går også ud fra – og det har vi jo fået bekræftet tidligere – at man i hvert fald ikke vil gøre brug af det instrument, der hedder offentlig besparelse, og man vil heller ikke gøre brug af det instrument, der hedder en senere afvikling af den gæld, som vi har. Der vil man følge det, som ligger i 2010-redegørelsen. Det er bare for at sige det omkring spørgsmålet om valgløfterne. Valgløftet var ikke kun Venstres valgløfte. Det går jeg ikke ud fra.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det står urokeligt fast. Når man tager regeringsgrundlaget, så står skattestoppet indskrevet i regeringsgrundlaget. Det var også det, vi gik til valg på i Venstre. Men det står i regeringsgrundlaget.

Når det gælder skattelettelse, så er det i regeringsgrundlaget formuleret, at hvis muligheden viser sig, hvis vi er i stand til at skaffe råderum, så påbegynder vi en lempelse af arbejdsindkomstbeskatningen fra den 1. januar 2004. Og det er ikke her tilkendegivet, hvordan den lettelse i givet fald skal justeres. Det er noget, vi arbejder med. Og det må spørgeren så afvente og se resultatet af.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1546

14) Til finansministeren af:

Jens Peter Verner sen (S):

»Vil ministeren være indstillet på at sænke lønbeskatningen ved at skaffe indtægter fra andre skattekilder?«

Jens Peter Vernerse (S):

Det her spørgsmål går jo så på, om man overhovedet ikke vil skaffe sig indtægter fra andre skatteklender, og finansministeren har jo været tæt på det spørgsmål. Jeg må forstå det på den måde, at det vil man under ingen omstændigheder gøre fra regeringens side.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det ligger jo i svaret omkring skattestoppet. Vi ønsker ikke, at på de områder, der i forvejen er meget højt beskattet, og det er man jo i Danmark som borger, løftes skatten. Så skattestoppet er jo svaret til hr. Jens Peter Vernerse. Vi ønsker ikke at løfte andre skatteklender. Og jeg forventer ikke, at det regner ned med guld fra oven. Så det er nok tænkte skatteklender, spørgeren tænker på. Og der har vi ikke noget ønske om, at man øger beskatningen for at sikre lavere skatter på andre områder. Det er andre boller, der skal på suppen.

Jens Peter Vernerse (S):

Der er vel også deri en bekræftelse fra finansministeren på, at man så ikke kan lave væsentlige ændringer på bundskatten, på bundfradraget, på mellemskatten og på topskatten. Det må jo så ligge sådan, at når man ikke vil lave forandringer, så vil man heller ikke komme til at se nogen væsentlige ændringer i disse elementer i lønbeskatningen. Finansministeren bliver vel så også nødt til at bekræfte, at det så bliver noget småteri.

Kl. 15.25

Finansministeren (Thor Pedersen):

Vi vil gennemføre ærlige skattelettelser. Skattestoppet er den bedste garanti for ærlige skattelettelser, for det betyder, når vi tager et område ud, f.eks. beskatning af arbejdsindkomst, og reducerer skatten, så er det en ærlig skattelettelse, for der er ikke andre steder, man til gengæld tager pengene op af borgernes lommer. Sådan skal det være.

Til det der med småjusteringer: Nu har det vel taget 30 år at nå et niveau, hvor Danmark stort set har verdensrekord, når det gælder beskatning af personlig indkomst og beskatning i form af afgifter på dagligvarer og fornødenheder, og så er det klart, at man ikke over night kan komme ned på det, andre vil kalde et mere rimeligt niveau.

Så det, der hele tiden har været små bidrag til, er, at skattebetalingen er øget år for år – ja, det

kan også godt være små bidrag den anden vej, som kræver et vist antal år, før man får det, som spørgeren vel mener er meget synlige og store skattelettelser.

Men sådan er virkeligheden. Når vi stadig skal finansiere det velfærdssamfund, som vi ønsker, i fællesskab, så er det egentlig at sikre, at den tilpasning finder sted, sandsynligvis i takt med, at væksten, altså den samlede produktion i Danmark, gennem effektivitet og ny viden og teknik gør, at det, man har brug for til at finansiere vores offentlige velfærd, er en mindre del af den samlede kage, altså at vi stadig har vækst i offentlige servicetilbud, men at den samlede vækst gør, at vi reelt kan reducere skatterne over året.

Det er jo det mål, vi arbejder med, når det gælder om at få vækst og dynamik i den private sektor.

Jens Peter Vernerse (S):

Ja, det er altid så fascinerende, når finansministeren bruger udtryk som »30 år med at skaffe verdensrekord i beskatning«. Så er det jo, når man tilhører Socialdemokratiet, så også meget glædeligt – og det kan finansministeren bekræfte, for finansministeren har alle tallene – at den eneste periode i disse 30 år, hvor skatten rent faktisk ikke steg væsentligt, var i de 9 år, hvor vi havde en socialdemokratisk ledet regering, nemlig fra 1993-2001.

Det er faktisk stort set den eneste periode, hvor det lykkedes at holde skattetrykket intakt, så der ikke kom stigninger. Og jeg går også ud fra, at det så kan bekræftes, at netop det, som var sat i gang med 2010-redegørelsen fra vores side, var det, der er grundlaget for et lavere skattetryk faldende med ca. 2 pct., så det er stort set bare den del af vores program, som regeringen gennemfører.

Så enkelt er det vel rent faktisk, uanset at partiet Venstre gerne vil tegne et andet billede. Jeg skal slet ikke minde om, hvor meget skatten steg, da vi havde Schlüterregeringen.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jamen jeg må da sige, at jeg er helt tryk ved, at gennem en given skattelettelse, som vi kommer med, kombineret med et skattestop, så gennemføres den politik, Socialdemokratiet gerne så. Det tyder bare på et meget bredt flertal omkring skattepolitikken. Det er jeg da meget tilfreds med.

Men der er altså den lille sikkerhed i vores system, at der er et skattestop. Man kan jo spørge borgerne på gaden, om de i virkeligheden føler, at de betalte mindre i skat i 2002, 2001, 2000 i forhold til, hvad de betalte i 1993 og 1994, når man ser på afgiftsniveauet, det, man betaler, når man skal klare dagligdagens fornødenheder. Det overlader jeg trygt til borgerne selv at vurdere.

Men jeg er meget glad, hvis der her er tilsagn om, at hvis vi kommer med en glidende nedgang i niveauet for beskatning af arbejdsindkomst, kombineret med skattestoppet, er det i overensstemmelse med det, som Socialdemokratiet gerne vil. Det vil jeg se som et tilsagn.

Jens Peter Verner (S):

Jeg kan forstå, at finansministeren – det troede jeg ellers finansministeren var for klog til – har overtaget skatteministerens begreb om det følelsesmæssige skattetryk.

Jeg har nu altid forstået det sådan, at finansministeren holdt sig mere til det faktuelle, men jeg vil da godt minde om, at det der skattestop, som vi taler om – og det kan man jo også se af finansministerens svar – viser, at dem, der har haft lidt fornøjelse af det, er borgere, som bor i de dyreste huse nord for København. Stort set den øvrige del af landet har ikke haft den samme fornøjelse af skattestoppet.

Men det er selvfølgelig en prioritering, som partiet Venstre og De Konservative har valgt som en del af deres regeringsgrundlag. Sådan ser det nu altså ud.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg er ikke helt klart over, hvad spørgsmålet egentlig var. Min opfattelse er, at også lavindkomstgrupper lider under de afgifter, man har. At det godt kan være svært at holde varmen om vinteren, når man skal betale afgift på fyringsolie, hvis man kun har sin folkepension. Det kan jo godt være, at man dér mærker, hvad en afgift betyder.

Kl. 15.30

Så til den idé om, at det alene er velhavergrupper, der har fordele af et stop for stigninger i afgifter, må jeg sige, at det i høj grad også er lavindkomstfamilier, der har glæde af, at det ikke længere bliver dyrere at afholde dagliglivets fornødenheder.

Jens Peter Verner (S):

Finansministeren tilkendegav også, at hvis man skulle se på, hvordan det ser ud nu, og hvordan

det havde set ud tidligere, hvad der var til rådighed, så så det sort ud nu. Det var altså et spørgsmål om, at det var noget, folk følte. Jeg går ud fra, at finansministeren kan bekræfte, at det private forbrug fra 1993 og frem til 2001 rent faktisk er steget med ca. 16 pct., og at der altså har været mulighed for en stigning i det private forbrug for ganske almindelige borgere.

Når man i øvrigt taler om, hvordan skatten har udviklet sig, så var det jo netop de skattelettelser, som blev vedtaget med pinsepakken i 1998, der betød, at man fik en lettelse af lønbeskatningen, ikke mindst her de seneste 2 år. Det troede jeg egentlig også at finansministeren havde på det rene. Finansministeren kan formentlig også bekræfte, at det er det, der er årsag til, at det for mange mennesker pludselig er blevet en bedre situation her de seneste 2 år.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Vi kan jo blive ved! Altså det indgår ikke at ændre på niveauerne for personbeskatningen fra pinsepakken ved at hæve dem. Ønsket er altså at reducere dem.

I det sidste år fik man en lavere beskatning af personlig indkomst, det er rigtigt, men modstykket var jo, at man forinden havde taget sig godt betalt i afgiftsstigninger.

Men udgangspunktet er altså for mig helt fint: at vi anerkender, hvad det var, vi overtog. Vi ønsker bare at gøre det bedre. Det synes jeg da er et ærligt synspunkt at have, og det har jeg det helt godt med.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1547

15) Til finansministeren af:

Jens Peter Verner (S):

»Kan ministeren bekræfte, at et økonomisk råderum på 5 mia. kr. kun vil give en skatteletelse på ca. 100 kr. pr. måned til hver skatteyder, der betaler bundskat?«

Skriftlig begrundelse

Spørgsmålet stilles for at få klarhed over, om regeringen er indstillet på en væsentlig reduktion af lønbeskatningen.

Jens Peter Vernersen (S):

Dette spørgsmål er jo sådan set en fortsættelse. Jeg beder såmænd bare finansministeren bekræfte; at hvis man nu skal ud at finde disse ændringer, der skal danne grundlag for en skattelettelse, hvis det så f.eks. er en besparelse på 5 mia. kr. på det offentlige område eller et råderum på 5 mia. kr., man går efter – det er jo trods alt et rimelig stort beløb – hvad får man så ud af sådan 5 mia. kr.?

Der går jeg ud fra, at finansministeren kan bekræfte, at hvis det bliver givet til bundskatteområdet – der er 4 millioner mennesker, der betaler bundskat – så kan hver person dér få en skattelettelse på 100 kr. om måneden. Det er det, det kan blive til, hvis man vælger at bruge 5 mia. kr. Og hvis man laver ændringerne på mellemskatteområdet, ja, så er det 200 kr. om måneden.

Er det virkelig det, der er regeringens ambition på lønbeskatningsområdet, ja, så må jeg sige, at så synes jeg, ambitionen er ualmindelig lav.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er rørende. Nu stiller hr. Jens Peter Vernersen målet op ved at sige: Det her er altså et regnestykke, og hvis det er ambitionen, så ved jeg ikke hvad.

Jamen hvad er det for en ambition, hr. Jens Peter Vernersen så egentlig taler om? Det her er et simpelt regnestykke, hvor hr. Jens Peter Vernersen spørger: Hvis man har 5 mia. kr. og fordeler det på 4,1 million bundskatteydere, så er det rigtigt, at det bliver 1.200 kr. om året til hver, altså 100 kr. om måneden. Det er rigtigt nok. Det behøver man jo ikke få bekræftet i en spørgetid, det kan man jo meget hurtigt selv regne ud. Og hvis tallet er dobbelt så stort, så er det dobbelt så meget, og hvis det er halvt så stort, så er det halvt så meget. Det er jo evident rigtigt.

Det, der er afgørende, er, hvad det er for en politik, man lægger frem. Hvad er endemålet, hvad er profilen? For det er klart, at hvis ønsket alene over de næste 10 år er at reducere skatten med 100 kr. for alle bundskatteydere, så vil jeg sige, at så er det ikke det store ambitionsniveau. Det vil jeg gerne medgive. Men ambitionsniveauet skal hr. Jens Peter Vernersen få at vide, når vi har overvejet, hvordan profilen skal være, og hvad der egentlig er plads til.

Ellers vil jeg sige, at hver eneste krone, man får lov at beholde i forbindelse med en skattelettelse, altså er en krone værd, sådan er det jo. Så der er intet, man skal kaste smuds på, alt er vel et bidrag. Når det går den anden vej op, så er det

også tit og ofte små beløb, som ingen opdager, der ender i milliardbeløb i et offentligt system.

Så der er ikke noget mærkeligt i, at hvis det er småbeløb, der får det til at stige, kan det også være, det er småbeløb, der får det til at falde.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg ved ikke, om det skulle forstås sådan, at finansministeren var tilfreds med en ambition om f.eks. at fordele 5 mia. kr., for så meget vil der ikke engang være, når man ser på det økonomiske råderum efter de tal, der er lagt frem fra Finansministeriet, men det er nu den side af sagen.

Kl. 15.35

Men lad mig sige, at hvis man så skal vælge en profil, så kan der vælges mange forskellige profiler, det ved alle, der har været med til at lave skatteoplæg også tidligere. Men hvis profilen nu var, som jeg også antydede, at det var på mellemskatteområdet – der har man jo bundet sig lidt op på De Radikale – ja, så kunne man, hvis man brugte samme beløb, få en skattelettelse på ca. 200 kr. om måneden.

Men problemet er vel for regeringen, at man måske vil være lidt tilbageholdende med det, for det betyder jo, at pensionister og førtidspensionister og folk på forskellige overførsler, også 350.000 deltidsansatte ligger uden for mellemskatteområdet, plus hjemmehjælpere og lægesekretærer og sygehjælpere osv., alle, der ligger i det der bundskatteområde, jo ikke vil få noget ud af en skattelettelse, hvis man fremlægger en profil, der kommer til at betyde, at det bliver på mellemskatteområdet.

Derfor havde jeg egentlig troet, at når man skulle gå i gang, så ville man altså større ting, men vi får jo bekræftet her, også når man læser de udtalelser, som statsministeren er kommet med i forbindelse med sin 50-års fødselsdag, at den ambition har man ikke. Man er tilfreds med det der småtteri. Men så kan man sige, at så ændrer man jo ikke væsentligt på lønbeskatningen, så imødekommer man jo ikke de krav derude fra. Kan det virkelig være rigtigt, at regeringen ikke vil videre på det område?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg er utrolig glad for skattestoppet. Meget glad. Jeg synes, det er et megaskridt i dansk økonomisk politik. Og enhver lettelse, som jo er en reel lettelse, ved at reducere i beskatning af arbejdsindkomst ud fra skattestoppet ser jeg som en gevinst.

Så er det en politisk prioritering, hvordan man fordeler den. Det har spørgeren ret i. Det udestår. Men jeg er overordentlig glad for skattestoppet, og hver krone, man i øvrigt kan sikre, at borgerne kan få lov til at beholde yderligere ved at blive på arbejdet og ved at præstere en særlig indsats, er jeg også glad ved.

Så den profil, der er mulig, er også den profil, der er blevet gennemført. Altså det er det maksimalt mulige, der vil blive tale om, når man er ansvarlig med hensyn til det økonomiske råderum. Men udgangspunktet er skattestoppet, som Socialdemokratiet i sin tid startede med at sige var helt umuligt, det kunne ikke overholdes. Nu har vi altså overholdt skattestoppet, og vi skal også nok finde ud af over årene at gennemføre lettelser i personbeskatningen. Det er et klart sigte for os i regeringen, og det er også det, der fremgår af regeringsgrundlaget.

Jens Peter Verner sen (S):

Ja, nu har regeringen jo kun siddet godt et år, men uanset hvor vanskeligt ministeren har ved at indrømme det, så er sagen jo, at den eneste periode, man rent faktisk har haft et skattestop i vores land, er fra 1993-2001. Da steg skatterne ikke under ét.

Jeg går ud fra, at finansministeren er fuldstændig på det rene med, at det forholder sig sådan. Nu har vi så en situation med den nye regering, hvor man har højprofileret et skattestop, som jo dybest set kun er en definition, for skatterne stiger jo på masser af områder.

Det har jo også været nævnt her i Folketingsalen, hvor man har haft debatter, at skatterne stiger på masser af områder, men det er jo alene et definitionsspørgsmål, der gør, at man på nogle bestemte områder så har sagt, at der skal skatterne ikke stige på nuværende tidspunkt. At de så tilfældigvis falder hos mange af de mest velstillede er jo så måske tankevækkende, men på den anden side vel også helt i overensstemmelse med en VK-regerings synspunkter.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er veldefineret fra starten. Procenter er procenter. De stiger ikke. Promiller er promiller. De stiger ikke. En kroneafgift er en kroneafgift i kronebeløbet, og det kan ikke sættes op. Det er egentlig meget enkelt. Når man tidligere talte om skattetryk, var det finurlige jo, at man jo kan få skattetrykket til at falde, selv om den samlede beskatning stiger, hvis man vægter fra beskatning af personlig indkomst til beskatning over

afgifter, fordi afgifterne jo er indregnet som en del af bruttonationalproduktet. Det vil sige, at skattetrykket reduceres for hver gang, man flytter én krone i direkte beskatning til indirekte beskatning. Så man skal være meget varsom med at vurdere udviklingen i skattetrykket over årene. Her ligger forklaringerne på, hvorfor man kan få det til at falde et år, selv om det reelt stiger.

Jens Peter Verner sen (S):

Ja, det kan vi jo bruge meget tid på. Jeg vil godt sige, at det skattetryk, som det er beregnet ud fra, er OECD-modellen, altså de økonomiske samrådsorganisationers model, og lige bestemt den forklaring, som finansministeren giver, rykker stort set ingenting. Det ligger der faktisk svar på fra skatteministerens side.

Men det, som flytter, og det, som i øvrigt ændrer skattetrykket, ikke mindst på nuværende tidspunkt, er jo den ændring, man laver vedrørende den sociale pensionsordning, hvor man flytter den ene procent over til den enkelte person, i stedet for at lade den gå ind i fællesskabet, og så påvirker det skattetrykket, at det så betyder, at de mest velstillede, der tjener 1 mio. kr., tjener 400.000 kr. på det om året, mens rengøringskonen og deltidsansatte taber 50.000 kr. Det kan man jo så bare have med ved siden af.

Kl. 15.40

Men sagen er jo – og det er jo også det, som finansministeren ikke er glad for at sige – at den eneste periode, man reelt har haft et skattestop af længere varighed, er de 10 år eller næsten 10 år, hvor vi havde en socialdemokratisk ledet regering.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Ja, det er jo en lang debat om udsving i de enkelte år. Vi kan gå ind og se på kommuneskatter og på amtsskatter og se, hvad det egentlig var, skattestoppet, hvis det skulle have virket over de år, ville have betydet.

Det er en hel anden drøftelse end den, som hr. Jens Peter Verner sen lægger op til, når man ser på udsvingene, hvor høj skatten var, også når man korrigerer for den indirekte virkning af at gå fra direkte beskatning til indirekte beskatning.

Det har ikke noget at gøre med OECD-regelsættet, for det er jo lige præcis her, man også definerer, hvad et skattetryk er. Når man tager det som en procentandel af bruttonationalproduktet, så er det helt klart, at jo mere man lægger ind

som indirekte afgifter, selv om der er en stigning i totalbeløbet til statskassen, vil man kunne komme ud for, at skattetrykket falder. Man kan godt have et fald i den personlige beskatning og en stigning i de indirekte afgifter, der giver mere til statskassen, men resultatet viser alligevel, at skattetrykket falder. Sådan er regnestykket jo gjort op, i og med at bruttonationalproduktet indeholder indirekte afgifter og ikke indeholder direkte skatter. Så det er jo et regnestykke.

Og Skatteministeriet havde jo dengang 13 forskellige måder på hjemmesiden til at beregne skattetryk efter. Der var 13 forskellige modeller.

Jens Peter Vernersen (S):

Jeg vil godt nu, hvor det også er finansministeren, der fører os over i den diskussion, selv om det er lidt langt fra selve hovedspørgsmålet, så bare sige, at vi har fået en beregning fra Skatteministeriet over, hvad det betød, at man lavede den omlægning af de grønne afgifter. Og det betød altså på skattetrykket stort set ingenting.

Det, som flyttede skattetrykket, var rent faktisk, da vi gjorde den særlige pensionsordning, den ene procent, til en fællesordning. Det var også det, som nu her senest betød, at skattetrykket faldt, fordi Venstre, VK-regeringen, ændrede den særlige pension sammen med Dansk Folkeparti, sådan at alle de lavest lønnede, alle, der tjente under 266.000 kr., tabte. Det synes jeg at jeg er nødt til at fastholde over for finansministeren.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1556

16) Til finansministeren af:

Anne Grete Holmsgaard (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at reaktor nr. 5 ved atomkraftværket Kursk (K5) i Rusland er på Kommissionens liste over potentielle modtagere af Euratom-lån, og at K5 er af samme type som den reaktor, der i 1986 forulykkede i Tjernobył?«

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg er vist nødt til lige at læse spørgsmålet op, for at andre kan forstå det. Spørgsmålet lyder jo:

»Kan ministeren bekræfte, at reaktor nr. 5 ved atomkraftværket Kursk (K5) i Rusland er på listen over potentielle modtagere af Euratom-lån, og at K5 er af samme type som den reaktor, der i 1986 forulykkede i Tjernobył?«

Jeg kan bekræfte, at reaktor 5 i Kursk er af samme type som reaktoren i Tjernobył, nemlig det, der hedder RBMK-typen, som ikke siger mig så meget, men som teknikere ved hvad er. Det er en såkaldt grafitmodereret kogevandsreaktor. Sådan står der i parentes.

Det er over for mig oplyst, at reaktoren optræder på en uformel bruttoliste fra Kommissionen. Medlemslandene har udbedt sig listen for at få et klarere billede af, hvilke potentielle projekter Kommissionen har i tankerne, når den foreslår en forhøjet Euratom-låneramme. Da listen ikke er blevet drøftet endnu, kender vi ikke Kommissionens holdning. Der er hverken søgt om finansiering til Kursk 5 eller foretaget nogen sikkerhedsvurdering.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Så vil jeg gerne spørge ministeren: Hvordan mener ministeren det kan bidrage til atomkraftsikkerheden, at EU via Euratom bruger penge på at færdiggøre et værk i Rusland, som bygger på en teknologi, der oven i købet er særdeles usikker, nemlig Tjernobyłteknologien?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu vil jeg gentage, at den står på en uformel bruttoliste. Og det er klart, at vi i Rådet vil spørge om, hvorfor den står på listen. Det vil jeg også sige under næste spørgsmål. Det er bare lige for at trække det op. Der er ingen, der ved, hvorfor det egentlig er sat på bruttolisten. Den er jo ikke forhandlet eller argumenteret.

Men alt andet lige må jeg jo sige, at det er til fordel for alle, hvis eksisterende værker eller værker, der er tæt på at være opført og kunne tages i brug, er så sikre som overhovedet muligt. Det burde alle være interesseret i. Det har også været regeringens holdning, og det er også det, der har dækket den måde, Kommissionen har arbejdet på. Man skal have sikkerheden som allerhøjeste prioritet, altså forbedre værkers dårlige teknik, der i dag er en risikofaktor, eller man skal bruge pengene på at fjerne værkerne, altså dekomponere dem.

Kl. 15.45

Det er regeringens holdning, og det er også det, der gælder i virkeligheden, når vi diskuterer det i Rådet.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det står på listen, fordi nogle af finansministerens kolleger i de andre lande har bedt om den

liste, som Kommissionen har. Så enkelt er det svar.

Jeg vil gerne have at vide, da ministeren nu går så meget op i sikkerheden: Hvad giver mest sikkerhed efter finansministerens mening? At EU lader være med at komme penge i, at Rusland kan færdigbygge en reaktor på Tjernobyl-teknologien, eller at man kommer penge i at bygge det. Hvad giver mest sikkerhed? At der er et værk med den her teknologi, eller at der ikke er noget værk?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det meste sikre er selvfølgelig, at det er sikre værker. Så spørgsmålet er, om der er noget, der alligevel gennemføres som et usikkert værk, eller om man kan forbedre sikkerheden. Hvad er det for et alternativ, man står over for?

Jeg siger bare igen, at det står på en uformel liste. Så det, man mangler, er en begrundelse for, hvorfor det står på listen, og hele den debat.

Regeringens indstilling er den, at det, der er det primære og det højeste niveau, er sikkerheden. Så enten skal man forbedre sikkerheden, eller også skal man rive værkerne ned.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det fremgår tydeligt af det her ikkepapir, at det ikke handler om sikkerhed, det handler om, at Rusland mangler penge til at gennemføre værket. Så jeg vil gerne spørge: Vil finansministeren sikre, at alle de værker, der er på listen, hvor det udelukkende er et spørgsmål om penge, kommer ud af listen?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det, jeg kan sige, er, at vi har sikkerhed som den højeste prioritet. Jeg skal ikke her forudskikke, hvordan et værk vil blive håndteret, om det bliver revet ned eller bliver ibrugtaget med et lavere sikkerhedsniveau. Det ved jeg ikke noget om. Det er jo en konkret vurdering, hvor det er eksperter, der i sidste ende er med til at træffe den beslutning ud fra den ramme eller de mål, som Rådet har sat op.

Det, der er tale om her, er jo et ønske om i forbindelse med udvidelsen at øge den samlede ramme og dermed også, at Rådet skal definere, hvordan man kan bruge rammen. Den beslutning er overhovedet ikke taget. Der har været en foreløbig drøftelse hos miljøministre, det er slet ikke nået til økofinministre endnu.

Keld Albrechtsen (EL):

Jeg synes, at ministerens besvarelse er meget svar at forstå. Derfor vil jeg godt spørge ministeren: Er vi ikke enige om, at man skal formå Rusland til ikke at bygge det værk færdigt, at det skal lukkes, og at den danske regerings indsats derfor må gå ud på, at det skal lukkes – ikke, at det skal bygges større, ikke, at man skal bruge penge på at videreføre driften af et værk, der er totalt uforsvarligt?

Det håber jeg da vi kan være enige om. Ministeren må undskyldte mig, men jeg synes, hans besvarelse er meget kryptisk i en sag, hvor der kan svares meget enkelt.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det enkle svar er, at jeg ikke ved, hvorfor det værk står på en uformel bruttoliste. Det spørgsmål skal man have lov at stille og høre en forklaring på. Hvad er formålet med, at man har nævnt det? Er det en fejl, at det står der? Bliver det pillet af, eller hvad?

Regeringens holdning er den, at vi ønsker, at værker er så sikre som muligt, og at usikre værker enten skal gøres sikre eller rives ned.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Kan finansministeren give en bare nogenlunde logisk forklaring på, at EU skulle have gode grunde til at stoppe penge i et værk i Rusland af fuldstændig samme type som det, der ligger i Litauen, og hvor EU har stillet det som en betingelse, for at Litauen kan blive optaget i EU, at det værk bliver lukket?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg har det samme klare svar, at jeg ikke ved, hvorfor værket står på en uformel bruttoliste. Jeg ved det ikke, og det må jeg vel have lov at spørge til. Er det en fejl, eller hvad er meningen med det? Det svar skal man jo have, før jeg kan svare. Vores ønske er, at usikre værker skal gøres sikre eller rives ned.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1557

17) Til finansministeren af:

Anne Grete Holmsgaard (SF):

»Kan ministeren bekræfte, at det er Kommissionen, der suverænt udmønter lånerammen under Euratom, og at hverken medlemslandene eller

Europa-Parlamentet har indflydelse på udmøntningen af lån til atomkraftværker i Østeuropa eller Rusland, når først Rådet enstemmigt har bevilget lånerammen?»

Finansministeren (Thor Pedersen):

Spørgsmålet kører på, om Kommissionen helt egenhændigt og frit kan disponere over rammen. Det, jeg har sagt tidligere, er, at det, der ligger, jo er en bearbejdning af et regelsæt, og det, regeringen vil sikre om de frihedsgrader, som Kommissionen måtte have, er, at de er meget veldefinerede. Altså hvad er formålet?

Og jeg gentager: Sikkerhed eller dekomponering af værkerne er højeste prioritet. Der er ikke frit slag i anvendelsen af pengene. Det er helt afhængigt af, hvordan man har defineret det, ligesom det er her i Folketinget med, hvordan love og regler kan udmøntes.

Kl. 15.50

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Det kunne godt være, at finansministeren her skulle have læst spørgsmålet op først. Kan finansministeren i modsætning til det, han lige har sagt, bekræfte, at hverken Ministerrådet eller Europa-Parlamentet har nogen som helst indflydelse på, hvad pengene i Euratom bliver brugt til, når først de er bevilget?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det afhænger jo fuldstændig af det regelsæt, der stilles op, og det er det, der skal lægges frem, bearbejdes og vedtages. Det er Rådet, der vedtager reglerne, og det vil sige, at det er Rådet, der definerer, hvordan pengene kan bruges og til hvilke formål.

Når det er defineret, hvad de kan bruges til, er det jo eksperter, også fra nationalstaterne, der egentlig påser, om det, man gør, så er den rigtige måde at gøre det på i forhold til de regler, der nu engang gælder, og som er fastsat af Rådet. Man disponerer ikke frit.

Man må vende tilbage, når man ser, hvad det er, Rådet har vedtaget, og hvordan regelsættet ser ud. Vi må vende tilbage til Folketinget og redegøre for det, når det vedtages.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg håber, at det er mod bedre vidende, at ministeren svarer på den måde. Der ligger jo regler for Euratom i forvejen.

Kan ministeren bekræfte, at de regler indebærer, at hverken Ministerrådet eller Europa-Parla-

mentet har nogen som helst indflydelse på, hvad det er for nogle projekter, Euratom bruger sine penge til? Det er såmænd det, jeg spørger om. Kan ministeren bekræfte, at det er de eksisterende regler?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Det er klart, at de arbejder efter de eksisterende regler. Sådan vil det jo altid være.

Det, jeg siger, er, at de regler er under bearbejdning. I forbindelse med udvidelsen skal der vedtages et nyt regelsæt, og det skal vedtages af Rådet. Det er interessant, hvad det er for regler, der stilles op, hvad det er, man kan arbejde inden for, og hvad man kan bruge pengene til under Euratom. Det fastlægges af Rådet. Bagefter udmøntes de administrativt af dem, der har fået bemyndigelse til det, og der deltager også eksperter fra nationalstaterne til at påse, om de mål, der er sat op, også følges.

Et nyt sæt regler er altså under udarbejdelse, og de kommer til Rådet på et tidspunkt. Jeg ved, at de har været her til en første drøftelse hos miljøministrene.

Keld Albrechtsen (EL):

Ministeren mener altså, at der skal fastsættes nogle regler. Vil ministeren så foreslå i Ministerrådet, at der bliver fastsat en regel, der gør, at man ikke kan hælde penge i værker, der er ufor-svarlige, så man f.eks. ikke kan fylde penge i det værk ved Kursk, fordi vi ikke vil være med til at støtte videreførelsen af værker, der er farlige? Er det sådan nogle regler, der bliver tale om, og er det sådan nogle regler, ministeren selv vil arbejde for at der bliver indført?

Finansministeren (Thor Pedersen):

De eksisterende regler har også en høj prioritet omkring sikkerhed, hvor målet er i højeste grad at sikre eksisterende værker, og hvor overvejel-sen er, om det kan lade sig gøre, og om det har noget formål at fjerne værket. Det er det, der nu finder sted. I det nuværende regelsæt hedder det, at man kan forøge sikkerheden, og at man kan færdiggøre værker, og at man ikke kan på-begynde nye værker. Sådan er regelsættet i dag.

Det, der er afgørende for den debat, der måtte komme, når det når frem til Rådet, er, hvordan regelsættet ser ud med hensyn til sikkerhed, hvad det er, der har den højeste prioritet, hvordan man definerer det. Det arbejde udestår. Men det er klart, at de regler, der gælder i dag, er dem, man følger.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

To ting: Jeg går ud fra, at ministeren snakker om de to direktivforslag fra miljøministeren, for jeg har i hvert tilfælde ikke set nogen udspil til Euratoms regelsæt. Kan ministeren så bekræfte, at der hverken ligger forslag om, at der ikke kan investeres i færdiggørelse af nye værker, eller at der er noget som helst i de direktivforslag, der lægger et højere sikkerhedsniveau end det, der i forvejen gælder i Det Internationale Energiagentur? Kan ministeren bekræfte det?

Kl. 15.55

Den anden er: Vil ministeren give en garanti for, at Danmark under ingen omstændigheder stemmer for en udvidelse af Euratom-lånerammen, medmindre der bliver så skrappe regler, at man ikke kan *udvide* eksisterende atomkraftværker, uanset om det er i Rusland, i Østeuropa eller i selve EU?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Når man spørger til at færdiggøre nye værker, kan det være et meget godt formål, hvis det betyder, at man kan reducere eller fjerne usikre værker. Alt andet lige er der brug for energi. Det er der også inden for det tidligere Sovjetunionens område, hvor problemerne er. Der ligger en kvalitet i, at hvis der er værker under opførelse, som er mere sikre end dem, der i givet fald kan fjernes, er det en gevinst for os alle sammen.

Spørgsmålet før var, om et Tjernoby-lværk overhovedet kan bringes frem til at have den sikkerhed, der gør, at det kan afløse andre værker. Jeg vil ikke give afkald på, at man er i stand til at færdiggøre nye værker, der er langt mere sikre end dem, man så kan skrotte.

Anne Grete Holmsgaard (SF):

Jeg går ud fra, at finansministeren ved, at det er EU-Kommissionens udmelding og har været det i flere år, at for at investere i færdiggørelsen af værker, skal der fjernes andre værker. Og jeg går ud fra, at det må betyde, at ministeren mener, at en minimumsbetingelse – en minimumsbetingelse – for, at der overhovedet ydes midler til færdiggørelse af værker, er, at andre værker af mindst samme størrelse nedlægges som en forudsætning for det. Kan ministeren bekræfte, at det er ministerens holdning?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Min holdning er, at man skal tilstræbe den største grad af sikkerhed. Så må det være en vurdering fra gang til gang, hvis man overhovedet ta-

ler om værker, for der er jo ikke tale om nye værker. De kan ikke give penge til nye værker i det nuværende regelsæt. De kan give penge til at færdiggøre værker, som er under opførelse.

Det er så en vurdering af, hvad det er, man vinder ved at gøre det, og om der er andet, som kan dekomponeres i stedet. Det er en løbende vurdering, og her vil jeg ikke bindes op på, om det er antal megawatt, eller hvad det er, man måler det ud fra. Men princippet er, at vi tilstræber den største grad af sikkerhed.

Keld Albrechtsen (EL):

Efterhånden som spørgetiden udvikler sig, får man altså den mistanke, at finansministeren er ved at blive atomkrafttilhænger og i hvert fald ikke tilhænger af en afvikling af atomkraften. Han begynder med at sige til fru Anne Grete Holmsgaard, at der skal laves nye regler, og så får vi at vide, at der er nogle regler, at de bare er sådan, og at sådan bliver de ved med at være.

Skal det forstås sådan, at Danmark overhovedet ikke vil tage noget initiativ til at få ændret eller forbedret de her regler, for de er, som de er, og det skal der ikke gøres mere ved?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg kan høre, at spørgetiden udvikler sig, for der er ikke nogen, der hører efter, hvad der egentlig bliver svaret.

Der er et regelsæt, og det regelsæt, vi har i dag, gælder, indtil et andet er vedtaget. I det regelsæt har sikkerhed højeste prioritet, men der er også mulighed for at færdiggøre eksisterende værker under opførelse.

I forbindelse med udvidelsen af EU til 25 lande skal man have et nyt regelsæt. Det skal bearbejdes, og det er selvfølgelig helt op til regeringen og andre regeringer at sige, hvad det er, man prioriterer højest, hvilke rammer der skal gælde for de penge, man kan udnytte under Euratom. Kan man bruge penge til nye værker? Det forventer jeg ikke man kan. Kan man bruge penge til værker under opførelse? Det er muligt, hvis det betyder, at den samlede sikkerhed øges, fordi man kan lukke og skrotte gamle værker.

Uanset hvad vi mener, er der altså lande, der har brug for den energi, som de i dag får fra deres atomkraftværker, og hvor vi ikke kommer nogen vegne ved at sige: Vi vil ikke hjælpe jer, I kan bare gøre, som I selv vil. Så fortsætter produktionen på værker, der burde lukkes eller forbedres. Sådan er virkeligheden jo.

Målet må være, at vi sikrer værker optimalt, og at de værker, som i virkeligheden overhovedet ikke burde være sat i gang, drosles ned og fjernes.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1558

18) Til finansministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Hvordan vil ministeren sikre sig, at der bliver reelle forhandlinger mellem Personalestyrelsen og SiD med henblik på at få afsluttet kirkegårds konflikten?«

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil på baggrund af den verserende sag, som har kørt siden november måned, kirkegårds konflikten, spørge om, hvilke initiativer finansministeren vil tage for at få bragt den konflikt til op-hør.

Kl. 16.00

Jeg synes jo, det er uværdigt, at man, når man nu engang ikke skal være mere på denne jord, ikke kan komme herfra på en ordentlig måde, fordi der er en konflikt. Jeg synes bestemt også, det er rimeligt, at de folk, der arbejder på vores kirkegårde, har rimelige forhold.

Jeg er nu blevet bekendt med, at Personalestyrelsen i årevis har udsendt et løndiktat, der dikterer, at man skal have 30.000 kr. mindre end de kolleger, som arbejder på bykirkegårdene. Det synes jeg er aldeles urimeligt.

Jeg forstår, at det er finansministeren og Personalestyrelsen, der blokerer for, at man kan finde en løsning. Derfor vil jeg være spændt på at høre finansministerens svar på mit stillede spørgsmål.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg synes på samme måde som spørgeren, at det er absolut beklageligt, at der overhovedet er en konflikt, at folk ikke passer deres arbejde. Det vil jeg sige med det samme. Det vil jeg beklage meget.

Det er sådan, at i denne konflikt er vi ude for, at to organisationer, og det er SiD og Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, i konkurrence med hinanden kræver overenskomst for gravermedhjælperne på landsbykirkegårdene.

Det er en helt fast praksis, at Personalestyrelsen stiller krav til organisationerne om at doku-

mentere, at de repræsenterer den overvejende del af de ansatte på det område, som de kræver overenskomst for. Det skyldes et naturligt ønske om at sikre, at staten kun indgår aftaler med organisationer, der rent faktisk repræsenterer de ansatte. Indtil videre har SiD ikke ønsket at give oplysninger om antallet af medlemmer ansat på landsbykirkegårdene eller at fremvise dokumentation for det.

Jeg kan lige sige her, at jeg har fået oplyst på vej herover til spørgetiden, at SiD i dag har kontaktet Personalestyrelsen om sagen. Og jeg vil også sige, at det var SiD, der forlod det møde, som Personalestyrelsen indkaldte til den 6. januar. Her forlod de mødet og har ikke taget kontakt før i dag. Personalestyrelsen er fortsat indstillet på at indgå en overenskomst for gravermedhjælperne på de hidtil stillede betingelser. Det har Personalestyrelsen også meddelt de to organisationer.

For at få konflikten afsluttet er det min opfattelse, at de organisationer, dvs. SiD og Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte, som er under samme kartel, Statsansattes Kartel, samarbejder i stedet for at modarbejde hinanden.

Der var tendenser til det samme i 1993. Der frafaldt de det alligevel. Det gjorde de også i 1999, og det er lidt af det samme, der sker nu. Jeg synes, de skulle arbejde sammen for at få en fælles overenskomst på deres område under de forudsætninger, som Personalestyrelsen har opstillet.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg takker for svaret, som ikke kan bruges til noget som helst, for konflikten kører videre, fordi Finansministeriet, Personalestyrelsen, stiller det her krav om 50 pct., som ikke kan opfyldes. Der er jo ingen – det må finansministeren også erkende – overenskomst på området. Det er udelukkende et løndiktat. Jeg gad vide, på hvor mange andre områder Personalestyrelsen sender et rent diktat ud: I kan få så og så meget eller så og så lidt. Hvis ikke der kommer andre boller på suppen, kan vi jo have en uendelig konflikt.

Jeg vil gerne gøre finansministeren opmærksom på, at sammenligningen mellem FAKK og SiD er urimelig, i og med at FAKK også organiserer arbejdsgivervdelen – tjenestemændene, hvis man kan sige det på den måde i denne forbindelse – og SiD udelukkende organiserer graverne og dermed lønmodtagerne.

Jeg ved bestemt ikke, hvor finansministeren har det fra, at SiD ikke vil give de nødvendige

oplysninger. Det er klart, at hvis man ikke kan give oplysninger om 50 pct., kan man ikke gøre det.

Jeg har erfaret, at Finansministeriet og Personalestyrelsen accepterer konflikten som en lovligt varslet konflikt uden at indbringe den for arbejdsretten. Det er da helt tudetosset, hvis man kan bruge det udtryk, at man ikke kommer i gang med forhandlinger, så man kan få afsluttet konflikten, nu da vi ved, at mange menighedsråd også gerne vil honorere det lønkrav, der bliver stillet for det arbejde, der bliver udført.

Karen J. Klint (S):

Nu fik hr. Bjarne Laustsen også sagt, at det er en lovlig konflikt, og jeg vil spørge finansministeren, hvad han mener med, at man bare skal passe sit arbejde. Det kunne næsten lyde, som om det var en useriøs konflikt og ikke en seriøs konflikt. Så jeg vil bare lige bede ministeren bekræfte, at det er en lovlig konflikt.

Ole Vagn Christensen (S):

Det, der må undre befolkningen, er, at statsministeren her i Folketinget har stået og sagt, at han lægger meget vægt på, at de faglige organisationer løser deres opgaver. Hvis ikke opgaven er at lave overenskomster, hvad er opgaven så for en stærk faglig organisation, som skal vise sin duelighed i forhold til, hvad statsministeren har fremført her?

Kl. 16.05

Derfor vil jeg godt spørge finansministeren om al den snak om Personalestyrelsen og al det med, at man ikke har kunnet finde nogen veje ud af det her: Når der har været lagt op til både decentrale forhandlinger og centrale forhandlinger, hvad er så grunden til, at finansministeren siger, at det kun er den model, som Personalestyrelsen bruger, der kan bruges?

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu er det ikke et nyt krav eller ønske, at de, der tegner overenskomst, dækker deres medarbejdere. Det er ikke noget nyt. Sådan var det i 1993 og i 1999. Jeg går ud fra, at spørgeren har en erindring om, hvem der havde regeringsmagten på det tidspunkt. Det var nøjagtig det samme.

I sidste overenskomst i 2002 var det Statsansattes Kartel, som dækkede begge organisationer. De har ikke fremsat noget krav om en overenskomst på området. Der, hvor vi står nu, er, at der er to organisationer, der begge ønsker overenskomst. Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsan-

satte har anmeldt 330 medlemmer ud af de i alt 1.750, der er ansat, og SiD har ikke opgivet et, i hvert fald ikke da jeg gik herover.

Det ønske, der egentlig er, er, at de to organisationer sætter sig sammen og finder ud af, om de kan blive enige, og at man er i stand til at vise, at man har medlemmerne bag sig, og at man kan lave en fælles overenskomst på området. Det er det eneste fornuftige, og jeg forventer også, at det er dér, sagen havner på et tidspunkt.

Jeg vil kun appellere til, at man, som jeg også har sagt tidligere, egentlig passer arbejdet, for der er jo dialog, og det er ikke diktater. Det cirkulære fra Kirkeministeriet, der hidtil har været grundlag for lønfastsættelsen, har hver gang været forhandlet både med SiD og med Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte. Det er noget, man har drøftet i fællesskab. Det er ikke bare et diktat, der er sendt ud. Så selv om der ikke har været en egentlig overenskomstforhandling, har der altså været en dialog om det niveau, som man skulle lægge sig på.

Jeg så gerne, at man var organiseret, at man havde medlemmerne. Så var det også lettere fra arbejdsgiverside at få forhandlinger. Og jeg beder da til, at der kommer enighed blandt organisationerne. Jeg håber, den kommer.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg vil gerne bede finansministeren lige notere, at man altså taler under ansvar i forhold til de oplysninger, man giver. Det får mig til at spørge: Hvad er det for en forhandling, der har fundet sted i forhold til kirkegårdsgraverne på landsbykirkegårde? Mig bekendt er det sådan, at SiD er høringsberettiget, men at der ikke foregår en reel forhandling. Nu fortæller finansministeren her til Folketinget, at der er foregået en reel forhandling. Det vil jeg gerne bestride.

Så vil jeg gerne stille tre korte spørgsmål:

Er det ikke urimeligt, at der er 30.000 kr. i forskel for nøjagtig det samme arbejde? Vil finansministeren dokumentere, at det er en ulovlig konflikt? Det er et rent diktat, der er sendt ud fra Personalestyrelsen i denne sag. Mener finansministeren, at SiD ikke har deres medlemmer bag sig i de stillede lønkrav?

Ole Vagn Christensen (S):

Jeg fik ikke svar på, om det er rimeligt at koble de to organisationer sammen, fordi de tilhører et statskartel. Jeg kan kun bekræfte, at der har været en uoverensstemmelse på det her område si-

den 1993, men det er dog siden november måned sidste år, at konflikten har løbet.

Den eneste måde, man som organisation kan vise sin duellighed på, er sådan set ved at optrappe konflikten eller få konflikten afklaret.

Det, som finansministeren siger her, er ikke noget, som medvirker til, at denne konflikt skulle finde sin løsning. Man siger hele tiden, at det må være op til parterne, til trods for at parterne sådan set var i gang med at indgå overenskomster, også decentralt, som vi har fået tingene forelagt.

Vil finansministeren bekræfte her, at der har været drøftelser i gang omkring decentrale forhandlinger, og at disse decentrale forhandlinger er stoppet af den centrale magt?

Kl. 16.10

Karen J. Klint (S):

Jeg takker også for svaret, men jeg fik ikke helt klart svar på, om det var en lovlig konflikt, eller om finansministeren går i rette med begrebet lovlig konflikt, eller om folk bare skal passe arbejdet. Man har jo altså mulighed for at konflikte i et demokrati som Danmarks, så det må vi tage med, også når det giver nogle ulemper.

Det, jeg nu vil spørge om, er, om det ville lette finansministerens gang her på jorden, hvis vi ikke havde den forskel mellem landsbykirkegårde og bykirkegårde. Det er der nogle af os der godt kunne tænke sig at arbejde for, og det gør vi så bare i et andet udvalg og over for en anden minister. Men hvis det kunne lette, kunne det jo være, at vi havde et fælles projekt, for vi vil gerne gøre det lettere både for finansministeren, for SiD og såmænd også for FAKK.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Med hensyn til spørgsmålet om cirkulæret er det sådan, at Kirkeministeriet forhandler med både FAKK og SiD om ændring af cirkulæret i hver overenskomst- eller aftaleperiode. Sådan er det altså meddelt. Der står, at man forhandler om det. Om det svarer til en normal overenskomstforhandling, skal jeg ikke sige, men der er altså forhandlinger, og det er først derefter, at Kirkeministeriet ændrer i cirkulæret. Sådan har processen været.

Det er ikke noget nyt. Sådan har det været i 1993, sådan har det været i 1999. Det er altså ikke et nyt problem. Det er heller ikke et nyt krav, at man ønsker, at den gruppe, der vil forhandle overenskomsten, har en overvejende del af medlemmerne bag sig. Det var nøjagtig det, som staten sagde i 1993 og i 1999, og det var det,

som Statsansattes Kartel tog til efterretning, da de ikke rejste sagen. Så der er ikke tale om, at der er lagt en ny form frem, når det gælder at fastsætte lønniveauet.

Mit lønlige håb er for så vidt, at man kan dokumentere, at man har en overvejende del af medlemmerne bag sig, for vi ønsker ikke paralleloverenskomster, således at der er flere, der har overenskomst på samme område, og i givet fald også forskellige overenskomster på samme område.

Hvem skulle ellers have retten til at tegne overenskomster? Det er jo det, det drejer sig om at sige. Fagbevægelsen har vel også interesse i, at man tegner medlemmerne. For hvem, må jeg spørge, har ellers retten til at tegne overenskomsten, hvis de hver især kan komme og sige, at de har 10 pct. af medarbejderne bag sig?

Vi ønsker ikke, og det gjorde den tidligere regering heller ikke, paralleloverenskomster. Vi vil godt lave fællesoverenskomster. Men jeg har også en forventning om, at der kommer den forståelse, at man forsøger at tale sammen under kartellet, altså mellem de to forbund, og at de i givet fald også dokumenterer, at de har et rimeligt antal medarbejdere bag sig i forbindelse med en overenskomst.

Bjarne Laustsen (S):

Det var dejligt at høre, at der bare skulle to spørgsmål til, før finansministeren var på tilbagetog i den sag. Der er jo ikke tale om en overenskomst, der er tale om et cirkulære. Det bekræfter finansministeren nu. Derfor har der ikke været foretaget regulære forhandlinger, som der er i forbindelse med indgåelse af en overenskomst.

Det, det drejer sig om her, er, at Personalestyrelsen udsender et diktat – finansministeren kaldte det et cirkulære – om, hvor meget eller hvor lidt man skal have i løn. Når man så har et område, hvor folk får 30.000 kr. mindre i løn om året end tilsvarende folk på bykirkegårdene, er det klart, at der opstår en uoverensstemmelse.

Men konflikten bliver altså ikke løst af, at finansministeren henviser til 1993 og 1999. Jeg har i øvrigt også noteret, at denne regering siger, at der var en masse uløste ting, som den tidligere regering ikke fik løst. Så har man jo muligheden for at gå i front i stedet for at dække sig bag skørterne.

Vi mangler altså at få at vide, hvad finansministeren helt kontant vil gøre for at få bragt den her konflikt til ophør. Det har ikke noget at gøre

med, hvem der vil forhandle, og om 1993 og 1999. Vi har et reelt problem her, og vi har nogle mennesker, der har en berettiget forventning om, at statsmagten og Personalestyrelsen indleder reelle forhandlinger med henblik på at få konflikten stoppet.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Nu sagde jeg, at jeg på vej herover har hørt, at SiD har taget kontakt til Personalestyrelsen, men jeg nævnte også, at der var et møde den 6. januar. Det var Personalestyrelsen, der bad om mødet, men SiD forlod mødet og har ikke ladet høre fra sig siden. Derfor er det en konflikt, og det er selvfølgelig en lovlig konflikt. Det har man anerkendt, men det er altså en konflikt.

Forudsætningen for at komme videre er også, at parterne taler sammen, og det gælder stadig også dem, der er under Statsansattes Kartel. Uanset intentionerne fra spørgerne er det et problem. Hvis ikke det er entydigt, hvem er det så, der skal tegne overenskomst? Er det en fællesoverenskomst, og hvordan er medlemskredsen? Ingen kan være interesseret i, at der er parallel-overenskomster.

Kl. 16.15

Må jeg så sige, at nu er jeg på tilbageslag ved at sige, at det var et cirkulære fra Kirkeministeriet. Det vil man kunne genfinde, når man ser det i de trykte forhandlinger. Jeg startede også med at sige, at det er et cirkulære fra Kirkeministeriet, der fastsætter lønvilkårene for det pågældende område.

Bjarne Laustsen (S):

Det er i hvert fald ikke oplyst for mig, at SiD ikke ønsker forhandling. Vi har haft en delegation i Arbejdsmarkedsudvalget i dag, og da blev det klart tilkendegivet, at det, der er problemet i den her sag, er, at man ikke kan dokumentere 50 pct.s-kravet, som Finansministeriet, Personalestyrelsen, har stillet. Derfor kan man ikke løse den konflikt ad den vej, og det kan jo ikke hjælpe, at man beder om noget, der er umuligt. Så har man stillet urimelige krav.

Vi vil altså forfølge den her sag også i Folketingets Arbejdsmarkedsudvalg, og vi vil bede finansministeren komme med henblik på, at vi kan få den endeligt bragt til ophør. Vi skal også gerne give det gode råd, at parterne sætter sig sammen. Jeg tror, der er mange, der hører på denne debat, og jeg tror ikke, der er nogen, der

vil have siddende på sig, at man ikke vil forhandle om det her. Jeg tror, man er meget interesseret i at finde en afslutning på det.

Jeg synes bare, at Personalestyrelsen og finansministeren skylder os at indgå i reelle forhandlinger og få lavet en overenskomst og ikke bare et cirkulære, sådan som det har været hidtil.

Finansministeren (Thor Pedersen):

Jeg gentager, at jeg gerne ser en overenskomst, men det kræver jo, at der er nogle medlemmer bag. Problemet er, at det regelsæt, der var gældende under den tidligere regering, om, hvordan man definerer, at en organisation er og bør være aftalepart, er nøjagtig det samme regelsæt, den nuværende regering gør brug af.

Det er altså nødvendigt at vide, hvem det er, der dækker medlemmerne. Da jeg gik herover, var der ikke afleveret et eneste tal fra SiD om, hvor mange medlemmer de havde. Der er 330 fra Forbundet af Kirke- og Kirkegårdsansatte. Vil det sige, at man mener, at det så er dem, der skal lave en overenskomst, hvis det var, for de andre har nul, og her er 330? Men 330 ud af 1.750 er altså heller ikke en betydelig del.

Derfor burde der være en vis forståelse for dem, der også mener, der skal være rimeligt ordnede forhold, når det gælder overenskomster, og hvem der tegner overenskomster, og at hele grundlaget for at lave et fagligt arbejde er, at man har medlemmerne bag sig. Det må vel være rimeligt.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1445

19) Til justitsministeren af:

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

»Vil ministeren redegøre for, hvorledes man i dansk lovgivning kunne kriminalisere mennesker og/eller organisationer, som direkte eller indirekte opfordrer andre til at begå selvmord, herunder tænkes ikke mindst på de personer/-organisationer, som står bag diverse hjemmesider på internettet – hjemmesider, hvor man finder »opskriften« på, hvorledes man tager livet af sig selv – og dér får selvmord til at fremstå som en legitim udvej?«

Skriftlig begrundelse

Medens selvmordstallet generelt er faldende, er det desværre stigende for børn og unge. Det er spørgerens opfattelse, at det blandt andet kan skyldes hjemmesider med opskrifter på det perfekte selvmord. For børn og unge er der til tider ikke langt fra tanke til handling. Hvis det således også er let at finde ud af, hvordan man tager sit eget liv, kan de omtalte hjemmesider være befordrende for flere selvmord/selvordsforsøg blandt børn og unge.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Generelt må man glæde sig over, at inden for de sidste 10 år er antallet af mennesker, der begår selvmord, halveret.

Der er dog et område, hvor der ikke er sket nogen forbedringer, og det er med hensyn til børns og unges selvmord. Antallet af unge piger, der forsøger selvmord og også begår selvmord, er tredoblet på 10 år.

Jeg tror, at der er en sammenhæng mellem antallet af selvmord blandt børn og unge og så det stigende antal hjemmesider, man kan finde på internettet, som giver opskriften på det perfekte selvmord.

Grunden til, jeg tror, der er den sammenhæng, er selvfølgelig, at hos børn og unge er der ikke så langt fra holdning til handling. I det øjeblik man har tænkt en tanke, er der ikke nødvendigvis særlig langt til, at man også udfører det, man har tænkt, og hvis man så oven i købet kan gå ind på en hjemmeside og finde den perfekte opskrift på selvmordet, ja, så begår man det.

Jeg kan give justitsministeren et enkelt eksempel på, hvad der kan stå på sådan en hjemmeside. Jeg beklager meget, at det, jeg nu vil læse op, er ret modbydeligt:

»Velkommen alle sammen, hvad enten du er en selvmordstype på udkik efter en hurtig, sikker, økonomisk og smertefri måde at dø på eller er en eller anden konservativ fyr, som håber på at undertrykke mine ord. Måske er du bare nysgerrig med hensyn til hængning. Måske ønsker du at myrde en eller anden. Jeg kunne ikke bekymre mig mindre om retsforfølgelser, og ved du hvorfor? Når du læser dette, er jeg død. Ha, ha. I kan ikke straffe mig.«

Under denne her lange smøre er der så også en opskrift på de forskellige metoder, man kan benytte sig af, hvis man altså vil tage sit eget liv.

Præcis denne her hjemmeside stod fremme på skærmen, da en familie for nylig fandt deres dreng hængt i dørhåndtaget på sit værelse.

Det er baggrunden for det spørgsmål, jeg har stillet til justitsministeren her i dag.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg kan forstå på spørgeren, at spørgsmålet navnlig drejer sig om selvmord begået af børn og unge. Jeg er fuldstændig enig med spørgeren i, at selvmord blandt børn og unge er et problem, som vi skal tage særdeles alvorligt.

Kl. 16.20

Jeg mener, det er meget vigtigt, at vi fokuserer på forebyggelsen, men naturligvis skal det strafferetlige værn også være på plads for at hindre, at børn og unge mennesker »hjælpes« til at begå selvmord.

Jeg vil godt starte med at understrege, at det i dag ikke er strafbart at forsøge at begå selvmord, og det giver jo heller ikke nogen mening at kriminalisere det, men det er strafbart at medvirke til, at en person begår selvmord. Ifølge straffelovens § 240 straffes dette med indtil 4 måneders fængsel. Hvis handlingen foretages af egennyttige bevæggrunde, er det en skærpene omstændighed, og straffen kan i sådanne tilfælde blive op til 3 års fængsel. Medvirken til en anden persons selvmord er dog kun strafbar, hvis den pågældende rent faktisk begår selvmord, medmindre medvirkenshandlingen er omfattet af den skærpede strafferamme. Bestemmelsen omfatter både fysiske hjælpehandlinger og handlinger, der har karakter af anstiftelse eller overtalelse, det vil altså sige både de tilfælde, hvor man ligesom fysisk hjælper til med gerningen, og også der, hvor man måske bruger sin højere alder eller viden og erfaring i et overtalelsesforsøg.

Handlinger, der har karakter af almindelige opfordringer til og også rådgivning om at begå selvmord, er derimod næppe omfattet af bestemmelsen i § 240, idet bestemmelsen må antages at stille krav om en vis kvalificeret påvirkning.

Det vil være et vidtgående skridt, vil jeg sige, at kriminalisere enhver offentlig opfordring til eller vejledning i at begå selvmord. En sådan kriminalisering vil række videre end de almindelige medvirkensprincipper i straffelovens § 23, hvor der i dag stilles krav om, at medvirkensforholdet skal være rettet mod en konkretiseret forbrydelse, for at forholdet er strafbart, og en hjemmeside på internettet, der fortæller,

hvordan man på en effektiv og smertefri måde kan begå selvmord, er altså – og man kan sige desværre – uanset hvor moralsk anstødeligt det kan virke, ikke nogen konkret opfordring til at begå selvmord i straffelovens forstand.

Ud over problemstillingen omkring kriminaliseringen på et område, hvor vi i dag ikke har en kriminalisering helt generelt, tror jeg, det vil være meget vanskeligt at håndhæve i praksis, ikke mindst set i forhold til hjemmesider, der hidrører fra andre lande.

Jeg tror derfor ikke på, at vejen frem er en nykriminalisering på det her område. Jeg er så derimod meget enig med spørgeren i, at særligt tallene for de unge piger mellem 15 og 19 år er ekstremt bekymrende. Derfor tror jeg, at det, vi skal, er at prøve at tilrettelægge forebyggelsen endnu bedre for den her gruppe unge mennesker, så vi gør, hvad vi kan, for at forhindre dem i at begå selvmord.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg er meget glad for, at justitsministeren også er opmærksom på, hvor alvorligt et problem vi her har med at gøre. Selvfølgelig er jeg også enig i, at vi skal gøre det, vi kan for at forebygge, og den handlingsplan, som nu har virket over for de voksne, må vi se at få udbygget, så den også kommer til at virke over for børn og unge. Men jeg tror også, det er helt afgørende, at når vi snakker lovgivning, er vi, hvad skal jeg sige, så stramme som overhovedet muligt.

Man kan jo se, at der er tre muligheder, når det drejer sig om at hjælpe andre til selvmord. Der er den direkte hjælp, hvor man altså rent fysisk, som justitsministeren siger, hjælper i det her tilfælde et ungt menneske til at tage sit eget liv. Den anden er, at man opfordrer til eller rådgiver. Endelig er den tredje propaganderen for. Det er de to sidste områder, hvor jeg ikke synes, at vi i dansk lovgivning er tilstrækkeligt stramme.

I andre lande går man ind også på de sidste to områder og lovgiver, ikke alle lande, men nogle lande gør det. Det er derfor, at jeg meget gerne ville, om justitsministeren kunne undersøge, hvordan vi kunne gøre det i den danske straffelovgivning. Jeg er nemlig ret overbevist om, at hvis man f.eks. på en hjemmeside kunne finde opskriften på, hvordan man fremstiller kemiske masseødelæggelsesvåben, så ville vi sørge for at få det forbudt med det samme, og for mig at se er det her mindst lige så slemt.

Igen vil jeg spørge justitsministeren: Er der ikke en mulighed for, at vi kunne prøve at gå ind og se på, om vi kunne stramme formuleringerne i straffeloven, så de to sidstnævnte områder, altså opfordring til og propaganderen for, også på en eller anden måde blev omfattet?

Kl. 16.25

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg er meget enig med spørgeren i, at vi selvfølgelig altid skal kulegrave områderne for at se, om vi kan gøre mere i forhold til særligt udsatte grupper, ikke mindst når det angår unge mennesker, der jo oftest slet ikke har den livserfaring og måske heller ikke selvtillid, der skal til for at omgøre en meget, meget dårlig beslutning, de har truffet.

Jeg vil dog godt fastholde, at jeg stadig væk tror på, at den bedste måde at nå den gruppe på, ikke er ved at forsøge at lave nykriminaliseringer i stor stil inden for det her område eller forsøge at give et billede af, at vi kan styre, hvad der ligger på internettet, men ved nogle af de projekter, og mange af dem blev jo sat i gang af den tidligere regering, der går ud på via café-møder og andet at komme i dialog med de unge mennesker, der har det dårligt. Det kan der være mange årsager til, men den forebyggende indsats tror jeg er helt afgørende for, at man kan få bragt nogle af dem på ret kurs igen.

Jeg kan forstå på fru Elsebeth Gerner Nielsen, at spørgeren har kigget på, hvilke erfaringer man har gjort sig i udlandet. Der vil jeg sige, at jeg mener, at medvirkensbestemmelserne og den måde, vores straffelov der er skruet sammen på, har den rette balance i tingene, og derfor tror jeg ikke, at det er den vej, vi skal forsøge at forfølge ved at gøre noget mere strafbart, hvis det er selvmord, end hvis det er alle mulige andre typer overgreb og forbrydelser.

Men jeg er indstillet på at forsøge at undersøge, hvordan lovgivningen er i landene omkring os, for vi skal ikke spille alvidende her i Danmark, og jeg kan forstå, at man måske der har gode erfaringer med, hvad man kan gøre for at få reduceret antallet af selvmord. Så jeg er indstillet på at undersøge, hvordan man der har grebet det an, men jeg må altså understrege, at jeg mener, at straffeloven, som den er i dag, er skruet sammen, så man meget nøje har overvejet, hvornår medvirkensbestemmelserne skulle træde i kraft.

Derfor kan jeg i hvert tilfælde ikke på nuværende tidspunkt sige, at jeg finder nogen som

helst anledning til at ændre de regler, men der kunne jo være masser af andre ting, man har gjort i andre lande, som vi kan lære noget af, og det synes jeg bestemt er et forsøg værd.

Elsebeth Gerner Nielsen (RV):

Jeg er glad for justitsministerens tilkendegivelse, fordi der netop er nogle erfaringer i udlandet, som vi muligvis kan benytte os af. I den sammenhæng synes jeg så også, det er vigtigt at være opmærksom på, at verden forandrer sig hele tiden. Da vores straffelovgivning blev lavet, havde vi ikke et internet, og jeg tror slet ikke, at nogen af dem, der var med til at lave straffeloven på det tidspunkt, havde tænkt på, at man altså på den utrolig lette måde kunne masseudbrede forslag til, hvordan folk kan tage deres eget liv.

Der er en svensk forsker, der hedder Henrik Mäkkenen, der har påvist, at der begås færre selvmord i lande, der har en klar restriktiv holdning til selvmord. Ungarn og Danmark er til eksempel nogle af de lande, der har den mindst restriktive holdning, og det er til gengæld også de lande, der har nogle af de højeste selvmordsprocenter.

Der er altså meget, der tyder på, at jo mere restriktivt et samfund er i forhold til selvmord, jo færre selvmord bliver der begået. Derfor er jeg glad for justitsministerens tilkendegivelse af, at man altså er parat til at se på, hvad man gør i andre lande for at forebygge selvmord, og hvordan man også via straffelovgivningen forsøger at forhindre, at bl.a. børn og unge begår selvmord.

Så håber jeg, at justitsministeren også vil bruge den viden, vi eventuelt får, til at gå ind og se på den danske straffelovgivning.

Justitsministeren (Lene Espersen):

Jeg tror, vi er meget enige om målsætningen. Vi er måske ikke helt enige om, hvilke midler der skal bruges for at nå målet, men i første omgang vil jeg nu sige, at jeg ikke har den opfattelse, at den danske lovgivning på det her område ikke skulle være restriktiv.

Jeg tror, at meget af det også drejer sig om den offentlige debat, hvordan man håndterer det her tema, og der tror jeg da, at mange gode kræfter skal overveje, hvad vi kan gøre for, at vi f.eks. med de erfaringer, man har fra Fyn, hvor der jo er rigtig god statistik på området, kan forhindre de her unge mennesker i så rent faktisk at begå selvmord. En ting er jo at gå i selvmordstanker, noget andet er at tage skridtet fuldt ud

og tage livet af sig, og det er en kæmpemæssig tragedie, som vi bliver nødt til at gøre vores yderste for at forhindre.

Jeg tror som sagt ikke, at det er straffelovgivningen, der er det sted, der er behov for justeringer. Jeg tror, det er mere sådan på det forebyggende plan, at vi skal være oppe på dupperne. Men det betyder altså ikke, at vi ikke skal undersøge, hvad der foregår i andre lande, og derfor er jeg indstillet på at undersøge, hvad man har ændret lovgivningsmæssigt i andre lande for at komme det her problem til livs, og det kan jo være en bred vifte af sager. Det behøver jo ikke kun at være inden for retspolitikken. Der er måske også andre områder, hvor man har taget initiativer, der har medvirket til en holdningsbearbejdning blandt de unge.

Så den positive tilkendegivelse vil jeg komme med.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Kl. 16.30

Spm. nr. S 1559

20) Til fødevareministeren af:

Bjarne Laustsen (S):

»Synes ministeren, at det er rimeligt, at man skal være medlem af landbrugets organisationer for at få rådgivning m.v., når VK-regeringen er imod eksklusivaftaler?«

Bjarne Laustsen (S):

Spørgsmålet er stillet på baggrund af, at der ligger et beslutningsforslag, som pålægger regeringen at afskaffe eksklusivbestemmelserne, og der har været udarbejdet en betænkning. Nu har vi så alle sammen været spændt på at se, hvad det var, regeringen spillede ud med, og det har vist sig, at ud af alle de forhold, der er nævnt i betænkningen, har man kun valgt at slå ned på et enkelt område, nemlig forholdet mellem lønmodtager og arbejdsgiver.

Hvis det er sådan, at fødevareministeren også er imod eksklusivbestemmelser, undrer det mig, hvorfor man ikke har fjernet dem fra fødevareministerens område.

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg er jo blevet stillet det spørgsmål, om jeg finder det rimeligt, at man skal være medlem af landbrugets organisationer for at modtage rådgivning.

Hvis det, der nævnes i spørgsmålet, i virkeligheden også var tilfældet, ville jeg ikke finde, det var rimeligt. I betænkningen, nr. 1419, fra juni måned sidste år fra Udvalget om Eksklusivbestemmelser er netop spørgsmålet om eksklusivbestemmelser og adgang til rådgivning behandlet, og jeg kan henholde mig til udvalgets konklusion om, at man ikke fandt grundlag for at antage, at der inden for landbrugs- og fiskeriområdet findes eksklusivbestemmelser eller eksklusivlignende forhold, der begrænser erhvervsudøvelsen.

Det fremgår af udvalgets konklusion, at der ikke ved levering af konsulent- eller rådgivningsydelser stilles krav om, at modtageren, dvs. den enkelte landmand eller den enkelte fisker, er medlem af den forening, der leverer ydelsen, uanset om der er tale om tilskudsberettiget eller ikketilskudsberettiget rådgivning.

Jeg kan supplerende oplyse, at den del af rådgivningen, der modtager tilskud fra staten i henhold til konsulentordningen inden for jordbruget, er underlagt EU's statsstøtteregler, og efter de regler skal alle organisationer, der er godkendt til at yde den tilskudsberettigede rådgivning over for jordbrugerne, yde den rådgivning over for alle. Rådgivningen skal således ydes både over for medlemmer og ikkemedlemmer, og det finder jeg helt tilfredsstillende.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg takker for svaret, men synes alligevel ikke, at jeg er helt tilfreds med det, for det er jo ikke den almindelige opfattelse i Danmark, at man kan modtage tilskud, rådgivning m.v., og derfor var spørgsmålet også stillet sådan, at det jo ikke bare var rådgivning, men alle de ydelser og tilskud, man kan få inden for landbruget, hvis man er medlem af en af landbrugets organisationer.

Det var med hensyn til det forhold, at jeg gerne ville høre, om ministeren ikke mener, at det er urimeligt, at opfattelsen er sådan. Det kan da godt være, at regeringen her ikke mener, at der er nogen forbehold, fordi den har anlagt en anden betragtning, men almindeligvis opfatter man det sådan, at hvis man ikke er medlem af organisationen, så er der en række ting, som man ikke kan få fra det offentlige, og det er det jeg ønsker afklaret.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hr. Ole Vagn Christensen som medspørger.

Ole Vagn Christensen (S):

Der står i den betænkning, som ministeren henviser til, at hvis man betaler 10 pct., så er man i den situation, at man kan modtage de samme ydelser, som medlemmerne af organisationen kan modtage. Det vil sige de forskellige tilskudsordninger og alt det der, som vi sådan set kender til, at landbrugsorganisationerne styrer.

Derfor kan man jo stille spørgsmålet: Kan man betale sig fra, at der kan være eksklusivaf-taler på et område? Det er jo det, der er tilfældet, for de øvrige medlemmer af organisationen ved jo, at det er igennem organisationen de får deres rettigheder. Men de, som skal betale 10 pct., kan så spørge, om de 10 pct. står i forhold til virkeligheden, eller om det i virkeligheden ikke er sådan, at man derigennem tvinger folk ind under nogle eksklusivbestemmelser.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg synes, jeg var fuldstændig klar og meget konkret i min besvarelse. Rådgivning ydes af organisationer, i det her tilfælde konsulentordninger, der modtager statstilskud, og de er forpligtet til at yde rådgivning både til medlemmer og til ikkemedlemmer.

Kl. 16.35

Hvis jeg må få lov at referere fra betænkningen, konkluderer man på side 70 og side 71 ganske klart, at på grundlag af de oplysninger, man har modtaget, finder man ikke, at der, for så vidt angår forholdene inden for fiskeri- og landbrugssektoren, synes at eksistere eksklusivbestemmelser eller eksklusivlignende forhold, der begrænser erhvervsudøvelsen.

Udvalget har lagt vægt på, at de oplysninger, det har fået, bestemt ikke giver anledning til, at man har nogen problemer, for så vidt angår det område.

Det er svar både til hr. Ole Vagn Christensen og til hr. Bjarne Laustsen: Der er ikke tale om eksklusivbestemmelser på landbrugets og fiskeriets område.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg ved ikke, om jeg i den her sag kan sige, at man har sat ræven til at vogte gæs. Jeg har forstået, at man har bedt alle ministerierne om at sige, på hvilke områder de kan træffe at have nogle eksklusivbestemmelser, for at udvalget kan finde ud af, om det er noget, der skal være omfattet af et lovforslag.

Så siger man nu her, at der synes ikke at være nogen. Men så var det jo interessant, som hr. Ole

Vagn Christensen var inde på, om man kan betale sig fra at være medlem og så opnå de samme fordele, og om den regel med de 10 pct. er lavet nøjagtig for at tvinge folk over i en organisation for dermed at have de samme rettigheder. Det er det, der er interessant.

Ole Vagn Christensen (S):

Sådan som jeg har læst betænkningen, stod der i den, at fordi man kunne betale 10 pct. i omkostninger for at gøre brug af de ydelser, som organisationerne ellers stiller til rådighed for deres medlemmer, kunne der ikke være tale om eksklusivbestemmelser.

Jeg har lidt svært ved ud fra det, som ministeren har sagt her, at lade være med at have den opfattelse, at for de medlemmer, der er, er der tale om, at de får deres rettigheder, og ergo er man i den situation, at her har man nogle eksklusivrettigheder, og det vil sige, at man kommer ind under nogle eksklusivbestemmelser.

Så kan man betale sig fra det, og der er det, jeg spørger: Hvordan står det i forhold til virkeligheden, og er det ikke en tvang, man sådan set udøver ved at have de 10 pct.? Står det i forhold til de udgifter, der ville være, hvis man kunne sige, at det her var et frit marked og ikke et eksklusivt marked?

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg vil godt prøve en gang til at forklare, at der efter de overvejelser, man har gjort sig i udvalget, ikke er tale om eksklusivbestemmelser, hverken for så vidt angår landbrugsområdet eller fiskeriområdet.

I forbindelse med landboforeningernes udøvelse af deres job med rådgivning er det jo sådan, at hvis man søger almindelig rådgivning, er der ikke nogen overpris, hvis det er det, hr. Ole Vagn Christensen mener med en 10-pct.s forhøjelse. Det er kun, hvis man går ind på de helt fagspecifikke områder og man dér ønsker en særlig rådgivning, at man så skal betale 10 pct. mere end den pris, som medlemmerne betaler. Men jeg synes da, det må være helt relevant, at der til enhver tid er adgang til den rådgivning, der gives.

Nu er det jo også sådan, kan jeg sige til hr. Ole Vagn Christensen, at de, der er medlemmer, betaler et kontingent, som er af en vis størrelse, og jeg er overbevist om, at hvis man begynder at lave konsekvensberegninger på økonomien, så vil det under alle omstændigheder være sådan, at den 10-pct.s justering på de fagspecifikke om-

råder ikke vil være til hinder for, at nogen vil søge den rådgivning, som de finder er nødvendig.

I øvrigt er der jo også helt uafhængige rådgivningsorganer inden for både landbrugsområdet og fiskeriområdet, som man kan søge, hvis man finder, at den pris, man betaler hos landboforeningerne eller inden for fiskeriområdet, ikke er tilfredsstillende.

Kl. 16.40

Så jeg vil henholde mig til redegørelsen i rapporten fra sommeren sidste år, hvor man klart konkluderer, at der ikke er tale om eksklusivbestemmelser inden for de områder, som jeg er sat til at administrere.

Bjarne Laustsen (S):

Jeg synes, ligesom ministeren næsten giver udtryk for, at det er utrolig godt, at folk finder sammen i fællesskab, i organisationer, de kan kalde sig, hvad de vil. Jeg synes, det er ganske udmærket, at de danske bønder har fundet sammen i Dansk Landbrug osv., det er glimrende, at Fiskeforeningen har deres.

Det er jo slet ikke os, der rejser den debat. Det er regeringen, der rejser den debat og siger, at der er nogle områder, hvor der ikke må være sådan nogle forhold, og så er der nogle andre områder, hvor det er o.k. Det synes vi er hykleri. Det er måske ikke værst på fødevareministerens område, men det er det på sundhedsministerens område, på Justitsministeriets område osv.

Men jeg vil gerne høre: Hvorfor har man egentlig lavet den 10-pct.s regel? Den animerer jo til, at man melder sig ind i foreningen. Hvis man har den opfattelse, at folk skal melde sig ind i foreninger, fordi de er gode, så behøver man jo ikke at have den der 10-pct.s ordning.

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg må indrømme, at jeg er lidt uforstående over for hr. Bjarne Laustsens ordvalg. Altså »det værste inden for«; det er ikke det værste inden for Fødevareministeriets område. Det må jeg bede hr. Bjarne Laustsen om at konkretisere meget nærmere. Der er en klar tilkendegivelse af, at der ikke er tale om eksklusivaftaler. Så jeg kan slet ikke forstå, at hr. Bjarne Laustsen kan finde på at sige, at det ikke er det værste inden for Fødevareministeriets område. Det synes jeg er et helt besynderligt ordvalg.

Med hensyn til de 10 pct. konkretiserede jeg jo meget nøje, at det var kun, når der var tale om fagspecifikke oplysninger. Men det må jo da

også være sådan, at der under alle omstændigheder skal være en rimelighed i, at når man betaler et kontingent af en vis størrelse, og det er jo ikke i alle tilfælde småpenge, vi taler om i den her forbindelse, får man da også noget ud af sit medlemskab. Det er da indlysende. Jeg synes altså, at denne her diskussion er ved at udarte sig til det sådan lidt mere besynderlige.

Bjarne Laustsen (S):

Ministeren beder undertegnede om at forklare, hvorfor jeg siger, som jeg gør. Det vil jeg selvfølgelig gerne gøre, meget gerne endda.

Ministeren er medlem af et kollektiv, af en hel regering, der har fremsat et lovforslag, der hedder L 120. I betænkningen er der opregnet en lang række steder, hvor der er eksklusivbestemmelser, men ud af samtlige områder har man valgt kun at slå ned på et enkelt område, og det er derfor, jeg synes, at det er hykleri, at man ikke er konsekvent i sin politik og siger: O.k., vi er imod eksklusivbestemmelser, men det skal være over det hele.

Nu har vi altså en række områder, hvor regeringen siger, at det vil den ikke gøre noget ved, det må vi se, det kan vi ikke løse osv., osv., osv. Der er kun ét sted, vi slår ned, og det er udelukkende på forholdet mellem lønmodtagerne og arbejdsgiverne. Jeg har overhovedet ikke nævnt noget som helst om nogen som helst organisationer. Jeg synes bare, at man må være konsekvent i sin politik.

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg synes ikke, jeg fik svar på, hvad hr. Bjarne Laustsen mente med, at det ikke var det værste inden for Fødevarerministeriets område.

Der er ikke eksklusivbestemmelser på fødevarerområdet og fiskeriområde, må jeg sige til hr. Bjarne Laustsen. Jeg synes, vi skal være enige om, at sådan er reglerne.

Jeg har svaret på det spørgsmål, som hr. Bjarne Laustsen har stillet, at for så vidt angår det område, som jeg administrerer, og jeg håber, vi er enige, eksisterer der ikke eksklusivaftaler.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1551

21) Til fødevarerministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Hvorfor har ministeren forladt sit tidligere synspunkt om, at nu ville Danmark ikke længe acceptere statslig landbrugsstøtte oven i EU-støtten (som regeringen accepterede i sagerne om støtte til svineproduktion i Portugal, destruktion af vin i Frankrig og Italien samt bomuld i Grækenland under henvisning til EU-formandskabet), og i hvilke fremtidige tilfælde kan der efter ministerens opfattelse være »helt specielle« grunde til ud fra en liberal betragtning alligevel at acceptere en sådan handelsforvridende og ulandsskadelig støtte?«

Fødevarerministeren (Mariann Fischer Boel):

Det er fortsat regeringens helt principielle holdning, at statsstøtte skal begrænses mest muligt, og at det bør være Europa-Kommissionen, der vurderer medlemslandenes statsstøtteordninger og foreneligheden med EU-Traktaten.

Der kan imidlertid være tale om helt konkrete sager, hvor omstændighederne gør, at en statsstøtte for en kortere periode kan begrundes, men selvfølgelig er det ikke muligt på forhånd klart at sætte nogle rammer for, i hvilke situationer det vil være muligt.

Men jeg synes, det er klart, at hvis en medlemsstat anmoder om statsstøtte, f.eks. på grund af helt særlige omstændigheder i et i øvrigt velfungerende erhverv, så kunne man godt konkludere, at der kunne være tale om at imødekomme en anmodning, altså i en helt særlig situation for et i øvrigt velfungerende erhverv.

Kl. 16.45

Det er klart, at det vil kræve en nærmere dokumentation og også en begrundelse fra den enkelte medlemsstats side, før man træffer den endelige beslutning. Men det er jo sådan, at under alle omstændigheder skal statsstøtteanmodninger igennem Ministerrådet, og i den forbindelse vil de jo altid i forvejen blive forelagt i Folketingets Europaudvalg med henblik på at få et mandat.

Derudover har jeg ikke nogen bemærkninger. Spørgsmålet har jo været rejst adskillige gange, bl.a. har hr. Jørn Jespersen også stillet et spørgsmål til statsministeren til besvarelse i Europaudvalget den 24. oktober sidste år.

Jørn Jespersen (SF):

Det er jo rigtigt, at spørgsmålet har været rejst adskillige gange, og jeg vil også gerne meddele fødevareministeren, at det vil det blive ved med, indtil hykleriet holder op.

Sagen er jo den, at ministerens svar ganske enkelt ikke er troværdigt. Ministeren siger ét og gør noget andet. Ministeren siger, at regeringen principielt er imod yderligere statsstøtte oven i de 300 mia. kr., som landbruget i forvejen får. Det sætter jo også udtalelsen om det velfungerende erhverv en lille smule i relief, at det er et erhverv, der får 300 mia. kr. i støtte. Men det er regeringen altså principielt modstandere af. Men i de tre sager, der har været, mens ministeren har været fødevareminister, har regeringen støttet det.

Ministeren har undervejs sagt, at nu var det også sidste gang og har oven i købet været meget bombastisk med at sige, at ministeren ville lægge hovedet på blokken på, at det var sidste gang.

Så kommer der en ny sag, hvor græske bønder gerne vil have yderligere støtte til deres bomuldsproduktion, på trods af at de i forvejen får fire gange verdensmarkedsprisen, og på trods af at de selv har rodet sig ud i problemerne ved at overskride kvoterne.

Derfor er det ikke troværdigt, når ministeren bliver ved med at sige, at det er man principielt modstander af, når man gør det modsatte, og derfor bliver jeg nødt til at spørge: Hvad er det præcis for kriterier, regeringen lægger til grund for at vurdere det her? Hvornår foreligger der helt konkrete, ekstraordinære omstændigheder, som gør, at man kan støtte yderligere statsstøtte? Eller spurgt på en anden måde: Kan ministeren forestille sig en situation, hvor regeringen ikke ville støtte det?

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Jeg tror ikke, at hr. Jørn Jespersen er i tvivl om – heller ikke efter den debat, vi havde i november omkring vores holdning til landbrugets muligheder for at deltage i et frit verdensmarked – at også regeringen går ind for, at EU's fælles landbrugspolitik bliver reformeret. Det har vi haft lejlighed til at drøfte ved mange forskellige lejligheder, altså en gradvis afvikling af den direkte støtte til EU's landbrugproduktion.

Derfor er det også, som det også har været nævnt adskillige gange, den generelle danske holdning, at statsstøtte bør begrænses mest muligt, og at det som sagt er EU-Kommissionen,

der træffer den endelige beslutning og også afgør, om det er foreneligt med de aftaler, der ligger i EF-traktaten.

Men det kan jo ikke udelukkes, at der kan være et EU-land, som vil kunne komme i sådan en helt ekstraordinær situation, hvor statsstøtte kan være nødvendig i en periode. Man kan vel heller ikke helt udelukke – jeg håber ikke, det bliver tilfældet – at Danmark igen kunne komme i en situation, hvor vi bliver nødt til at bede om Rådets tilslutning. Jeg håber aldrig, jeg skal komme i den situation, men man kan ikke afvise, at det kan komme dertil.

Så med hensyn til hr. Jørn Jespersens ønske om, at man får nogle konkrete eksempler på, hvor man så i givet fald ville kunne gå ind og acceptere eller undlade at modsætte sig en statsstøtte i helt særlige tilfælde: Den opskrift ved hr. Jørn Jespersen jo godt, at man ikke kan give. Det er i helt særlige tilfælde.

Jørn Jespersen (SF):

Jo, men jeg er i stigende omfang i tvivl om, hvad regeringens linje, når det drejer sig om afvikling af landbrugsstøtte, er. Jeg konstaterer jo den ene gang efter den anden, at regeringen siger ét og gør noget andet. Regeringen siger i sine festtaler, at man går ind for, at erhvervet skal hvile i sig selv, og at det skal fungere uden statsstøtte og på markedsvilkår. Men hver gang man kan komme til det, så støtter man yderligere statsstøtte oven i EU-støtten.

Det er derfor, jeg har svært ved at tage det alvorligt og ikke synes, det er særlig troværdigt, når ministeren siger, at den danske regering generelt er imod den form for statsstøtte, når de tre eksempler, der har været, viser det modsatte.

KL 16.50

Derfor bliver jeg nødt til at spørge ministeren: Er den generelle holdning om at være imod statsstøtte nogen sinde kommet til udtryk under den nuværende regering? Har man nogen sinde fulgt sin principielle holdning og sagt nej og dermed blokeret for yderligere statsstøtte? Det kan regeringen jo gøre, fordi beslutningerne kræver enstemmighed.

Hvis ikke regeringen kan komme med ét eneste eksempel på, at man har fulgt det, man kalder sin generelle holdning, så begynder det at være meget utroværdigt. Derfor vil jeg også gerne gentage mit spørgsmål: Under hvilke omstændigheder kan fødevareministeren forestille sig, at den danske regering vil sige nej?

Og det sidste spørgsmål, som jeg i virkeligheden synes gør min tvivl endnu større, er i forbindelse med, at ministeren nu begynder at forudskontere en situation, hvor Danmark også skulle søge om yderligere statsstøtte. Jeg forstår godt, at ministeren helst ikke vil komme i den situation. Vi har i forvejen et landbrug, der modtager 17-18 mia. kr. i støtte alene i Danmark, svarende til en ekstra udgift for forbrugere og skatteydere på 7.000 kr. om året pr. husstand.

Så hvad kunne det være for tilfælde, hvor ministeren kunne forestille sig, at vi fra dansk side yderligere skulle søge om at få lov til at give statsstøtte oven i den i forvejen meget rigelige og meget skadelige EU-støtte?

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):
Nu synes jeg, hr. Jørn Jespersen blander tingene sammen. Vi har en fælles europæisk landbrugspolitik, hvor der er indbygget nogle støtteordninger, der gradvis er reduceret i forhold til den beslutning, man traf i MacSharryplanen i 1992, der blev fulgt op af Agenda 2000, der blev truffet beslutning om i Berlin i 1999, og nu sidder vi igen og behandler en midtvejsevaluering af den fælles landbrugspolitik.

Alle de aftaler, alle de drøftelser, der har været i den periode, har klart indikeret et ønske om at få justeret den fælles europæiske landbrugspolitik. Der har vi en fælles målsætning, sagt til hr. Jørn Jespersen, udmøntet i en vedtagelse fra november sidste år. Det tror jeg ikke vi er i tvivl om.

Det andet problem, hr. Jørn Jespersen rejser, er specifik støtte til lande, der kommer i en helt særlig situation. Hvis vi kigger på antallet af støtteansøgninger i helt særlige situationer, der har været over de sidste 10 år, kan vi opgøre det til 13 ansøgninger, hvor Danmark i nogle tilfælde har støttet. I andre tilfælde har Danmark – og det har så været tilfældet her på det seneste – undladt at stemme imod forslaget.

Så jeg må sige til hr. Jørn Jespersen, at jeg synes, det er vigtigt, at vi deler tingene op, for vi er jo ikke uenige i vores målsætning og ønske om at liberalisere den europæiske landbrugspolitik og tilpasse den til verdensmarkedspriserne, sådan at hr. Jørn Jespersens ønske om, at tredjeverdenslande får en væsentlig bedre markedsadgang til det europæiske område, også kan tilgodeses.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg synes altså, det må give en dårlig smag i munden på en minister og en regering, der påstår at være en liberal regering og så samtidig udtrykker en så stor forståelse og langmodighed i forhold til et af de værste planøkonomiske systemer, verden har set bortset fra Sovjetunionen.

Det er jo ikke rigtigt, at der er sket en reduktion af landbrugsstøtten. Den er fortsat uhyrlig høj. Den er på over 300 mia. kr. i EU. Den ødelægger produktionsvilkår for fattige bønder i den tredje verden. Den koster forbrugerne dyrt. Den er skadelig for miljøet, og så har man sådan en langmodighed fra en påstået liberal minister.

Det ønske om at reducere har jeg ikke set meget til, og jeg har heller ikke set det fra den danske regering, som tværtimod har støttet. Så er det jo ligegyldigt, om man har undladt at stemme eller har stemt for. Resultatet er, at ansøgningerne er gået igennem. Regeringen kunne have stoppet dem ved at stemme nej, men har ikke gjort det.

Derfor bliver jeg nødt til én gang til at spørge: Hvad er det for helt særlige vilkår, der kan gøre, at et påstået liberalt erhverv skal have statsstøtte oven i den i forvejen rigelige EU-støtte? Kan ministeren ikke bare komme lidt tættere på, hvad det er for nogle vilkår, der skal være gældende?

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):
Nu synes jeg altså, at hr. Jørn Jespersen igen blander tingene sammen. Jeg beder om, at vi adskiller den europæiske landbrugspolitik og de aftaler, der er lavet om en – selv om hr. Jørn Jespersen ikke vil indrømme det – nedtrapning af den direkte støtte. Hr. Jørn Jespersen ved jo godt, at de støttemodeller, der ligger, for så vidt angår hektarstøtten, er et fastfrosset beløb, som ikke bliver pristalsreguleret. Alene af den grund sker der under alle omstændigheder en nedsættelse af værdien af den støtte, man modtager.

Hr. Jørn Jespersen ved jo også godt, at der i forbindelse med den aftale, der blev truffet omkring 10 nye landes medlemskab, er lagt et klart loft over de udgifter til den fælles europæiske landbrugspolitik for en periode frem til 2014, der også klart indikerer et fald i den direkte støtte.

Kl. 16.55

Det er den ene side af sagen. Den anden side af sagen er så hr. Jørn Jespersens modstand mod, at man i særlige tilfælde kan gå ind og støtte et lands mulighed for af egne midler, det er jo ikke EU-midler, vi snakker om, for en periode at støt-

te et erhverv eller en branche, som er kommet ud i helt særlige problemer.

Det er jo det, vi taler om. Vi taler jo ikke om, at det er EU, der finansierer f.eks. den græske ansøgning om særlig støtte til vanskeligt stillede bomuldsproducenter.

Anden næstformand (Poul Nødgaard):
Hr. Jørn Jespersen – og det er sidste gang.

Jørn Jespersen (SF):

Støtten er blevet fastfrosset, siger ministeren. Ja, den er blevet fastfrosset på det samme vanvittigt høje niveau til og med 2013. Er det virkelig et liberalt ambitionsniveau? Det forstår jeg ikke.

Så bliver der talt om, at de helt særlige omstændigheder skal være til stede. Det forstår jeg så, at de har været i de tre tilfælde, hvor regeringen har sagt ja.

Lad os lige få slået fast: Regeringen har aldrig sagt nej til sådan en anmodning, er det ikke rigtigt? Regeringen har kun sagt ja eller undladt at stemme og dermed hjulpet tingene igennem.

Hvilke særlige omstændigheder gjorde sig gældende, da regeringen accepterede og støttede en særlig statsstøtte til svineproduktion i Portugal, en særlig statsstøtte til destruktion af vin i Italien og Frankrig? Og hvilke særlige omstændigheder gjorde sig gældende, da man støttede ekstraordinær national støtte til bomuldsproduktion i Grækenland? Hvilke særlige omstændigheder?

Og det sidste spørgsmål i denne her omgang: Har regeringen det samme synspunkt for andre erhverv, at der også kan eksistere særlige omstændigheder, der gør, at man går ind og tillader national støtte?

Fødevareministeren (Mariann Fischer Boel):

Altså, så bliver jeg nødt til at sige igen til hr. Jørn Jespersen: Når man fastfryser et beløb, så er hr. Jørn Jespersen også fuldstændig klar over, at så udhules værdien af det beløb. Man kan sammenligne det med købekraft, eller hvad vi nu måtte ønske at bruge som parameter.

Når vi har fastfrosset budgettet for den fremtidige landbrugspolitik med 10 nye lande i første omgang og forhåbentlig de to sidste i 2007, der også ligger inden for den budgetperiode, så betyder det, at værdien af det, man får udbetalt, falder.

Det betyder så, at vi efter dansk opfattelse for langsomt har nået et ønske om, at vi fik en degressiv kurve for den direkte støtte til det euro-

pæiske landbrug. Det tror jeg ikke hr. Jørn Jespersen vil kunne afvise, for det er i realiteten sådan, systemet er skruet sammen i den ny aftale, der løber frem til 2014.

De situationer, hvor Danmark har undladt at stemme, har været begrundet i helt særlige situationer i de lande, som har ansøgt om støtte.

Senest var det bomuldsproduktionen i Grækenland, der havde store problemer i forbindelse med afsætning af deres bomuld fra tyndt befolkede områder. Der havde man så et klart ønske om – det kan man vel også godt forstå – at man ville fastholde bosætning og produktion i de her meget vanskeligt stillede områder i Grækenland.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Spm. nr. S 1552

22) Til miljøministeren af:

Jørn Jespersen (SF):

»Hvorfor accepterede ministeren uden indvendinger overhovedet, at Finansministeriet fra Miljøministeriet konfiskerede 8,1 mio. kr., som var lovbestemt til forskning i pesticiders indvirkning på sundhed og miljø og til at nedbringe den samlede belastning – en konfiskation, som oven i købet nu har vist sig at være på kant med eller i strid med lovgivningen, og hvor Finansministeriet har måttet betale pengene tilbage efter adskillige spørgsmål til fire ministerier fra SF?«

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Ministeren svarer med det samme, værsgo.

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

I forbindelse med aflæggelsen af statsregnskabet og udarbejdelsen af bevillingsafregninger for 2001 iværksatte regeringen ved Finansministeriets foranstaltning en gennemgang af uforbrugte og udisponerede bevillinger med udgangen af året.

Gennemgangen omfattede alle ministeriers bevillinger og havde bl.a. til formål at skabe rum for en ekstra indsats inden for en række af regeringens højt prioriterede områder, herunder også inden for sundhedssektoren.

I den forbindelse blev et beløb på 8,1 mio. kr. ud af et samlet udisponeret beløb for 2001 under §§ 23, 24 og 31, aktiviteter vedrørende bekæm-

pelsesmidler, på 11,9 mio. kr. ikke videreført til 2002.

Miljøministeriet har, som det fremgår af justitsministerens besvarelse af 14. januar 2003 af spørgsmål nr. S 415, oplyst, at de pågældende midler hidrører fra en årlig overførsel på 37 mio. kr., der blev etableret i forbindelse med vedtagelsen af lov nr. 416 af 14. juni 1995 om afgift af bekæmpelsesmidler, der førte til bortfald af den hidtidige 3-pct.s-afgift af engrosværdien af bekæmpelsesmidler.

Kl. 17.00

Der er således ikke længere tale om en egentlig formålsbestemt afgift, og da de almindelige regler om disponering af finanslovbevillinger indebærer, at en finanslovbevilling giver en ret, men ikke en pligt til at anvende bevillingen, besluttede jeg i enighed med Finansministeriet, at de omhandlede 8,1 mio. kr. udisponerede midler under bekæmpelsesmiddelordningen ikke blev videreført for 2001-02.

Der er som bekendt senere rejst spørgsmål om denne disposition. En nærmere granskning af sagen har givet anledning til betydelig tvivl. I justitsministerens svar på spørgsmål nr. S 415, stillet af Jørn Jespersen, anføres imidlertid, at der efter en samlet vurdering må være en formodning om, at der for bekæmpelsesmiddelordningen – som finanslovene for tidligere år har været affattet – dispositionsmæssigt sigtes på samme ordning som for formålsbestemte afgifter.

Regeringen har på denne baggrund besluttet, at et beløb svarende til den bortfaldne videreførelse vil blive tilbageført til Miljøministeriet.

Jørn Jespersen (SF):

Nu bliver midlerne så ført tilbage. Det vil sige, at miljøministeren efter adskillige spørgsmål fra SF får 8,1 mio. kr. tilbage til at forske i de sundhedsmæssige virkninger af pesticidanvendelse og til at nedbringe brugen af pesticider.

Føler miljøministeren, at han er i stand til at bruge de penge på en fornuftig og formålsbestemt måde, eller er det sådan en uvelkommen gave til miljøministeren, som han ikke rigtig kan finde ud af at bruge? Det er det ene spørgsmål.

Det andet spørgsmål er: Kan miljøministeren garantere, at der ikke er andre midler fra Miljøministeriets område, som på tilsvarende vis er overført til statskassen, selv om de direkte eller indirekte var formålsbestemt?

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Til det sidste spørgsmål om, hvorvidt der er andre midler, vil jeg bare sige, at mig bekendt findes det ikke. Men vi har selvfølgelig i lyset af det svar, der er kommet fra justitsministeren, sørget for at kigge igennem, om der skulle være andre. Hvis der skulle være andre, hvad jeg ikke tror, der er, og heller ikke har nogen anledning til at tro, er det klart, at det vil blive bragt i overensstemmelse med det notat og det svar, som justitsministeren har givet.

Og med hensyn til, om miljøministeren kan bruge de penge: Ja, eftersom netop miljøet er så højt profileret for den her regering, er det klart, at vi gerne kunne bruge dem. Det har vi jo også vist. Vi har bl.a. sat projekter i gang, som i hvert fald nemt kan bruge de penge. Så det kan jeg kun svare bekræftende på.

Men det var sådan set ikke det, diskussionen gik på, og det var heller ikke det, spørgsmålet relaterede til, men derimod om vi havde bragt orden i de midler, om vi havde tilbageført dem. Det er klart, at der altid kan være en diskussion om – når man skal gøre op i de forskellige ministerier – om man har nogle ekstra penge at bruge til et formål, som her bl.a. var sundhedsområdet. Men det er bragt i orden, sådan som jeg også lige har sagt i mit svar.

Jørn Jespersen (SF):

Jamen jeg er meget glad for, at miljøministeren kan bruge pengene på en hensigtsmæssig og god måde. Og bemærkningen om den høje profil og sådan noget tilskriver jeg miljøministerens humoristiske sans, så det er o.k.

Når nu miljøministeren i første omgang bare klapper hælene sammen og siger javel til finansministeren, sner du bare 8,1 mio. kr., der skulle bruges til at nedbringe belastningen af den danske befolknings sundhed med pesticider samt bruges til at udvikle alternativer osv., og miljøministeren nu siger, at pengene sagtens kunne have været anvendt fornuftigt, og efter en nøjere granskning er han kommet frem til, at det nok ikke var helt fint i kanten den måde, de blev overført på, hvorfor var ministeren så ikke lidt mere oppe på dupperne i første omgang? Hvorfor sagde ministeren ikke til finansministeren, da han kom og ville lægge sin klamme hånd på midlerne: Ved du hvad, det går nok ikke helt det dér, for jeg har god brug for pengene? Vi påstår jo, at miljøområdet er højt profileret, og det er nok en dårlig sag.

For det andet er det juridiske grundlag heller ikke særlig afklaret i området.

Hvorfor var der ikke lidt mere miljøminister i miljøministeren på det tidspunkt?

Spørgsmål nr. 2. Jeg synes ikke, det var helt betryggende, at miljøministeren sagde, ikke ham bekendt, og at han ikke tror, at der er andre midler, der på tilsvarende vis er overført, selv om de direkte eller indirekte måtte være formålsbestemt til miljøområdet.

Hvis ikke miljøministeren er i stand til at give et mere klart og betryggende svar i dag, vil miljøministeren så ikke være venlig at undersøge sagen ordentligt, sådan at vi kan få en sikkerhed for, en garanti for, at der ikke er andre midler, der på tilsvarende uldne måde er overført, selv om de ville have gjort god nytte i Miljøministeriet?

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Fru Pernille Blach Hansen som medspørger.

Pernille Blach Hansen (S):

Normalt har man den opfattelse, at en minister er en person, der er sat til at varetage sit område på bedste måde og forsøge at løse alle de opgaver, der er, på bedst mulig vis.

Normalt er det også sådan, at en minister vil forsøge at få kanaliseret penge til de områder, hvor man mener, der er en væsentlig opgave, der skal løftes.

Kl. 17.05

Derfor vil jeg gerne spørge i forlængelse af hr. Jørn Jespersens spørgsmål, hvorfor ministeren så – når ministeren nu siger, der er rigeligt at bruge de her penge til – var så forhippet på, at finansministeren skulle have dem til den store kasse. Hvorfor var miljøministeren ikke opmærksom på, at der var stort behov for ekstra forskning i forbindelse med diskussionen om pesticider, og derfor gjorde en stor indsats for at beholde de her penge? Ministeren siger jo nu selv, at der er rigeligt at bruge pengene til.

Kan vi ikke få en forklaring fra miljøministeren på, hvordan man på den ene side kan sige, at der er rigeligt at bruge pengene til og på den anden side bare siger ja og amen, når finansministeren vil konfiskere de penge, der i forvejen er øremærket til området?

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Nu mødes vi jo en gang imellem i de her debatter. Hvis man ikke lytter så tit til de to spørgere, skal man lægge godt mærke til, hvad vi startede

med med hensyn til de her 8 mio. kr. Det er også tankevækkende at høre især fra fru Pernille Blach Hansen, at de her 8 mio. kr. ikke kunne gøre god gavn på sundhedsområdet. Det er jo en ærlig sag at sige, at de ligger meget bedre her på pesticidområdet. Hvorfor begynder I nu at bruge dem på sundhedsområdet? Det skal hver enkelt gøre op med sig selv.

Var det en god idé, at man brugte de 8 mio. kr. til at få nedbragt ventelisterne? – Jo, men jeg er nødt til at bede fru Pernille Blach Hansen om i hvert fald at læse aviser, så hun i det mindste kan følge med i, at det er det, der sker for øjeblikket, ventelisterne bliver nedbragt.

Det er meget mere ærligt at gå ud og sige, at det er et valg og sige: Jeg kan ikke forstå, hvordan man kunne finde på at bruge pengene på menneskers sundhed. Det er da helt vildt. Det skulle man have ladet være med.

Det er da et politisk budskab, og det synes jeg man skal gå ud og virkelig tordne frem med i forsamlingshusene, at de her penge var meget bedre brugt til det her.

Ja, godt nok var det sådan, at det tilfældigvis var fru Pernille Blach Hansens parti, der var i regering og som stillede med en miljøminister, der altså ikke havde kunnet få brugt pengene, men derfor var det alligevel bedre at gøre det. Og hvordan kunne man dog komme i tanke om at bruge dem til noget, som er sundhedsfremmende? Det er da en ærlig sag, jeg synes bare, det er det, man skal sige.

Jeg har sagt, at det var den prioritering, der lå heri. Nu tager jeg det til efterretning. Jeg har da forståelse for, at hr. Jørn Jespersen slet ikke kan få armene ned i sin begejstring over, at nu har han stillet det her spørgsmål mange gange, og nu fik han ret til sidst. Det kan jeg godt lade hr. Jørn Jespersen.

Det er en menneskeret, at man skal have lov til at glæde sig, når man får ret. Det synes jeg kun han skal være glad for, så lad nu ikke denne dag blive sådan en dag, hvor det udvikler sig til noget helt andet.

Jeg synes, hr. Jørn Jespersen skal sige igen og igen: I dag er en god dag, for i dag fik jeg ret. Det synes jeg – sådan skal det være.

Så er der kun tilbage at spørge, om ministeren har svaret korrekt. Ministeren har svaret det, som jeg ved om den sag. Jeg sagde, at som det er oplyst over for mig, så kender jeg ikke til andre forhold i mit ministerium, men at vi i øvrigt er i gang med at undersøge det. Jeg kan ikke komme

det nærmere, for jeg har den holdning, at jeg først svarer, når jeg kender svaret, jeg skal give.

Jørn Jespersen (SF):

Jeg skal da gerne medgive, at jeg synes, at i dag er en god dag på det her område, ikke først og fremmest fordi jeg har fået ret. Det er jo også altid rart. Selvfølgelig er det det. Men først og fremmest fordi det lykkedes at hente 8,1 mio. kr. tilbage til miljøområdet. Jeg opfatter da, at min opgave som miljøpolitisk ordfører er at varetage miljøets interesser.

Når nu ikke ministeren gør det, så er der jo andre ordførere, der er nødt til at gøre det. Det er jeg da glad for lykkedes.

Men det naturlige spørgsmål i den sammenhæng er jo, om vi så eventuelt kunne dele lønnen som miljøminister, når nu vi er så mange, der skal varetage miljøets interesser i forhold til Finansministeriet? Det kunne vi eventuelt prøve at finde en eller anden fordelingsnøgle til.

Så vil jeg bare opfordre ministeren til i stedet for sin polemik at svare på det spørgsmål, jeg stillede. Det var: Hvorfor forsvarede miljøministeren ikke miljøets interesser, behovet for at nedbringe brugen af pesticider, da spørgsmålet blev rejst?

Hvorfor undersøgte miljøministeren ikke juraen, som han senere er blevet tvunget til at gøre? Og vil ministeren undersøge, om der er andre områder, hvor pengene er blevet overført på tilsvarende vis, selv om de egentlig var formålsbestemte?

Pernille Blach Hansen (S):

Ja, vi har jo set flere gange nede i salen, at ministeren har et temperament, der er svært at tøjle, når man stiller konkrete spørgsmål. Det giver sig altid udslag i, at vi ikke får svar på noget.

Til dem, der følger debatten her, kan jeg bare sige, at hele sidste valgkamp gik på, at man havde taget 1,5 mia. kr. fra ulandene og givet dem til sundhedsområdet. Det har man taget fra ulandene hvert år og givet til sundhedsområdet én gang. Men miljøministeren tror stadig, at det er ham, der skal bidrage med alle pengene. Det er da unikt. Det sparealibi kan man godt snart pakke væk, for nu holder den ikke længere.

Det var slet ikke det, der blev spurgt om, selv om miljøministeren åbenbart gerne havde brug for at sige det en gang til.

Der blev spurgt om, når nu ministeren siger, at der er rigelig brug for pengene, hvorfor han så ikke på daværende tidspunkt gjorde bare et

lille forsøg på at beholde pengene på miljøområdet. Forskning i pesticider, der har skadelig virkning, forsøg på at nedbringe brugen af pesticider er for Socialdemokratiet at se, og vel også for SF, en væsentlig sag. Hvorfor gjorde miljøministeren ikke sin pligt som miljøminister og forsøgte at fremme de interesser, han nu hævder er voldsomt vigtige?

Kl. 17.10

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Ja, foreløbig reparerer jeg efter den tidligere regering, for den standsede et overvågningsprogram, som jeg så er i gang med at sætte i værk igen. Altså vi skal jo først have ryddet op, før vi kan komme helt igennem, og man er altså nødt til at finde sig i, at det lige tager lidt tid, men det skal nok gå.

Og jeg er nødt til at sige til hr. Jørn Jespersen, at det jo ikke hjælper, at man går ind og beder ministeren om at svare på sit spørgsmål og så ikke hører, hvad ministeren svarer. Jeg siger helt krystalklart: Så vidt det er oplyst over for mig, er det ikke sket i andre tilfælde.

Hvordan skal jeg udbygge det? Skal jeg begynde at sige, at det tror jeg nok, eller måske, eller jeg svarer en anden dag? Jeg har lige præcis sagt, at over for mig er det ikke oplyst i andre tilfælde. Og så sagde jeg i forlængelse af det: Men vi er nu i gang med at undersøge, om det er tilfældet.

Så spørger hr. Jørn Jespersen for anden gang: Kan ministeren ikke godt svare på, om han vil sætte en undersøgelse i gang? Man skulle altså i virkeligheden høre hele forløbet i det, der bliver sagt her. Ministeren siger, at vi er ved at undersøge det, og så spørger spørgeren igen: Vil ministeren ikke godt bekræfte, at han vil sætte en undersøgelse i gang? Jo, det kan jeg bekræfte, for eftersom den er i gang, kan jeg sige, at det er den, også efter at spørgeren har spurgt. Intet har ændret sig, siden vi startede, så jeg kan sige: Jo.

Jeg kan godt forstå, hvis denne sal har svært ved at finde nye emner, men jeg er bare nødt til at konstatere igen: Der skete en prioritering, det kan man være enig eller uenig i. Jeg kunne forstå, at den tidligere regering har prioriteret det her område så højt, at den ikke kunne få brugt pengene. Det er jo tankevækkende, at jeg skal høre fru Pernille Blach Hansen stå i salen i dag og sige, at det var et højt profileret område for regeringen, men nå ja, det er rigtigt nok, vi brugte ikke pengene.

Så er det jo fint nok at sige, at det er højt profileret. Der er i øvrigt noget, jeg har mærket til af og til på miljøområdet, nemlig at man taler meget om, hvor mange penge man har sat af, men ikke, hvad man har fået ud af dem. Det synes jeg er en dum øvelse.

Nogle er i hvert fald opdraget til, at det også har betydning, hvad man får ud af sine penge. Så det er rigtigt, at man havde afsat nogle penge. Man havde ikke brug for dem, havde i hvert fald ikke brugt dem, og så kigger jeg på alle udsponerede midler, og så prøver jeg som en del af et hold at se, om jeg kan finde de penge, vi har behov for. Det synes jeg faktisk ikke at man kan klandre en miljøminister, at han også er en del af et hold.

Jørn Jespersen (SF):

Miljøministeren er tit meget optaget af at sige, at der blev sat penge af under den tidligere regering, bl.a. som led i finanslovforhandlinger med SF, og de blev ikke brugt.

Men miljøministeren ved jo godt, at det, der skete, var, at der blev givet en bevilling til et formål, og da man så tilrettelagde arbejdet, viste det sig, at pengene blev brugt bedst og mest hensigtsmæssigt og med de største resultater ved at blive strakt ud over 2 år. Man kunne også kalde det »mest miljø for pengene«.

Jeg har også forstået, at regeringen efter at have opsuget de uforbrugte midler én gang nu er vendt tilbage til at sige, at det vil man ikke gøre yderligere i fremtiden, fordi man godt vil kunne strække bevillingerne over 2 eller 3 år, hvis det er fornuftigt at gøre det, så man ikke lige som militæret brænder al benzinen af lige op til nytår. Så tag og drop den der falske melodi, den holder ikke.

Jeg gør mig meget umage med at høre, hvad miljøministeren siger. Men jeg tror, at de fleste, der har overværet debatten, vil medgive mig, at det ikke altid er særlig nemt at forstå det. Derfor skal jeg bare lige have klarhed på det sidste spørgsmål, nu da det ligger klart, at miljøministeren ikke varetog sin opgave at forsvare miljøets område oprindeligt: Når ministeren har fået undersøgt, om der er andre midler, der er overført på tilsvarende vis, vil han så selv stå inde for svaret, og vil han oversende det til Folketingets Miljøudvalg? Det der med, hvad der er ble-

vet oplyst over for ministeren, det holder jo ikke, det er ministeren, der er ansvarlig.

Så vil ministeren stå inde for svaret og oversende det til Miljøudvalget, og hvornår sker det cirka?

Miljøministeren (Hans Christian Schmidt):

Jo, nu kan det godt være, at hr. Jørn Jespersen har svært ved at forstå, hvad miljøministeren siger. Jeg sidder jo også somme tider her på pladsen, når en anden minister svarer, og jeg har noteret mig, at det også er tilfældet ved en række andre ministre, når hr. Jørn Jespersen ... nej, nej, jeg er nok klar over, at det kun er, når jeg er på, det er hr. Jørn Jespersen, og når det er fødevarerministeren, er det en anden. Jeg sad jo også her nede lige for et øjeblik siden, men lad nu det lige.

Vi må forsøge at forbedre det, sådan at også nogle, der måske har et anderledes forhold til det, også får noget ud af det. Jeg er i hvert fald interesseret i, at hr. Jørn Jespersen skal få gode svar. Så det bestræber jeg mig altid på.

Men for at vi nu er helt sikre på, at det bliver det rigtige og det bedste svar, så synes jeg, at hr. Jørn Jespersen skal stille spørgsmål til ministeren, så skal jeg nok svare på det. Så er jeg helt sikker på, at det, jeg svarer på, det er nøjagtigt det, hr. Jørn Jespersen har ønsket sig.

Hermed sluttede spørgsmålet.

Bortfaldne spørgsmål

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Spørgsmål nr. S 1496, S 1497, S 1597 og S 1598, der er stillet til ministeren for ligestilling, justitsministeren og miljøministeren af fru Line Barfod, er taget tilbage af spørgeren. Spørgsmålene, der hermed er bortfaldet, lød således:

Spm. nr. S 1496

Til ministeren for ligestilling af:

Line Barfod (EL):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at føre Nordisk Råds rekkommendation nr. 20/2002 om Upphållstillstånd för trafficking-offer ud i livet?«

Spm. nr. S 1497

Til justitsministeren af:

Line Barfod (EL):

»Hvilke initiativer vil ministeren tage for at føre Nordisk Råds recommendation nr. 20/2002 om Uppehållstillstånd för trafficking-offer ud i livet?«

Spm. nr. S 1597

Til miljøministeren af:

Line Barfod (EL):

»Vil den danske regering tage initiativ til, at der bliver foretaget en tilbundsående, uafhængig undersøgelse af konsekvenserne af ESS-projektet foranstaltet af EU og ansøgerlandene i fællesskab og under deltagelse af en eller flere uafhængige forskningsinstitutioner, før der bliver truffet en beslutning om, hvorvidt ESS-projektet skal realiseres, og til at undersøgelsen kommer til at indeholde en uafhængig og grundig evaluering af berettigelsen, langtidsorienteringen og de miljømæssige og sociale effekter af ESS-projektet og endvidere en analyse af dets lokale og regionale sikkerhedsimplikationer, såvel som ESS-projektets rolle i EU's strategi for en bæredygtig udvikling, i særdeleshed i betragtning af forskningsanlæggets enorme energiforbrug?«

Skriftlig begrundelse:

Der henvises til begrundelsen for spørgsmål nr. S 1598.

Spm. nr. S 1598

Til miljøministeren af:

Line Barfod (EL):

»Vil den danske regering opfordre den svenske regering til at træffe en beslutning om, at transmutationsforskning aldrig bør tillades i Lund?«

Skriftlig begrundelse:

Finansieringen af ESS-projektet kommer først og fremmest fra Den Europæiske Union, således at de danske skatteydere under alle omstændigheder kommer til at betale til projektet, men også i

en vis udstrækning fra værtslandet. En evaluering af ESS-projektet finder i øjeblikket sted i ES-FRI-regi, men da halvdelen af de medlemmer af European Strategy Forum for Research Infrastructure (ESFRI)'s studiegruppe, der for øjeblikket evaluerer ESS-projektet, selv er eller har været involveret i ESS-projektet, mener spørgeren, at det er meget vigtigt at sikre en ekstern analyse.

I slutningen af november 2002 blev der i København afholdt et internationalt symposium om European Spallation Source i Lund. Symposiumet, der blev boykottet af repræsentanterne for ESS COUNCIL og ESS SCANDINAVIA, var organiseret af to danske og en svensk miljøorganisation og det svenske miljøparti, og til stede var repræsentanter for miljøorganisationer i Danmark, Sverige, Tyskland, Holland og Frankrig.

Symposiets tema – neutronspretningsanlægget i Lund – er det største forskningsprojekt i Skandinavien. Lund Kommune og ESS SCANDINAVIA har søgt om ESS-projektet i konkurrence med fire andre værtssteder, men fordi det tyske videnskabsråd har kritiseret projektet, er de to tyske ansøgere chancer for at få projektet stærkt forringet, og muligheden for, at projektet kommer til Ørestadsregionen, kan være helt op til 50 pct.

Beslutningen om, hvor forskningscentret skal ligge, hvis det bliver realiseret, bliver truffet i løbet af 2003 eller i begyndelsen af 2004.

Kl. 17.15

Den næste sag på dagsordenen var:

2) Spørgsmål om fremme af forespørgsel nr. F 36:**Forespørgsel til socialministeren [om børn anbragt uden for eget hjem].**

Af Anne Baastrup (SF), Eva Kjer Hansen (V), Sandy Brinck (S), Charlotte Dyremose (KF), Margrethe Vestager (RV) og Line Barfod (EL). (Forespørgslen anmeldt 24/1 2003).

Anden næstformand (Poul Nødgaard):

Hvis ingen gør indsigelse mod fremme af denne forespørgsel, betragter jeg Tingets samtykke dertil som givet. (*Ophold*). Det er givet.